

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení:	Švejdarová	Jméno:	Anna	Osobní číslo:	328169
Fakulta/ústav:	Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)				
Zadávací katedra/ústav:	Oddělení pedagogických a psychologických studií				
Studijní program:	Specializace v pedagogice				
Studijní obor:	Učitelství odborných předmětů				

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:
Motivace v předmětech odborné výuky

Název bakalářské práce anglicky:
Motivation in technical subject teaching

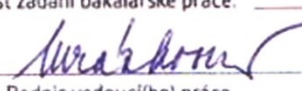
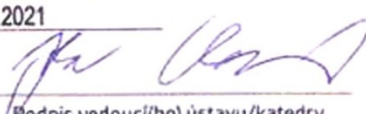
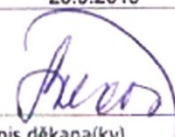
Pokyny pro vypracování:
Bakalářská práce bude rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a praktickou. Teoretická část bakalářské práce bude věnována analýze literatury, orientované na problematiku motivace. Analýza bude zaměřena na vymezení pojmu a shrnutí teorie motivace. Druhá část bakalářské práce bude věnována vlastní tvorbě deseti architektonických vycházek. Ty budou sloužit jako důležitý motivační prvek během jarních a podzimních měsíců v předmětu Architektura. Posláním architektonických vycházek bude seznámení žáků s architektonicky hodnotnými pražskými stavbami, které budou reprezentovat jednotlivá slohová období. Ke každé vycházce bude vytvořen pracovní list pro žáky a manuál pro učitele.

Seznam doporučené literatury:
SKALKOVÁ, Jarmila. Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr metody, organizační formy vyučování..Praha:Grada, 2007, ISBN 978-80-247-1821-7
GAVORA, P. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2000.207 ISBN 8085931796
NEUFERT, Ernst. Navrhování staveb, 1. české vydání, Consulinvest, Praha 2000, 80-901486-4-6

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:
Ing. Bc. Kateřina Mrázková, pracoviště: SPŠS Josefa Gočára, Družstevní ohoz 1659/3, 14000 Praha 4

Jméno a pracoviště konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: 23.2.2019 Termín odevzdání bakalářské práce: 20.9.2019
Platnost zadání bakalářské práce: 30.9.2021

 Podpis vedoucí(ho) práce
 Podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry
 Podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

13. 11. 2019

_____ Datum převzetí zadání

 Podpis studenta(ky)

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Motivace v předmětech odborné výuky

Motivation in technical subject teaching

STUDIJNÍ PROGRAM

Specializace v pedagogice

STUDIJNÍ OBOR

Učitelství odborných předmětů

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Bc. Kateřina Mrázková

Švejdarová, Anna. *Motivace v předmětech odborné výuky*. Praha: ČVUT 2019. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.



**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citovala a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 20. 12. 2019

Podpis:

Poděkování

Velice děkuji vedoucí mé bakalářské práce Ing. Bc. Kateřině Mrázkové za trpělivost a cenné rady, které mi pomohly tuto práci vytvořit.

Abstrakt

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a praktickou. Teoretická část bakalářské práce je věnována analýze literatury, orientované na problematiku motivace. Analýza je zaměřena na vymezení pojmu a na shrnutí teorie motivace.

Druhá část bakalářské práce je věnována vlastní tvorbě architektonických vycházek. Ty mají sloužit jako důležitý motivační prvek v jarních a podzimních měsících. Posláním architektonických vycházek je seznámení žáků s architektonicky hodnotnými pražskými stavbami, které mají reprezentovat jednotlivá slohová období. Ke každé vycházce je vytvořen jeden pracovní list pro žáky a jeden manuál pro učitele. Vycházky mají umožnit žákům snazší zapamatování učiva odborného předmětu a intenzivní prožitek architektonického i uměleckého díla.

Klíčová slova

motivace, sociální potřeby, kognitivní potřeby, potřeby vlivu, pracovní listy, manuály, vycházky za architekturou

Abstract

Bachelor thesis is divided into two parts, theoretical and practical. Theoretical part is devoted to analysis of motivation-oriented literature. Analysis is targeted on theory of motivation in technical subject teaching. In bachelor thesis is defined the concept of motivation and comprehension of the theory of motivation.

Second part of bachelor thesis is devoted to creation of architecture walks. It should work as important motivation element in subject Architecture during spring and autumn months. Function of architecture walks is introduction to important Prague buildings, which should represent each important architectural style. To every single architecture walk is created worksheet for students and manual for teachers.

Key words

motivation, social needs, cognitive needs, need of power, worksheets, manuals, architecture walks

Obsah

Úvod	1
1 SHRNU TÍ TEORIE MOTIVACE.....	2
Úvod do první kapitoly.....	3
1.1 Vymezení pojmu motivace.....	3
1.2 Základní proces motivace.....	4
1.3 Druhy potřeb.....	4
1.4 Rozdíl mezi psychickou a fyziologickou rovnováhou.....	5
1.5 Frustrace potřeb.....	5
1.6 Vnitřní motivace.....	6
1.7 Motiv.....	7
1.8 Motivace a emoce.....	7
1.9 Vnější motivace.....	8
1.10 Incentiva.....	8
1.11 Nevědomá motivace.....	8
1.12 Anticipace.....	9
2 MOTIVACE K UČENÍ.....	10
Úvod druhé kapitoly	10
2.1 Sociální potřeby	10
2.2 Potřeba vlivu	11
2.3 Potřeby výkonu	12
2.4 Kognitivní potřeby.....	12
2.5 Pracovní výkon žáků podle převažujících potřeb	13
2.6 Uplatnění výkonové motivace ve vyučování	14
2.7 Koncepce smíšené vyučovací hodiny předmětu Architektura.....	15
3 ANALÝZA, KONCEPT A TVORBA PRACOVNÍCH LISTŮ VYCHÁZEK	18
Úvod do třetí kapitoly.....	18
3.1 Organizační formy vyučování – vycházky.....	19
3.2 Didaktika pracovního listu.....	20
3.3 Analýza výuky předmětu Architektura na SOŠ stavebních.....	21
3.3.1 Analýza středních odborných škol stavebních v ČR	21
3.3.2 Tabulka hodinové dotace předmětu Architektura na všech SOŠ stavebních v ČR	22
3.3.3 Analýza výuky předmětu Architektura SOŠ stavebních v Praze.....	25
3.3.4 Srovnání hodinové dotace předmětu Architektura jednotlivých zaměření oboru Stavebnictví na SOŠ stavebních v Praze	25
3.3.5 SPSŠ Josefa Gočára.....	26
3.3.6 SOŠ Jarov.....	27
3.3.7 SOŠ Dušní.....	28
3.3.8 Časové zařazení vycházek.....	30
3.4 Koncepce pracovního listu.....	30
4 PRACOVNÍ LISTY A MANUÁLY.....	34

Úvod do čtvrté kapitoly.....	34
4.1 Pracovní list – Románské rotundy.....	35
4.2 Manuál pro učitele – Románské rotundy.....	38
4.3 Pracovní list – Vyšehrad.....	42
4.4 Manuál pro učitele – Vyšehrad.....	45
4.5 Pracovní list – Pražský hrad a katedrála sv. Víta.....	54
4.6 Manuál – Pražský Hrad a katedrála sv. Víta.....	57
Závěr.....	61
Seznam použité literatury.....	62
Seznam obrázků.....	63
Seznam tabulek.....	66
Dokladová část.....	67

Úvod

Jako vystudovaný architekt jsem přemýšlela o tom, co mě vlastně přivedlo ke studiu architektury. Uvědomila jsem si, že mě ovlivnily první zážitky architektury v dětství. Vzpomínky na procházky s babičkou po Vyšehradě, návštěvy Národního muzea nebo Národního divadla. Byly to i první zkušenosti s architektonickým kreslením v pracovních listech, věnujících se architektonickým slohům. Nejvíce mě nadchly vycházky za památkami Prahy s její tajuplnou, romantickou atmosférou. Konečnou pohnutkou pro studium architektury byla touha podílet se na tvorbě architektonických děl trvalé hodnoty.

Motivace žáků k učení je jedním z nejdůležitějších úkolů učitele dnešní doby. Žáci pocházejí z různých prostředí, která ovlivňují jejich základní nastavení a postoje vůči škole a studiu. Žák může pocházet z nemotivujícího a nepodnětného prostředí, jehož výsledkem je ztížený start studia střední školy. Na učitele současné doby je přenesen tlak tyto žáky motivovat a pomoci dorovnat jejich výkon s ostatními žáky.

Dnešním trendem ve vývoji školy je demokratizace výukového procesu a svobodná volba výukového plánu žáků. Jedním z nejvíce diskutovaných problémů je hodnocení žáků. Ustupuje se od známkování a přiklání se ke slovnímu hodnocení. Odklání se od skupinového srovnávání výkonů a přiklání se k individuálnímu srovnávání výkonu žáka s předchozími výkony.

V tomto prostředí, kde se ustupuje od přísných trestů a přiklání se k působení učitelů na vnitřní motivaci žáků, vyplývají mnohem větší nároky na učitele.

Cílem bakalářské práce bylo výrazně ušetřit práci učitelům středních škol a nabídnout jim hotový produkt architektonických vycházek. Projekt bakalářské práce má cíl eliminovat přípravnou fázi k architektonickým vycházkám. V pracovních listech jsou vypracované úkoly a problémové úlohy, které mají ulehčit práci učitelů. Vycházky by měly sloužit jako motivační prvek při výuce dějin architektury a architektonické kompozice. Pracovní listy je možné využít v rámci hodin architektury v bloku vyučování, případně jako podklad volitelného předmětu nebo kroužku v odpoledních hodinách.

Žáci by si měli památky „osahat“. Architektonická procházka by měla působit zvláště na jejich emoce. Je důležité znát architekturu nejen skrze školní výklad a odbornou literaturu, ale i ji na místě zažít. Jde například o prožitek monumentality prostoru a atmosféry interiéru gotické katedrály, kterou způsobuje barevné světlo vitrají nebo zkušenost s drobným měřítkem románských rotund. Plácky, náměstí, soubory budov mají architektonickou kompozici, kterou je možné pochopit jen při jejich návštěvě. Pouze osobním poznáním architektury je možné zakusit původní záměr architektů a mecenášů té doby, o které se můžeme v knihách dočíst.

Výsledkem architektonických vycházek by mělo být nadchnutí žáků pro obor Architektura, vědomí emocionálního působení architektury na člověka a pochopení významu architektonického díla, jako součásti národního kulturního dědictví.

TEORETICKÁ ČÁST

1 SHRNUÍ TEORIE MOTIVACE

Úvod do první kapitoly:

V teoretické části bakalářské práce jsem si dala za cíl vymežit z literatury základní pojmy teorie motivace a vymežit nejdůležitější pojmy a otázky, týkající se motivace k učení. Zajímalo mě, jakým způsobem může učitel působit na vnitřní motivaci žáků a motivovat je k učení. V literatuře i na internetových platformách, věnující se inovativní výuce a výchově, jsou informace k tomuto tématu často úplně protichůdné. Věřím, že shrnutí teorie motivace mi pomůže v přípravě pracovních listů a v budoucím povolání učitele.

1.1 Vymezení pojmu motivace

Tak jako elektron ve stavu excitace se snaží najít nižší elektrickou hladinu a tím svoji homeostázi, tak člověk, který se nachází ve stavu frustrovaných potřeb, se snaží dojít k obnovení vnitřní homeostázy, naplnění svého vnitřního neklidu a nespokojenosti použitím nejrůznějších prostředků.

Termín *motivace* je hypotetický konstrukt oboru psychologie. Motivace je proces, který probíhá uvnitř psychiky člověka. Je odvozen z latinského slova „*moveo*“, které znamená hýbat, hýbám. Motivace vychází z rozporu mezi stavem „*má být*“ (stav rovnováhy) a stavem „*je*“ (aktuální deficitní stav). Motivace je dynamická síla, která spouští chování, které slouží k uspokojování sociálních, biologických nebo růstových potřeb lidského organismu.¹

Kolektiv autorů Hrabal, Man, Pavelková vysvětluje motivaci jako „souhrn činitelů, které podněcují, směřují a udržují chování člověka“.²

Základní funkce motivace spočívá v uspokojování potřeb jedince. Pojem *potřeba* formuluje deficit v lidském bytí (biologického, sociálního nebo kulturního rázu). Vyrušení tohoto konkrétního nedostatku v bytí člověka je prožíváno vždy s uspokojením.³

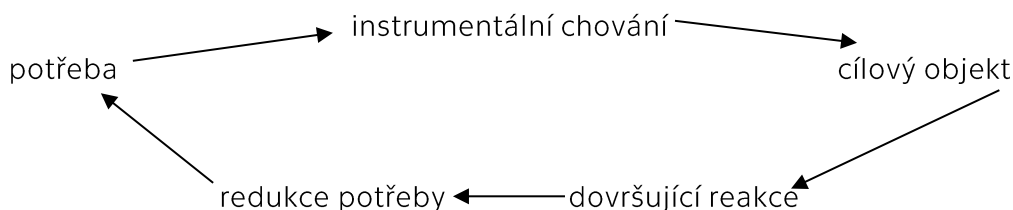
¹ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. str. (16;25;26)

² Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. str (16;23)

³ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 29)

1.2 Základní proces motivace

Člověk se stane motivovaným, vznikne-li u něj stav vnitřního neklidu, nespokojenosti nebo potřeby. Potřeba je označována jako počáteční motivační stav. Redukcí (uspokojením) potřeby je dosaženo opětovného rovnovážného stavu. Prostředkem této redukce je vnější pobídka, která umožní potřebu uspokojit. Existuje – li frustrovaná potřeba a zároveň atraktivní vnější pobídka, která může uspokojit aktuální deficitní stav, vzniká motiv chování.⁴



Obrázek č. 1. Nakonečný, M. Motivace chování. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6 (str. 24)

1.3 Druhy potřeb:

Moderní psychologie rozlišuje dva základní druhy potřeb, a to biogenní a sociogenní. Mezi biogenní potřeby patří potřeba potravy, kyslíku, vody, vyhýbání se bolesti, potřeba mozkové aktivity a sexuální potřeby. Biogenní potřeby jsou prožívány jako konkrétní pocity, například hlad nebo žízeň.⁵

Základním motivačním prvkem je dovršující reakce. Tedy při pocitu hladu pocit nasycení. Uspokojováním biogenních potřeb dochází k obnovování fyziologické rovnováhy jedince.⁶

Sociogenní potřeby vyjadřují nedostatek v sociálně-kulturním bytí člověka (např. potřeba vztahu, fyzického kontaktu, přátelství, lásky, verbálního kontaktu, rodiny, sociálního statutu, orientace se v problémech života, zájmů). Naplňováním sociogenních potřeb dochází k obnovování regenerace psychické rovnováhy.

Motivace spouští cílené chování pro uspokojení potřeb člověka biologického a sociálního rázu. Motivace zajišťuje chování, jenž udržuje psychické a fyzické

⁴ Nakonečný, M. *Motivace chování. 3.*, přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 15;23)

⁵ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole.* Praha: státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 18)

⁶ Nakonečný, M. *Motivace chování. 3.*, přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 23)

zdraví jedince. Vlivem učení se získávají vzorce chování, výhodné k opakovanému získávání cílových objektů. Předpokladem učení je tedy motivace.⁷

Psychologie dělí dále potřeby na potřeby na vyšší a nižší. Mezi vývojově nižší patří potřeby biologické. Biologické potřeby souvisejí s pudovou podstatou člověka a s jeho závislostí na péči druhých. Jedná se o potřeby nedostatkové, homeostatické.⁸

Vývojově vyšší potřeby (označované také jako psychické) charakterizují potřebu člověka rozvíjet svůj potenciál a talent. Jsou to potřeby sociálně podmíněné a závislé na vlivu učení. Tyto potřeby vystihují člověka, jako intelektuálně náročného tvora, který potřebuje uspokojit své individuální potřeby prostřednictvím sebe-realizace a sebeaktualizace.⁹

1.4 Rozdíly mezi psychickou a fyziologickou rovnováhou

Fyziologická rovnováha se vyznačuje opětovným nastolováním, je tzv. statická. Pocity nedostatku se opakovaně objevují a mizí – souvisí s kolísáním hormonů v těle.¹⁰

Psychická rovnováha je dynamická, protože cílem člověka není setrvávat v jednom stavu po delší dobu. Například pokud člověk zůstává delší dobu v klidu, začne se nudit a bude vyhledávat vzrušení nebo zábavu. Pokud člověk bude člověk delší dobu v rušivém a hlučném prostředí, bude vyhledávat klid. Jedinec má zároveň subjektivní hodnotu optimální stimulace. Jedni mají rádi více klid, ostatní jedinci mají rádi vzrušující zážitky.¹¹

1.5 Frustrace potřeb

Nejsou-li potřeby uspokojovány dochází ke frustraci jedince. Frustrace potřeb je spojována s vnitřním napětím organismu. Nejběžnějšími reakcemi na frustraci je útěk ze situace nebo útok. Tyto pudové reakce se vyvinuly během evoluce člověka. Reakce, které budou spuštěny záleží na vztažné situaci a osobnosti jedince.

⁷ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. str. (162; 163)

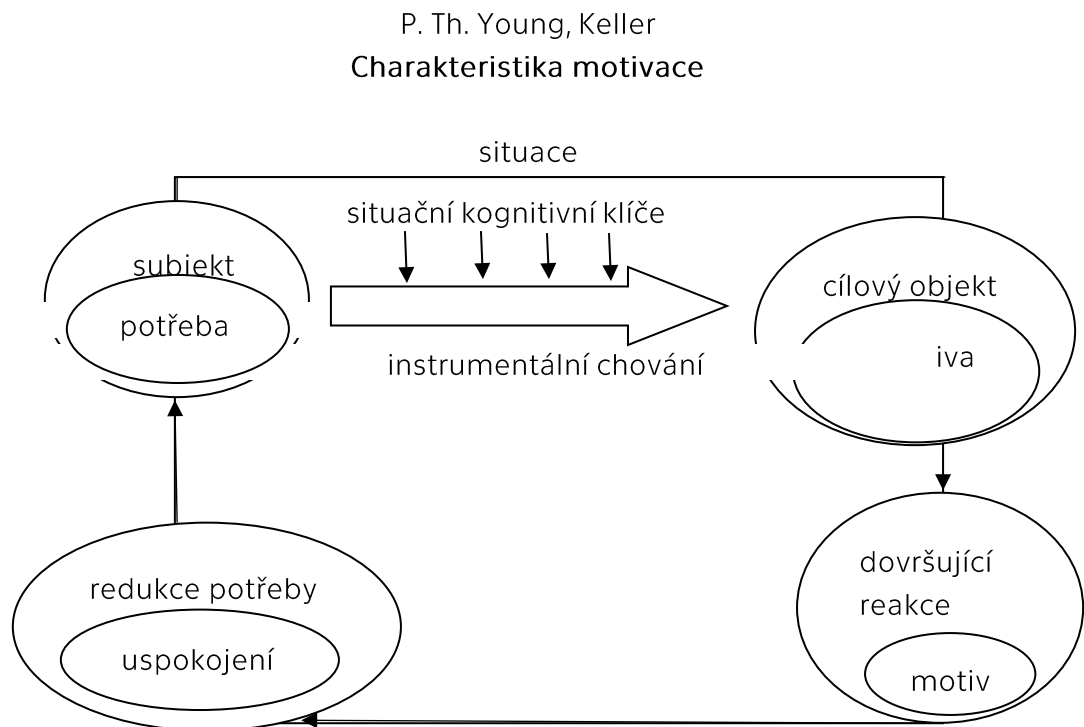
⁸ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 17)

⁹ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 17;18)

¹⁰ Helus, Z. *Dítě v osobnostním pojetí*. Praha: Portál, s.r.o. 2004. ISBN 80-7178-888-0. (str. 119)

¹¹ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 65;66;185)

Typická reakce spjatá s procesem motivace je agresivní reakce, orientovaná na osobu nebo objekt, který brzdí možnost uspokojení potřeby. Dalším typem reakcí je kompenzační reakce, kdy se jedinec smíří s tím, že určitý cílový objekt je nedostupný a místo něj si určí jiný, méně hodnotný cílový objekt. U dětí může dojít k regresi do nižšího vývojového stádia.¹²



Obrázek č. 2. Nakonečný, M. *Motivace chování. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-8C-7387-83C-6 (str. 38)*

1.6 Vnitřní motivace:

V 60. letech vznikl koncept vnitřní motivace člověka. Nejen vnějšími pobídkami, odměnami a tresty je člověk motivován, ale může být motivován i vnitřními pohnutkami. Vnitřní motivace jedince má endogenní původ a její podstata je spjata s emocemi jako chtění a touha. Vnitřní motivaci definují převážně potřeby (hlad, žízeň, sexuální touha, potřeba zažívat úspěch, poznávací potřeby).¹³

¹² Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 21)

¹³ Helus, Z. *Dítě v osobnostním pojetí*. Praha: Portál, s.r.o. 2004. ISBN 80-7178-888-0. (str. 120)

Vnitřně motivovaný člověk jedná z vlastní pohnutky a dává si úkoly sám. Sám vyvíjí činnost pouze pro potěšení. Vnitřní motivace se často vztahuje k soukromým zájmům nebo oblíbeným činnostem, které jsou pro jedince uspokojující. Podle J. Reykowského je klasickým pramenem vnitřní motivace „zábava a všechno to, co člověk činí s láskou, se stává zdrojem vnitřních odměn.“¹⁴

V novější psychologické literatuře se objevuje nový pojem, tzv. flow motivace. Flow motivace se vyznačuje úplným ponořením do pracovní činnosti. Jedinec je tak zaujat problémem, že si přestane uvědomovat okolí. Čas začne rychle ubíhat a člověk při této činnosti zažívá veliké uspokojení.¹⁵

1.7 Motiv:

Vnitřní potřeby tvoří s incentivy vztah, který nazýváme motiv. Potřeby jsou vnitřním zdrojem motivu a incentivy jsou vnějším zdrojem motivu.¹⁶ Motiv je vnitřní důvod jednání člověka, nebo jinak vnitřní psychologická příčina chování. Řízené smysluplné chování se nazývá jednání nebo instrumentální chování. Při úspěšném instrumentálním chování je dosaženo cíle, potřeby jsou naplněny a motivace slábne nebo mizí úplně.¹⁷

1.8 Motivace a emoce

Emoce jsou evolucí vytvořené mechanismy, které organismus upozorňují na to, co je pro tělo užitečné nebo neužitečné. Tělo je evolučně stvořeno k odmítání nepříjemných pocitů a k přijímání a vyhledávání příjemných pocitů. Tendence vyhledávání příjemných pocitů se nazývá apetence a sklon k vyhýbání se nepříjemným pocitům nazýváme averze. Motivace je tedy funkčně propojena s emocemi. Emoce jsou ve vztahu k motivaci chápány jako hodnotící stavy, a jako odpověď na důležité podněty.¹⁸

¹⁴ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 219)

¹⁵ Pavelková, I. *Motivace žáků k učení: Perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002. ISBN 80-7290-092-7. (str. 19)

¹⁶ Helus, Z. *Dítě v osobnostním pojetí*. Praha: Portál, s.r.o. 2004. ISBN 80-7178-888-0. (str. 120)

¹⁷ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 69)

¹⁸ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 39;40)

1.9 Vnější motivace:

Vnější motivace má v převažující míře exogenní původ. Subjekt jedná na základě vnější pobídky. U vnější motivace je aktivita vynucena vnější situací. Obvykle se vztahuje na chování vyvolané přáním někoho jiného. Jedná se o úkoly. Úkol je exogenní požadavek. Za splnění úkolu může jedinec dostat odměnu. Odměnou za provedenou práci je obvykle mzda. Většina lidí nepracuje pro samotnou potřebu práce, ale pro odměnu z ní vyplývající. Úkol je motivující, pokud je spojen s pocitem uspokojení.¹⁹

1.10 Incentiva

Incentiva neboli pobídka je vnější podnět, který může vzbudit nebo uspokojit potřebu. Mezi incentivy patří předměty, jevy, události a názory. Zkušenostmi získává člověk individuální hierarchii potřeb, která determinuje motivační zaměření osobnosti. Individuální motivační zaměření člověka určuje vyladění na určitý typ incentiv, které mají schopnost uspokojit dominantní potřeby. Toto motivační zaměření určuje zájmy a hodnoty člověka.²⁰

Incentivy jsou zdrojem vnější motivace, protože na subjekt působí z vnějšku. Za nejuniverzálnější incentivu jsou v literatuře označovány peníze. Peníze uspokojují celou řadu životních potřeb. Rosina (1973).²¹

1.11 Nevědomá motivace:

Člověk není jednoznačně rozumový tvor. Lidé často nejednají podle racionální úvah, ale na základě pudů a emocí. Lidé mohou jednat, aniž by věděli, proč tak činí. Ve skutečnosti jedná na základě nevědomých pohnutek, vedoucích k uspokojení primitivních potřeb. Často si své jednání vysvětlují chybně. Nevědomé chování může být iracionální, infantilní, primitivní až absurdní.²²

¹⁹ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 90;91)

²⁰ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 19)

²¹ Pavelková, I. *Motivace žáků k učení: Perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002. ISBN 80-7290-092-7. (str. 13)

²² Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 92-93)

1.12 Anticipace

Chování člověka ovlivňuje i anticipace. V procesu mezi motivací a příslušným chováním se vyskytují kognitivní procesy. Proto v procesu motivace nastává fáze rozhodovací a analytická. Jedinec si odpovídá na otázky: „Jaké námahy bude potřeba k realizování přání? Jaký čas budu potřebovat k realizování svého přání. Je vůbec moje přání proveditelné. Jaké vyplývají důsledky při realizaci přání?“ Odpovědi na tyto otázky určují výběr vhodného chování. Síla motivace závisí na poměru vynaloženého úsilí a předpokládané hodnotě cílového objektu a míře předpokládaného uspokojení. Anticipace se projevuje i při očekávání faktických a morálních důsledků chování. Pokud jedinec vyhodnotí objekt jako nedosažitelný, motivace slábne. Může se rozhodnout pro odklad instrumentálního chování nebo výběr náhradního cílového objektu.²³

²³ Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 55)

2 MOTIVACE K UČENÍ

Úvod do druhé kapitoly:

Ve druhé kapitole jsem se věnovala tématu teorie motivace, které má- užší vazbu na praktickou část mé bakalářské práce. Věnovala jsem se motivaci k učení. V rámci kapitoly jsem vymezila potřeby žáků (sociální, kognitivní a výkonové), které by měla škola uspokojovat.

Učitel má nezastupitelnou roli v procesu motivace ve škole. Jeho důleži- tou funkcí je motivovat žáky při jednotlivých zadaných úkolech a zároveň působit na vnitřní motivaci žáka. Z počátku by měl motivovat učitel, ale s narůstající zralostí by žák měl přebírat zodpovědnost za svoji motivaci sám. Vnitřní motivace zralého žáka by měla mít autoregulační charakter.²⁴

Vnitřní motivace má pozitivní účinek na učení žáků. Vnitřně motivovaní žáci, kteří mají upřímný zájem při probírané látce, se lépe soustředí a učení je méně vyčerpává. Žáci, které pohání vnitřní motivace, mají vyšší ambice a nebojí se obtížnější cesty za vzděláním a v kariérním růstu.²⁵

Pouze vnitřní motivace však k úspěšnému životu nevede. Vnitřní moti- vace se týká často úzkého segmentu zájmů v širokém spektru činností, které člověk musí dělat během života. V životě se setkává žák s mnoha problémy, které ho nebaví nebo nechce dělat a přesto musí. Úspěch v životě souvisí s překonáváním překážek, vůlí, disciplínou a úsilím.

2.1 Sociální potřeby – potřeba pozitivních vztahů

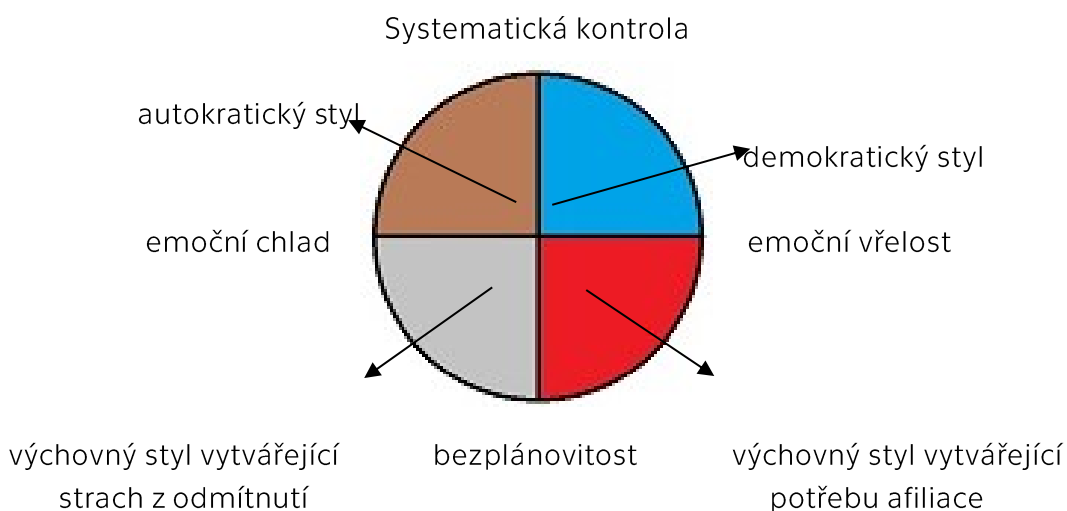
Základní sociální potřebou lidí je potřeba pozitivních lidských vztahů. Lidé potřebují harmonické, nekonfliktní vztahy založené na lásce, důvěře a pochopení. Mimo psychický kontakt potřebují i ten fyzický. Pokud jedinec dlouhodobě nezažívá štěstí v mezilidských vztazích a jeho vztahy s okolím jsou špatné, je tato potřeba frustrována a vyvíjí se u nich obava z odmítnutí.²⁶

²⁴ Pavelková, I. *Motivace žáků k učení: Perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002. ISBN 80-7290-092-7. (str. 17:21)

²⁵ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 26)

²⁶ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 40)

Společenské prostředí ve třídě uspokojuje sociální potřeby žáků. To může učitel ovlivňovat pomocí vřelého přístupu k žákům, který ve třídě navozuje tolerantní a přátelskou atmosféru a demokratickými prvky při vedení třídy.²⁷



Obrázek č. 3 *Výchovné styly: Vývoj potřeby pozitivních vztahů k a obavy z odmítnutí*
 Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (upraveno, str. 41)

2.2 Potřeba vlivu

Potřeba vlivu je sociální potřeba člověka. Chování motivovaného jedince, který touží po vlivu, je zacílené na řízení chování ostatních členů sociální skupiny. Jedinec touží po indukování chování u druhého člověka. Pokud jedinec není schopen získat vliv ve skupině, je jeho potřeba frustrována. Některé lidi uspokojuje samotné ovládání druhých. Obvykle je uváděno šest zdrojů vlivu: odměna, trest, zákon, vliv příkladu, vliv odborníka a vliv informací. Temná stránka vlivu zahrnuje vztah dominance a podřízení. Jeden musí vyhrát a druhý bude poražený. Tuto jednoduchou podobu uplatňování vlivu používají děti. Pozitivní stránku vlivu charakterizuje touha iniciovat, motivovat skupinu se zájmem o dosažení nejlepšího výsledku celé skupiny. Jde o dodávání sebevědomí a síly členům skupiny při dosahování cílů skupiny.²⁸

²⁷ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 138)

²⁸ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 46-47)

2.3 Potřeby výkonu

U dětí vzniká již v raném dětství (mezi třetím a čtvrtým rokem) potřeba kompetence a potřeba autonomie. Lidé mají potřebu někým být a něco pořádně umět. Výchova v rodině vytváří základy potřeby výkonu. Nejvíce se na ní podílí matka, která svými požadavky na samostatnost a přesnost výkonu učí dítě, mít na sebe nároky. Podle Heckhausena přetěžování dítěte v raném věku vede k vytvoření ego-obranného mechanismu a vysoké potřeby vyhnoutí se neúspěchu. U těchto dětí se vyvíjí neadekvátní aspirační úroveň. Přetěžované děti si v pozdějším věku kladou na sebe malé nároky, tak aby se vyhnuly potenciálnímu neúspěchu nebo příliš náročné úkoly, které by nedokázal splnit nikdo. V těchto úkolech žáci necítí vlastní neúspěch, protože by v jejich situaci selhal každý. V případě, že matka má nízké nároky na samostatnost dítěte, se vývoj výkonových potřeb zpomaluje. V rodinách s rodiči, orientovanými na výkon, vyrůstají častěji děti, které mají sami vysokou potřebu výkonu a nízkou potřebu vyhnoutí se neúspěchu.²⁹

2.4 Kognitivní potřeby

Lidskou přirozeností je touha poznávat. Tato touha vychází ze základních lidských potřeb člověka. Lidské kognitivní potřeby lze již od malička zaznamenávat u dětí v jejich přirozeném projevu. V dětství se projevuje primárně otázkou proč? Děti jsou přirozeně zvědavé a prvotní informace a postoje získávají od rodičů. Pokud je rodič, alespoň trochu trpělivý, jsou jeho kognitivní potřeby uspokojovány. Dále získává dítě informace o svém prostředí pouhým pozorováním. Toto pozorování slouží dítěti k orientování po okolí a k adaptaci na prostředí.

Zdravým lidem je vrozena potřeba mozkové aktivity, která se vyznačuje vyhledáváním situací, které tuto potřebu naplní. Pokud se mozku nedostává potřebných podnětů, vzniká stav, který je označován jako stimulační hlad.³⁰ U dítěte se jedná například o spontánní malování na papír, modelování z modelíny, prohlížení obrázkové knížky, snaha o přeřikávání a zapamatování si jednoduché básničky nebo písničky a další aktivity, které uspokojí potřebu mozkové aktivity.

Jedním z nejdůležitějších cílů výchovně-vzdělávacího procesu je uspokojovat a rozvíjet kognitivní potřeby žáků. Ve škole se žáci dělí z hlediska individuálního motivačního zaměření na žáky, vyhledávající nová data a zajímavé informace a žáky, kteří vyhledávají zejména problémové úlohy. Funkcí učitele je potom vytváření a

²⁹ Heckhausen, H.: *Achievement motivation and its constructs (A cognitive Model). Motivation and Emotion*, 1977 In: Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9 (str. 57-63)

³⁰ Fürtatt, E.: *Motivation Schulischen Lernens*. Weinheim ud Basel, Beltz 1976

nabízení situací, které aktualizují jejich poznávací potřeby. Typickými znaky pro tyto situace, je novost, problémovost a neurčitost.³¹

Učitel může žáka motivovat výběrem správných úloh. Nároky na jejich činnost mohou mít motivační podtext pouze, tehdy když je žák přijme za své. Úspěch v plnění učitelových nároků má významné důsledky na sebehodnocení žáka. Následkem neúměrně vysokých nároků učitele na žáka nebo nerealistického sebehodnocení žáka může dojít k neúspěchu, který je prožíván jako frustrace potřeby kompetence.³²

2.5 Pracovní výkon žáků podle převažujících potřeb

Ve vztahu chování a výkon existují dva typy lidí. Jedním typem jsou lidé, pro které je důležitější výkon a schopnosti než přátelství. Druhým typem jsou lidé, pro které je přátelství důležitější než výkon. Lidé, pro které jsou nejdůležitější vztahy, mají vyšší výkony, pokud pracují ve skupině. Tyto jedince motivuje zpětná vazba, vypovídající o míře spolupráce. Lidé, kteří upřednostňují schopnosti nad přátelstvím jsou výkonnější v individuálních soutěžích.³³

Tyto tendence zkoumal, například Sorrentino a Sheppard v roce 1978 v pokuse s plavci. Jejich hypotézy se potvrdily. Plavci s potřebou pozitivních vztahů, měli v závodech družstev lepší výsledky, protože jim záleželo na vztazích s ostatními plavci a chtěli dopomoci družstvu k vítězství. Plavci s vysokou měrou obavy z odmítnutí měli snížený výkon. Strach z neúspěchu a eventuální porážky družstva bránil těmto jedincům v optimálním výkonu. Nejhorších výsledků dosáhli jedinci orientovaní na výkon a s obavou z neúspěchu. Nejlepších výkonů dosáhli výkonově orientovaní jedinci s potřebou pozitivních vztahů.³⁴

Žáci s převažující potřebou afiliace:

Pracovní výkon u žáků s převažující potřebou afiliace slouží k udržení dobrých vztahů s rodiči a učiteli. Nejmimořádnějších výkonů dosahují při práci ve skupině a při práci v soutěžích mezi skupinami. Podílejí se na pozitivní atmosféře v kolektivu, jsou konformnější a závislejší.³⁵

³¹ Orlov, J. Tvorgova, N.D.: *Revalidizacija testov tematičeskoj apperpciji dlja izmerenija motiva afiliacii psihologii*, 1982, č. 2, s. (128-132)

³² Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str 25-28;107)

³³ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 42-43)

³⁴ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 42-43)

³⁵ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 42)

Žáci s převažující obavou z odmítnutí a vysokou potřebou dobrého výkonu:

Pracovní výkon těchto žáků je na rozdíl od první skupiny nižší v soutěžích skupin. Tito žáci trpí úzkostmi při plnění náročných úkolů, které vyžadují napětí sil. Mají sklon vyhýbat se možnému neúspěchu a situacím, které mají tento potenciál (např. písemkám a zkoušení). Vyhýbají se i nepříjemným úzkostným pocitům, které souvisejí s náročnými, výkonově orientovanými úlohami.³⁶

Žáci s převažující potřebou vlivu:

Žáci s touto potřebou se snaží získat v kolektivu vliv a využívají k tomu nejrůznější prostředky. Jedni se snaží získat pozitivní vztahy pomocí pozitivního chování. Potřeba vlivu se může projevovat i agresivním donucovacím chováním. Typickým představitelem této skupiny žáků je žák, který vyrušuje při vyučování nebo žák, který se snaží třídu bavit. Žák může mít ve třídě i velký vliv na základě svých schopností. Tito žáci jsou oporou učitelů.³⁷

2.6 Uplatnění výkonové motivace ve vyučování:

Výuka v hodině by měla být přizpůsobena individuálním potřebám jednotlivých žáků. Jednotlivé motivační zaměření může učitel odpozorovat při hodině. Případně připravovat hodinu, tak aby motivovala komplexními incentivami, které by mohly uspokojovat více potřeb najednou, a tak namotivovaly všechny žáky zároveň.³⁸

Další nezastupitelnou podmínkou učení jsou odměny a tresty (pochvala a pokárání). Učitel má dvě možnosti, jak motivovat žáky slovním hodnocením. Buď porovnává výkon žáka s výkony ostatních žáků ve stejné třídě nebo srovnává výkon žáka s jeho předchozími výkony a jejich vývoj v čase. Podle výzkumu (Rheinberg, Krug, Lübermann, Lanscheild, 1980) druhý přístup snižuje pasivitu žáků ve vyučování, strach ze zkoušek a umožňuje žákům častěji pocítit úspěch a uspokojit jejich potřebu kompetence.³⁹

Učitel může motivovat žáky vědomě, ale i nevědomě. Při srovnávání žáků se může vyjádřit libě i nelibě o žácích, kteří na to mohou reagovat citlivě. Některé žáky může pokárání namotivovat a vyburcovat k vyšším výkonům. Jiné může negativní slovní hodnocení deprimovat tak, že se přestane snažit. Učitel musí k odměnám a

³⁶ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 46-48)

³⁷ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 49-50)

³⁸ Pavelková, I. *Motivace žáků k učení: Perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002. ISBN 80-7290-092-7. (str. 15)

³⁹ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 144-145)

trestům přistupovat opatrně. Snížení motivace může způsobit i nevědomý postoj učitele k žákovi. Učitel žáka před ostatními omlouvá nebo ho konejší více než jiné.

V současné době se zvětšuje negativní postoj ke škole. Podstatou negativní postoje ke škole jsou negativní emoce, způsobené frustrací kognitivních potřeb a potřeb aktivity. Ve škole mohou být frustrovány poznávací potřeby nadaných žáků, pro které je probíraná látka jednoduchá. Nebo se jedná o monotónní výklad učitele, který žáky uspává a nudí. Frustraci potřeby bezpečí může vyvolávat přísný autoritativní učitel, který vzbuzuje strach. Strach ve škole znemožňuje žákovi koncentraci. Motivace žáků by měla optimálně pozitivně působit na efektivitu učení. Ve škole tomu může být právě naopak. Učitel může žáky nudit.⁴⁰

2.7 Koncepce smíšené vyučovací hodiny předmětu Architektura.

Etapy vyučovací hodiny:

1) Přípravná část:

Probíhá pozdrav s učitelem a zápis chybějících žáků do třídní knihy.

2) Opakovací část: V této části probíhá opakování učiva z minulé hodiny, kontrolují se úkoly a učitel zkouší a hodnotí žáky.

3) Motivační fáze: V této části hodiny učitel motivuje žáky. Připomíná důvody, proč se probíraná látka vyučuje. K čemu bude žákům dobrá její znalost. Jakým způsobem žák znalosti využije v praktickém životě. Tímto způsobem ovlivňuje perspektivní orientaci žáků, a tak je motivuje.

4) Expoziční část: Učitel seznamuje žáky s cíli a postupem výuky a zapisuje název hodiny, datum a případně číslo hodiny na tabuli.

5) Fixační část: Dochází k zopakování probrané látky, k jejímu shrnutí a zatřídění nových poznatků.

5) Kontrolní část: Učitel zhodnotí, jestli byly splněny úspěšně vzdělávací cíle.

7) Uložení domácího úkolu⁴¹

Příklady expoziční části odborného předmětu Architektura podle míry aktualizace kognitivních potřeb:

1. **Příklad hodiny orientované na pamětního učení:** Učitel žákům vyloží teorii renesančního slohu (metoda slovní monologická), jeho hlavní znaky, čím se liší od

⁴⁰ Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 27)

⁴¹ Svoboda E., Bečková V., Švercl J. *Kapitoly z didaktiky odborných předmětů*. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2004. ISBN 80-01-02928-X (str. 124)

gotického slohu, který byl vykládán v předchozích hodinách a požaduje od nich zapamatování a naučení všech nových informací.

2. Příklad hodiny zaměřené na pamětního učení, rozšířeného o zajímavosti z oboru: Učitel provede výklad (metoda slovní monologická) a popíše základní rozdíly gotického a renesančního slohu, jež má být v hodině probrán. Přečte jim zajímavý úryvek z knihy Příběh umění od E. H. Gombricha a dále naváže na poznatky žáků, které vyzkoušel při namátkovém zkoušení v minulé hodině.

3. Příklad hodiny s problémovou metodou: Třetí možností je nabídnutí problémové metody, například srovnávání půdorysů a pohledů gotické a novogotické katedrály.

První příklad koncepce hodiny klade důraz na pamětní učení, a proto je pravděpodobnost, že se žáci budou učit novou látku z vlastní potřeby poznání menší. V druhém příkladu je výuka koncipována zajímavě a poutavě a lze předpokládat, že poznávací potřeby budou více uspokojeny. Třetí a poslední příklad hodiny je zaměřený na řešení problémové situace. Tato metoda je nejefektivnější ve výuce a nejvíce aktualizuje receptivní potřeby žáků.⁴²

Tato nejúčinnější metoda má, ale několik nevýhod. Jednou z nich je časová náročnost přípravy problémových úloh a absence případných problémových úloh, které by byly schopné uspokojit poznávací potřeby žáků.

⁴² Helus, Z., Hrabal, V. ml.: Kapitoly z pedagogické a sociální psychologie. Praha: SPN 1982

PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA, KONCEPT A TVORBA PRACOVNÍCH LISTŮ VYCHÁZEK ZA ARCHITEKTUROU

Úvod do třetí kapitoly:

Vycházky jsou vždy příjemným zpestřením výuky pro žáky. Jsou chápány jako méně náročné hodiny, při kterých se žák dozví něco zajímavého a skrze nové zážitky si učivo lépe zapamatuje a vědomosti uloží na delší dobu v paměti. Spolu s vývojem a modernizací výuky ve škole dochází k zařazování vycházek do výuky ve stále větší míře.

Architektonické vycházky slouží k propojení praktického života s teoretickými znalostmi o architektuře, získanými ve škole, a proto podporují názornost ve vyučování. Architektonické vycházky pomáhají upevňovat znalosti technologie staveb, analytického přemýšlení o stavebních postupech a možnostech jednotlivých slohů.

Procházkami za architekturou mají velký vliv na všeobecný rozhled a hodnotové postoje žáků, na pochopení památkových a kulturních hodnot objektů a na pochopení památkové péče jako celku. Při osobním setkání s památkou žák pochopí, proč je třeba chránit kulturní dědictví.

V neposlední řadě žák při vycházkách za architekturou získává i kvalitní estetické cítění a cit pro architektonickou kompozici. Nevědomě se může setkávat s kompozičními postupy, jako je zlatý řez, gradace, symetrie a měřítko. Poznáním architektonických děl dochází k citovému prožívání uměleckého díla. Žák pozná během vycházek emocionální působení barev vitrají v prostoru gotické katedrály.

Zásadní hodnotou architektonických vycházek je však motivační efekt. Účastí na architektonických vycházkách, které se týkají zejména moderní architektury, se může žákům otevřít perspektiva vykonávání profese architekta nebo projektanta a zájem podílet se na trvalých a společensky vážených hodnotách architektury.

3.1 Organizační formy vyučování – vycházky

Architektonické vycházky jsou organizační formou vyučování, která probíhá v mimoškolním prostředí. Cílem vycházek za architekturou na středních průmyslových školách stavebních je hluboké poznání architektonických objektů. Aby byly architektonické vycházky efektivní ve výuce, musí být dobře promyšleny a podloženy intenzivní přípravou.

Organizace vycházek:

Přípravná fáze:

Učitel si musí definovat cíl vycházky, seznámit se s prostředím ve kterém se vycházka bude konat. Musí přesně určit úkoly, které budou muset žáci plnit a vymyslet své pojetí vycházky. V přípravné fázi musí učitel nastudovat odborné informace, věnující se tématu vycházky.

Realizace vycházky:

Na přípravnou fázi navazuje realizace vycházky. Učitel zvažuje výběr nejvhodnějších didaktických metod a pomůcek. Nejobvyklejší metodou, která se používá na vycházkách je metoda názorně demonstrační. Na příkladech vhodně zvolených památek si žák osvojuje znaky architektonických slohů a poznává jednotlivé architektonické detaily. Během architektonických vycházek žák propojuje získané poznatky s probíraným učivem ve škole. Učitel zde vystupuje jako průvodce a ukazuje, čeho si mají žáci všimnout a co je pro ně důležité. Směřuje jejich pozornost zamýšleným směrem a pozornost žáků podporuje i nejrůznějšími zajímavostmi.

Další metodami, se kterými bude pracovat učitel při architektonických vycházkách je výklad (metoda slovní monologická), ve kterém se bude věnovat historii památkových objektů, konstrukčnímu řešení budov a jejich detailům. Efektivitu výkladu podpoří pracovními listy (metoda práce s textem).

Fáze zhodnocení:

Po ukončení vycházek by mělo proběhnout zhodnocení a diskuse ve třídě o zážitcích a dojmech z vycházek. Ve třídě by mělo proběhnout zopakování nedávno získaných vědomostí a dokončení úkolů z pracovních listů. Případně společný projekt, který by sloužil jako doklad o proběhnutém projektu vycházek.⁴³

⁴³ Skalková, J. *Obecná didaktika*. Praha: ISV Nakladatelství, 1999. ISBN 80-85866-33-1. (str. 216)

3.2 Didaktika pracovního listu:

Pracovní list je didaktická pomůcka, sloužící k jasnějšímu porozumění probírané látky. Obvykle se jedná o soubor úloh, cvičení a doprovodných obrázků, jež směřuje žáka k samostatnému procvičování učiva a poskytuje mu vodítko k jeho práci.⁴⁴

Podle didaktické terminologie musí didaktické pomůcky – pracovní listy plnit tyto funkce:⁴⁵

- orientační,
- poznávací a systemizační,
- upevňovací a kontrolní,
- motivační a sebevzdělávací,
- koordinační,
- rozvíjející a výchovná.

Orientační funkci pracovního listu charakterizuje návod, jak s pracovními listy mají žáci pracovat. Jedná se o pokyny žáků k pracovními listům a jedná se o pokyny u jednotlivých cvičení. Zadáání musí být jasná a srozumitelná, tak aby se v nich žák dokázal snadno zorientovat.

Poznávací a systemizační funkci pracovního listu spočívá v informacích, které se během práce s nimi žák naučí a v jejich zařazení. Informace, úkoly a cvičení v určeném pořadí provádějí žáka tématem vycházky za architekturou a usměrňují jeho pozornost k nejdůležitějším bodům výkladu.

Upevňovací funkce pracovního listu spočívá v úkolech, navržených tak, aby si žáci museli zopakovat učivo, získané z poslechu výkladu učitele a nové učivo si snadněji zapamatovali.

Motivační a sebevzdělávací funkcí pracovního listu je podněcování k dalšímu studiu a prohlubování zájmu o dějiny architektury.

Koordinační funkce pracovních listů spočívá v jejich provázanosti na navazující manuály pro učitele a v provázanosti s tématem architektonických vycházek.

⁴⁴ Čapek, R. *Moderní didaktika, Lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada Publishings, a.s., 2015. ISBN 978-80-247-9935-3 (str. 124)

⁴⁵ Skalková, J. *Obecná didaktika*. Praha: Grada Publishings, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-1821-7, (str. 104-105)

Jsou dva druhy pracovních listů, vhodných pro architektonické vycházky:

- pracovní listy pro práci s lektorem,
- pracovní listy pro samostatnou práci žáků.

Pracovní listy pro práci s lektorem nemusí obsahovat úkoly. Často v nich jsou fotografie s textem a vynechaným místem pro písemný nebo grafický projev žáků.

Pracovní listy pro samostatnou práci žáků jsou koncipované, tak aby je mohli žáci vyplňovat sami bez pomoci učitele.

Pracovní list k architektonické vycházce má jistá specifika. Je nutné ho mít s sebou v terénu, kde nejsou příznivé podmínky pro jeho vyplňování. Obsahem jsou vázané na výklad učitele.

3.3 Analýza výukv předmětu Architektura na středních odborných školách stavebních

3.3.1 Analýza středních odborných škol stavebních v ČR:

Pro můj projekt architektonických vycházek jsem provedla analýzu výuky Architektury na středních odborných školách. Cílem analýzy bylo zjistit, na kterých středních odborných školách stavebních se předmět Architektura vyučuje a s jakou týdenní dotací vyučovacích hodin.

Průzkum byl proveden na devětatřiceti školách z celé ČR, které mají studijní obor Stavebnictví 36-47-M/01, a kde se vyučuje předmět Architektura či Dějiny Architektury. Žáci oboru Stavebnictví se specializují v zaměřeních Architektura a stavitelství, Pozemní stavby, Konstrukce a pozemní stavby, Architektura a interiérový design a dalších.

Vývoj v technologiích a možnostech mezioborového projektování budov se projevuje vznikem nových perspektivních oborů jako je BIM projektování. Mezi populární a rozvíjející se specializaci je Technické lyceum, spojující technické a gymnaziální prvky studia. Tento obor zároveň patří mezi špičku v hodinové dotaci předmětu Architektura. Mezi další zaměření oboru Stavebnictví patří Vodohospodářské, či Dopravní stavby. V těchto zaměřeních se Architektura učí minimálně.

3.3.2 Tabulka hodinové dotace předmětu Architektura na všech středních odborných školách stavebních v ČR

NÁZEV ŠKOLY	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	1.roč- ník	2. roč- ník	3. roč- ník	4.roč- ník	Cel- kem
1. SOŠS Karlovy Vary	Stavebnictví		-	1	1	64
2. SŠ Vysoké Mýto	Pozemní stavitelství		2	-	-	68
	Dopravní stavitelství		2	-	-	68
	Vodohospodářské stavby		2	-	-	68
3. SŠS Třebíč	Pozemní stavitelství		2	2	2 vol.	134
	Architektura a design interiérů		2	2	2.vol	134 (196)
4. Masarykova SŠ Letovice	Pozemní stavby	1	1	-	-	68
5. PSŠ Letohrad	Pozemní stavitelství a architektura	-	2	-	-	68
	Dopravní stavitelství	-	2	-	-	68
6. SPŠS, Ústí nad Labem	Pozemní stavitelství	-	-	3	-	102
7. SŠS Horstlav, Olomouc	Pozemní stavitelství	-	-	2	1	98
8. SPŠ strojní a stavební, Tábor	Pozemní stavitelství	-	-	2	-	68
	Technické lyceum – zaměření Architektura a umění	-	-	2	2	126
9. SPŠ Vlašim	Pozemní stavitelství	-	1	1	-	68
10. SPŠS České Budějovice	Architektonická tvorba	-	1	2	-	134
11. SPŠS České Budějovice	Pozemní stavby	-	1	2	-	102
	Stavební obnova	-	1	2	-	102
	Dopravní stavby	-	1	-	-	34
	Vodohospodářské stavby	-	1	-	-	34
12. SPŠ Zlín	Pozemní stavitelství	-	-	2	-	68
13. SŠ řemesel Frýdek Místek	Stavebnictví	-	1	2	-	102
14. SPŠS, Ostrava	Pozemní stavitelství, počítačová grafika a design	2	-	-	-	68
	Technické lyceum a architektura	2	2	2 (vol.)	2 (vol.)	134 (260)

15. SPŠS Pardubice	Pozemní stavitelství a architektura	-	3	-	-	102
	Pozemní stavitelství a interiérový design	-	3	-	-	102
	Pozemní stavitelství a CAD/BIM projektování	-	3	-	-	102
16. SPŠS Liberec	Architektura a konstrukce pozemních staveb	-	1	2	1	130
	Inženýrské stavby	-	1	-	-	34
17. SPŠS Valašské Meziříčí	Pozemní stavitelství a architektura	-	-	2	2	126
	Pozemní stavitelství a design interiéru	-	-	2	1	98
	Pozemní stavitelství	-	-	2	-	68
18. SŠ železniční, technická a služeb	Stavitelství	-	2	1	-	102
19. SPŠS stavební a obch. ak. Kladno	Stavebnictví	1	2	-	-	102
	Technické lyceum, zam. architektura a umění	-	-	2	-	68
20. SPŠ a VOŠ, Příbram	Pozemní stavitelství	-	2	-	-	68
	Stavitelství a architektura	-	2	-	-	68
21. Gymnázium a SPŠ Duchcov	Architektura a interiérový design	1	2	-	-	102
22. SPŠS Havlíčkův Brod	Pozemní stavitelství	-	-	2	-	68
	Stavební obnova	-	-	2	-	68
	Technické lyceum	-	-	2	-	68
23. SPŠS Hradec Králové	Stavby a konstrukce	-	1	2	-	102
	BIM projektování	-	1	2	-	102
	Technické lyceum	2	2	2	2	128
24. SPŠS Brno	Pozemní stavby	-	1	2	-	102
	Rekonstrukce staveb a architektura	-	1	3	-	136
	Inženýrské stavby-dopravní stavby	-	1	-	-	34
	Vodohospodářské stavby	-	1	-	-	34
	25. SŠ průmyslová a umělecká Hodonín	Pozemní stavby	2	-	-	-

	Technické lyceum, zamě- ření architektura	-	-	3	3	192
26. SOŠ a SOU Vyškov	Stavebnictví	-	1	1	-	68
27. SPŠS Havířov	Architektura a design	-	-	2	2	128
	Dopravní stavitelství	-	-	2	-	68
	Pozemní stavitelství	-	-	2	-	68
28. SPŠS Lipník nad Bečvou	Architektura a pozemní stavitelství	-	-	3	2	162
	Grafická tvorba exteriéru a interiéru	-	-	-	2	60
29. VOŠ a SPŠ strojní, stavební a dopravní, 30. Děčín	Architektura a stavitel- ství	-	-	4	2	196
	Pozemní stavitelství	-	-	2	-	68
	Vodohospodářské stavby	-	-	2	-	68
	Dopravní stavitelství	-	-	2	-	68
31. SOŠ a SOU Kolín	Pozemní stavitelství	-	1	1,5	-	85
	Obnova budov	-	1	1,5	-	85
32. SŠS Jihlava	Pozemní stavitelství	-	2	-	-	68
	Stavební obnova	-	2	-	-	68
	Architektura a design	-	2	-	-	68
	Stavebnictví- ekonomika a podnikání	-	2	-	-	68
33. SPŠS a OA Náchod	Pozemní stavitelství	-	-	-	2	30
	Rozpočtování a kalku- lace staveb	-	-	-	2	30
	Navrhování interiérů(de- sign)	-	-	-	2	30
34. SPŠ stavební Plzeň	Stavebnictví	-	-	2	2	140
	Technické lyceum	2	2	2	2	272
35. SPŠS Opava	Konstrukce a pozemní stavitelství	-	-	1	-	34
	Pozemní stavitelství a ar- chitektura	-	-	2	1	98
36. SPŠS Mělník	Pozemní stavitelství	-	2	1	-	102
	Stavitelství a architek- nická tvorba	-	2	1	-	102
37. SPŠS J. Gočára, Praha 4	Architektura a interiérový design	-	-	3	-	102
	Pozemní stavitelství	-	1	2	-	102
	Stavitelství a architek- tura	-	-	4	-	136

38. SPŠS Dušní	Architektura a stavitelství	-	-	2	2	128
	Dopravní stavby	-	-	1	-	34
	Pozemní stavby	-	-	2	2	128
	BIM projektování	-	-	1	1	128
	Vodohospodářské stavby	-	-	1	-	34
39. Střední odborná škola Jarov	Stavební obnova	-	2	1	-	102

Tabulka č. 1

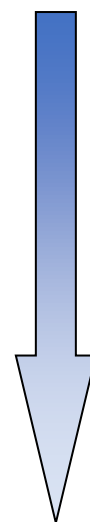
3.3.3 Analýza výuky předmětu Architektura středních odborných škol stavebních v Praze:

Z devětatřiceti středních odborných škol se studijním oborem Stavebnictví a výukou předmětu Architektura jsem vybrala tři pražské školy (SPŠS J. Gočára, SPŠS Dušní a SOŠ Jarov) pro detailní analýzu výuky předmětu Architektura. Z informací ŠVP jsem nejprve zpracovala srovnání hodinové dotace předmětu Architektura podle jednotlivých zaměření těchto pražských škol (viz. tab. č. 2).

3.3.4 Srovnání hodinové dotace předmětu Architektura jednotlivých zaměření oboru Stavebnictví na středních odborných školách stavebních v Praze

Střední škola	Zaměření oboru Stavebnictví	Počet hodin Architektury celkem ve studiu
SPŠS J. Gočára	Stavatelství a architektura	132
VOŠ a SOŠ Dušní	Pozemní stavby	132
VOŠ a SOŠ Dušní	Architektura a Stavitelství	132
SPŠS J. Gočára	Pozemní stavitelství	102
SPŠS J. Gočára	Architektura a interiérový design	102
SOŠ Jarov	Stavební obnova	99
VOŠ a SOŠ Dušní	BIM projektování	66
VOŠ a SOŠ Dušní	Dopravní stavby	33
VOŠ a SOŠ Dušní	Vodohospodářské a ekologické stavby	33

Tabulka č. 2



Dále jsem zpracovávala data z tematických plánů a ŠVP třech pražských škol (SPŠS J. Gočára, SPŠS Dušní a SOŠ Jarov) pro zjištění probírané látky v jednotlivých ročnících. Dále jsem analyzovala vhodná témata vycházek za architekturu a jejich příhodné časové zařazení. Témata vhodná ke zpracování do vycházek a hodiny vyhrazené pro tematické vycházky jsou v tabulkách zvýrazněny barvou.

3.3.5 SPŠS J. Gočára

Analýza školního vzdělávacího plánu a tematického plánu předmětu Architektura na SPŠS J. Gočára (viz. dokladová část)

Obor Stavebnictví:

Zaměření: Pozemní stavitelství (POS)

výuka 2. ročník (1 h týdně = 34h/rok) } = celkem 102 hodin Architektury ve studiu
 výuka 3.ročník (2h týdně = 68h/rok) }

Probíraná látka předmětu Architektura ve 2. ročníku (celkem 34 hodin)

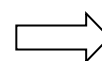
<i>Architektonický sloh</i>	<i>Časové zařazení</i>
Úvod	Září, říjen
Stavitelství pravěku (pravěk, megality)	Listopad–Leden
Stavitelství starověku (Mezopotámie, Egypt, Řecko, Etruskové, Amerika)	Únor–květen

Tabulka č. 3

Probíraná látka předmětu Architektura ve 3. ročníku (celkem 68 hodin)

<i>Architektonický sloh</i>	<i>Časové zařazení</i>
Úvod	září, říjen
Středověká architektura	Listopad-leden
Architektura novověku (renesance a baroko)	Únor
Architektura konce 18. a 19. století, klasicismus, romantismus, Neoslohy, eklektismus)	Březen-Duben
Architektura 20. století	Duben
Tvorba životního prostředí	Duben
Památková péče	Duben
Architektonická kompozice (cvičení)	Květen

Tabulka č. 4



Zaměření: Architektura a interiérový design (AID)

- výuka 3. ročník (3 h týdně = 102 hodin za rok).

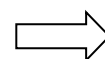
Probíraná látka předmětu Architektura ve 3. ročníku (celkem 102 hodin):

1.	Úvod
2.	Stavitelství pravěku
3.	Architektura starověku
4.	Středověká architektura
5.	Architektura novověku (16. a 17. století)
6.	Architektura konce 18. a 19. století
7.	Architektura 20.století
8.	Tvorba životního prostředí
9.	Památková péče
10.	Architektonická kompozice (cvičení)

Tabulka č. 5

Zaměření: Stavitelství a architektura (SAR)

(4 h týdně = 132h/rok)



výuka 3. ročník

Probíraná látka předmětu Architektura a kompozice ve 3. ročníku (celkem 132 h):

1.	Úvod
2.	Stavitelství pravěku
3.	Architektura starověku
4.	Středověká architektura
5.	Architektura novověku (16. a 17. století)
6.	Architektura konce 18. a 19. století
7.	Architektura 20.století
8.	Tvorba životního prostředí
9.	Architektonická kompozice (cvičení)

Tabulka č. 6

3.3.6 SOŠ Jarov

Studijní obor Stavebnictví:

Zaměření: Stavební obnova:

výuka 2. ročník (2 h týdně = 66h/rok)

výuka 3.ročník (1h týdně = 33h/rok)

} = celkem 99 hodin Architektury ve studiu

Probíraná látka předmětu Architektura ve 2. ročníku (66 hodin)

Úvod:	září
Předdějinné stavitelství a architektura	září, říjen, listopad
Středověká architektura	listopad, prosinec, leden, únor
Architektura novověku	únor, březen, duben, květen

Tabulka č. 7

Probíraná látka předmětu Architektura ve 3. ročníku (33 hodin)

Architektura 20. století	září, říjen, listopad
Architektonická Kompozice	listopad, prosinec
Lidová architektura	leden, únor

Tabulka č. 8

3.3.7 SOŠ Dušní

Studijní obor Stavebnictví:

Studijní obor: Pozemní stavby:

- výuka 3. ročník (2 h týdně = 66h/rok)
 - výuka 4.ročník (2h týdně = 66h/rok)
- celkem 132 hodin Architektury ve studiu

Studijní obor: Architektura a stavitelství:

- výuka 3. ročník (2 h týdně = 66h/rok)
 - výuka 4.ročník (2h týdně = 66h/rok)
- celkem 132 hodin Architektury ve studiu

Studijní obor: BIM projektování:

- výuka 3. ročník (1 h týdně = 33h/rok)
 - výuka 4.ročník (1h týdně = 33h/rok)
- celkem 66 hodin Architektury ve studiu

Studijní obor: Dopravní stavby: \Rightarrow výuka 3. ročník (1 h týdně = 33h/rok)

Studijní obor: Vodohospodářské a ekologické stavby: \Rightarrow výuka 3. ročník (1 h týdně = 33h/rok)

Vzhledem k nízké dotaci hodin Architektury zaměření (BIM projektování, Dopravní stavby a Vodohospodářské stavby) na SPSŠ Dušní, jsem se zabývala dále pouze zaměřeními Pozemní stavby a Architektura a stavitelství. Možnost zařazení architektonických vycházek do výuky těchto zaměření (BIM projektování, Dopravní stavby a Vodohospodářské stavby) je omezená. Pro tato zaměření je možné zařadit vycházky pouze po vyučování ve formě odpoledního kroužku.

Probíraná látka předmětu Architektura a dějiny umění: zaměření Architektura a Stavitelství a Pozemní stavitelství na SPŠS Dušní ve 3. a 4. ročníku (viz. dokladová část)

Probíraná látka 3. ročník	Probíraná látka 4. ročník
Architektonický sloh	Opakování architektonických slohů od pravěku po klasicismus
Nejstarší projevy stavební činnosti	Světový romantismus v architektuře a umění
Starověký Egypt a Mezopotámie	Romantismus v Českých zemích
Egejská kultura a antické Řecko	Tematická exkurze
Etruská kultura a antický Řím	Neostyl ve světě
Architektonické sloupové řady v antickém Řecku a Římě	Stavby z období neostylů v Praze
Předrománská křesťanská architektura	Ekleticismus
Karolinská a Otónská renesance	Vývoj dispozice nájemních domů v Praze
Románská architektura	Tematická exkurze
Dějiny architektury a umění ve středověku - Gotika	Grafická práce č.1
Klášterní architektura	Chicagská škola, raná tvorba F.L. Wrighta
Petr Parléř a Praha Karla IV. – vývoj města	Secese, art nouveau, modern style, Jugendstile
Odevzdání grafické práce č.3	Moderna na začátku 20. století
Tematická exkurze	Tematická exkurze
Renesance – podmínky vzniku	Architektonická avantgarda 20. let
Evropská renesance	Grafická práce č.2
Renesance na našem území	CIAM a Le Corbusier
Baroko – podmínky vzniku	Athénská Charta
Klasicistní baroko v Evropě	Nové tradice a konzervativní architektura
Dynamické a gotické baroko na našem území	Nový tradicionalismus
Rokoko	Konstruktivismus
Zadání pololetní práce	Mezinárodní styl
Průmyslová revoluce – nové techniky stavění (průmyslové a technické stavby)	Architektonická moderna po roce 1945
Klasicismus – filosofie racionalismu	Brutalismus, strukturalismus, dekonstruktivismus
Empír	High - Tech
Tematická exkurze	Současní architekti
Odevzdání pololetních prací	Tematická exkurze

Tabulka č. 9

3.3.8 Časové zařazení vycházek:

SPSŠ J. Gočára

Na SPSŠ J. Gočára budou vycházky zařazeny v podzimních a jarních měsících 3. ročníku ve studijních zaměřeních: Stavitelství a architektura, Architektura a interiérový design a Pozemní stavitelství. (V podzimní měsících bude probíhat vycházka - Románské rotundy a vycházka na Pražský Hrad. Na jaře proběhne vycházka na Vyšehrad)

SOŠ Jarov

Vycházky budou zařazeny v jarních a podzimních měsících 2. ročníku zaměření Stavební obnovy na SOŠ Jarov. (V podzimní měsících bude probíhat vycházka - Románské rotundy a vycházka na Pražský Hrad. Na jaře proběhne vycházka na Vyšehrad)

SPŠS Dušní

Na SPŠS Dušní budou tematické exkurze zařazeny do výuky ve 3. ročníku v pololetí a ve čtvrtém ročníku na začátku roku v zaměřeních: Pozemní stavby a Architektura a stavitelství. (V pololetí 3. ročníku bude možné v rámci vyhrazené tematické exkurze provést vycházku věnovanou Pražskému Hradu a Svatovítské katedrále. Ve čtvrtém ročníku bude vhodné do první vyhrazené tematické exkurze v návaznosti na neostyly zařadit vycházku na Vyšehrad s novogotickou bazilikou sv. Petra a Pavla.)

3.4 Koncepce pracovního listu

Při koncipování pracovního listu jsem se inspirovala postupem, uvedeným v metodickém materiálu Metodického centra muzejní pedagogiky – Tvorba pracovních listů od L. Mrázové z roku 2013.⁴⁶

1) Výběr tématu vycházek a vhodných příkladů staveb jednotlivých architektonických slohů.

Témata architektonických vycházek jsou příklady staveb, které jsou jedinečné, nejlépe charakterizují slohové období a jsou dobře přístupné pro velké skupiny žáků. Jedná se zejména o Národní kulturní památky, které jsou součástí kulturního bohatství a mají význam pro utváření národní identity – rotunda sv. Martina, katedrála sv. Víta, bazilika sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Hluboká znalost těchto staveb je nutností pro všeobecný přehled každého žáka střední školy stavební.

⁴⁶ Mrázová, L. *Tvorba pracovních listů*. Brno: Moravské zemské muzeum, 2013. ISBN 978-80-7028-403-2

2) Stanovení cílové skupiny

Z analýzy školního vzdělávacího plánu a tematických plánů předmětu Architektura vyplynulo, že se témata vhodná k vycházkám za architekturou vyučují ve druhých, třetích a čtvrtých ročnících středních odborných škol stavebních. Zároveň je i ve školních vzdělávacích plánech na ně v těchto ročnících myšleno vyhrazenými hodinami pro vycházky. Proto se architektonické vycházky budou v těchto ročnících provádět.

3) Zamyšlení nad průběhem vycházky a provázanosti s pracovními listy.

Učitel bude provádět výklad. Na příkladech staveb ukazuje žákům konkrétní architektonické detaily a konstrukční řešení. Ve cvičeních a lištách pracovních listů budou specifické architektonické prvky a detaily, které se objevují na stavbách, jež budou tématem architektonických vycházek. Na základě vědomostí, získaných z výkladu učitele na vycházce, budou žáci moci vyplnit všechny úkoly. Učitel musí vždy zkontrolovat správné výsledky po ukončení každého cvičení.

4) Zhodnocení prostoru vycházek pro práci s pracovním listem.

Při architektonických vycházkách je nutné zohlednit, že žáci nemají možnost si sednout ke stolu a v klidu si pracovní list vyplnit. Vyplňování pracovního listu probíhá v terénu a je nevhodné požadovat od žáků psaní souvislého textu výkladu. Proto je na začátku pracovního listu umístěn krátký text o historii památky a jejím konstrukčním řešení. V tomto textu jsou mezery, podněcující žáky k dobrému naslouchání. Žáci v pracovních listech vždy doplňují maximálně krátké výrazy či číslice. V pracovním listě jsou i úkoly náročnější, například dokreslení architektonického detailů. Tyto úkoly jsou zadány tak, aby je bylo možné dodělat případně doma, a aby je mohli dokreslit žáci různých schopností architektonické kresby.

5) Stanovení vzdělávacích cílů pracovních listů:

Forma a obsah pracovních listů jsou navrženy, tak aby efektivně plnily cíle školního vzdělávacího plánu a dílčí cíle předmětu Architektura, které se vyučují na těchto pražských školách: Střední odborné škole Jarov, SPSŠ Josefa Gočára, VOŠ a SPŠS Dušní. Cíle předmětu Architektura jsem získala z jednotlivých školních vzdělávacích plánů výše jmenovaných škol (viz. dokladová část).

Cíle předmětu Architektura:

Kognitivní cíle:

- s jistotou ovládli jednotlivá slohová období a odborné názvy architektonických – prvků, které je charakterizují;
- dovedli rozeznat a přiřadit stavby k architektonickému slohu;

- znali nejvýznamnější památky a architekty každého slohového období;
- znali hlavní stavební materiály a postupy používané v jednotlivých obdobích;
- znali hlavní zásady architektonické kompozice;
- měli přehled o historických stavebních konstrukcích a způsobu jejich provádění;
- spojili činnost uměleckou a technickou;
- měli základní orientaci v českých i světových dějinách;
- uvědomovali si souvislosti a nutnou jednotu mezi architektonickým a technickým řešením staveb nejen u současných staveb;
- byli informováni o hlavních zásadách ochrany památek (při stavební činnosti);
- získali v tematické exkurzi poznatky o významných památkách v Praze;

Činnostní cíle:

- dovedli naskicovat tvarosloví jednotlivých slohů;
- dovedli zpracovat architektonický detail;

Hodnotové cíle

- uměli rozpoznat estetickou, kulturní i uměleckou hodnotu stavebního díla;
- měli úctu k historickým stavbám a stavebnímu umění našich předků;
- měli zájem o veřejné dění, životní prostředí materiální a duchovní hodnoty

6) Stanovení délky vycházky:

Vycházky budou trvat minimálně dvě vyučovací hodiny. Není možné navrhnout kratší vycházku za architekturou po Praze, protože je minimálně půl hodiny třeba na dopravu k památce (ode všech pražských středních škol). Vycházky by měly být v rámci rozvrhu po domluvě prováděny na konci vyučování, tak aby nebylo nutné se po vycházce vracet do školy a nedocházelo ke kolizím v rozvrhu. Vycházky by bylo možné realizovat i jako volitelný odpolední předmět nebo kroužek. Tam kde jsou v rozvrhu zařazeny celodenní tematické exkurze (SPSŠ Dušní) budou vycházky prováděny v tyto dny v návaznosti na ŠVP s vhodným tématem.

7) Výběr vhodné formy pracovních listů a manuálů:

Pracovní listy budou mít jednotnou podobu. Jedná se o tištěné listy, které spojuje jednotný grafický prvek – postranní lišta, která bude obsahovat nejdůležitější obrázky, charakterizující konstrukční systémy a architektonické detaily jednotlivých slohových období. Žáci si budou moci pracovní listy vložit či vlepit do sešitu jako trvalý studijní materiál do budoucna. Lišta s nejdůležitějšími prvky a znaky architektonických slohů zároveň funguje jako klíč k řešení některých úkolů (doplňování architektonického slovníčku, popis obrázku). Manuál architektonické vycházky bude obsahovat seznam

konkrétních staveb, které je třeba navštívit, časovou náročnost vycházky i její mapu. V manuálu bude obsaženo správné řešení všech cvičení a úkolů.

8) Volba vhodného obsahu.

Pracovní listy obsahují texty k jednotlivým architektonickým slohům, dále rozšiřující texty a obrázky, věnující se zajímavostem o jednotlivých památkách.

Úkoly mých pracovních listů jsou:

- doplňování mezer v textu stručné historie objektu památky,
- vyplňování architektonického slovníčku,
- popis architektonických prvků stavby na obrázku,
- popis architektonického detailu na obrázku,
- dokreslení architektonického detailu, vystínování podle předlohy,
- úkoly a aktivity jsou střídány, tak aby aktualizovaly, co nejvíce dovedností.

Například v pracovním listě Vyšehrad musí žáci podle značek v půdorysu novogotické katedrály sv. Petra a Pavla dojít na určité místo, kde najdou umělecký předmět – sochu, obraz a malbu. Učí se číst v půdoryse a orientovat v prostoru stavebního díla a zároveň se setkávají s příklady uměleckých děl z různých slohových období (gotické malby, novogotické sochy, secesní malby).

9) Způsoby využití mých pracovních listů

Pracovní listy obsahují základní strukturované informace a obrázky o jednotlivých architektonických slozích. Mohou sloužit jako trvalý samostatný studijní materiál po skončení vycházek. Je možné je rozdat i jako motivační prvek před vycházkou nebo je využívat během vycházky. Je možné je použít i při závěrečných souhrnných zkouškách.

10) Vady pracovních listů, se kterými jsem se setkala:

Často jsou pracovní listy tvořeny jako pracovní list pro práci s lektorem. Na papíře je několik fotek a mezi nimi je málo místa na psaní textu informací, které vykládá učitel. Na informacích, které učitel vyloží na vycházce někdy nesprávně staví písemné i ústní zkoušení, a počítá s jejich znalostí. Žáci si však z vycházky nejsou schopni pamatovat tolik informací. A hlavně nejsou schopni je, tak rychle zaznamenat. Proto jsem do svých pracovních listů dávala i krátký psaný text. V odstavci historie jsem vynechala prázdná místa, aby žáci museli dobře poslouchat, ale zároveň aby měli vše důležité v pracovním listě zaznamenáno.

4 PRACOVNÍ LISTY A MANUÁLY PRO UČITELE

Úvod do čtvrté kapitoly:

Praktickou částí bakalářské práce jsou pracovní listy a manuály pro učitele. Pracovní listy a manuály pro učitele tvoří tištěnou komplexní sadu doprovodného materiálu pro tematické vycházky za architekturou pro druhé, třetí a čtvrté ročníky středních odborných škol stavebních s výukou předmětu Architektura. Mají poučný, podněcující a motivační charakter. Mají sloužit k usnadnění porozumění a oživení výuky předmětu Architektura na středních odborných školách stavebních.

Obsah pracovních listů:

Pracovní listy jsou úzce provázané s příklady architektury, které budou obsahem vycházek. Pracovní listy obsahují připravené úkoly i komplexní problémové úlohy, které ulehčují učiteli práci. Úkoly v pracovních listech zároveň směřují pozornost žáků k důležitým prvkům a zajišťují pečlivější zkoumání detailů architektury. Výběr vhodných cvičení v pracovním listě umožňuje snazší zapamatování probrané látky na vycházkách. Pracovní listy jsou z větší části koncipované jako samoobslužné pracovní listy, které obsahují jasně formulované úkoly a žáci je budou sami vyplňovat během vycházek za pražskou architekturou. Některá cvičení je však možné vyplnit jen na základě pozorného poslechu výkladu učitele.

Obsah manuálů:

Manuály pro učitele mají zjednodušit, či úplně eliminovat učiteli přípravnou fázi vycházky. V manuálech je již odborná literatura, která se týká tématu vycházky zpracovaná. Manuál architektonické vycházky obsahuje seznam konkrétních staveb, které je třeba navštívit, časovou náročnost vycházky i její mapu. V manuálu je obsaženo správné řešení všech cvičení a úkolů.

Charakteristika výhod pracovních listů:

Všechny pracovní listy mají jednotnou grafiku, aby se v nich žáci lépe orientovali. Jednotlivé pracovní listy obsahují lištu se znaky slohů, včetně všech architektonických detailů. Pracovní listy mohou sloužit jako trvalý a orientační studijní materiál do budoucna. Všechny důležité termíny a informace bude mít žák vlepený v sešitě ve vyplněném pracovním listě. Vyplněný pracovní list (vytisknutý z manuálu učitele) může dostat i žák, který na vycházce chyběl a nebude ochuzen o žádné informace.

V pracovních listech jsou fotky budov, aby si žáci dokázali jejich vzhled s odstupem času vybavit. Pracovní listy mohou s odstupem času sloužit i k souhrnným zkouškám žáků.

4.1 Pracovní list Vycházka – románské rotundy

Úkol č. 1. Pozorně poslouchejte výklad a doplňte do mezer textu správné informace:

Do dnešní doby se dochovaly v Praze tři malé rotundy zstoletí, které patří mezi nejstarší pražské církevní stavby. Jsou to drobné centrální stavby s válcovou lodí, k níž je přistavěna neboli kněžiště. Hlavní loď na půdoryse kruhu má obvykle 5–6 metrů. Apsida má půdorys půlkruhu nebo podkovy. Hlavní loď je zaklenuta , apside je zaklenuta čtvrtkupolí - Stavba je kryta kuželovitou střechou, na níž je lucerna se jednoduchými nebo sdruženými – podvojnými okny. Rotundy bývaly vyzděny kvádríkovým řádkovým zdivem z materiálu..... Někdy bývá apside členěna zvnějšku lizénami, které v podstřeší přecházejí v obloučkový vlys. Stavby působí dojmem tíhy, klenby jsou těžké, a proto redukují šířku prostorů. Zevnitř byly rotundy omítané a s malbami, zvnějšku byly ponechávány rezné.

Rotunda sv. Martina



Rotundu nechal postavit pravděpodobně král Vratislav II. ve druhé polovině 11. století. Jižní portál byl přistavěn v 19. století v novorománském slohu. Rotunda byla několikrát poničena a její současný stav je výsledkem přestavby v puristickém slohu podle návrhu A. Bauma z roku 1878. Interiér je bohatě zdoben malbami.

Obrázek č. 4
(vlastní zpracování)

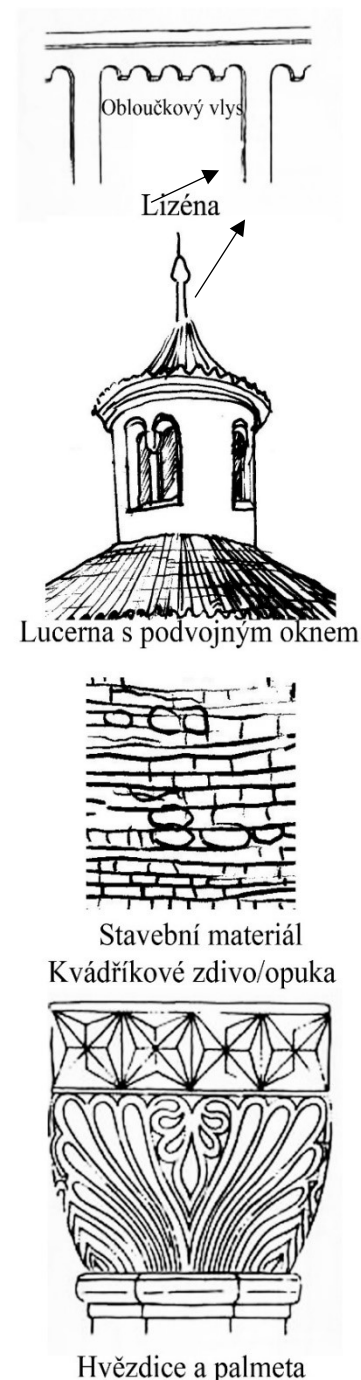
Rotunda sv. Longina



Rotunda se nachází u kostela sv. Štěpána na Novém Městě. Byla postavena na konci 11. století a sloužila jako farní kostelík osady na Rybníčku. Původně byla zasvěcena sv. Štěpánovi, později sv. Longinu. Rotundu zachránila v 19. století před demolicí Společnost Národního muzea v čele s Františkem Palackým. V letech 1929–1935 byla důkladně zrekonstruována.

Obrázek č. 5
(vlastní zpracování)

TYPICKÉ ZNAKY ROMÁNSKÉHO SLOHU



Lišta č. 1



Rotunda sv. Kříže se nachází na křižovatce Konviktské a Karolíny Světlé. V 19. rotunda století chátrala a hrozil její zánik, ujala se jí však Umělecká beseda. Její přestavbu do dnešní podoby realizoval Vojtěch Ignác Ullman. Její nynější litinový plot navrhoval Josef Mánes.

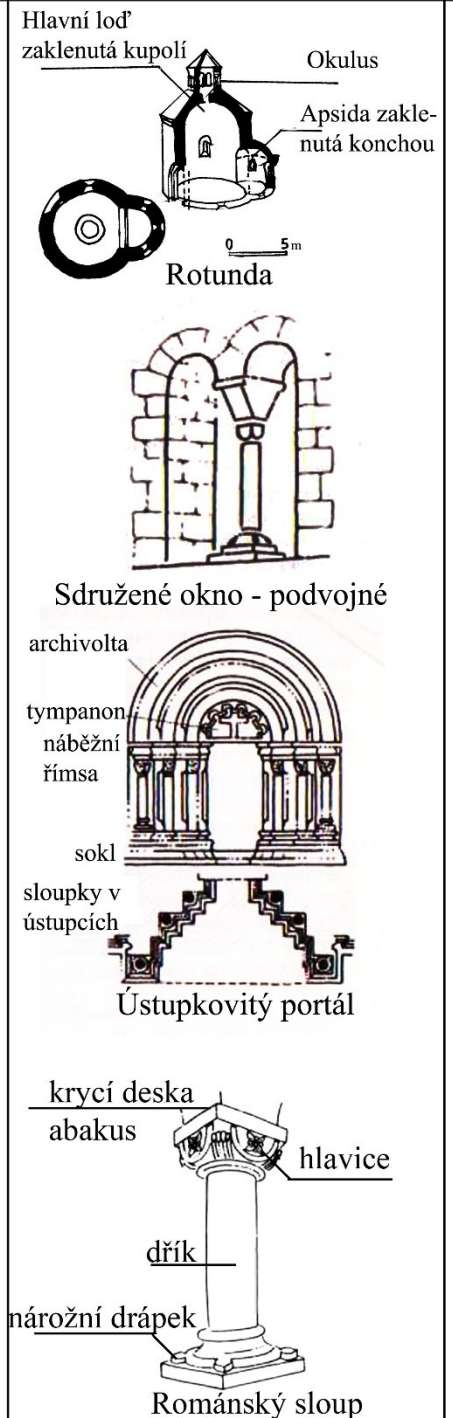
Obrázek č. 6
(vlastní zpracování)

Úkol č. 2

Doplňte název architektonického prvku, který se hodí pro popis ve větách, uvedených níže.

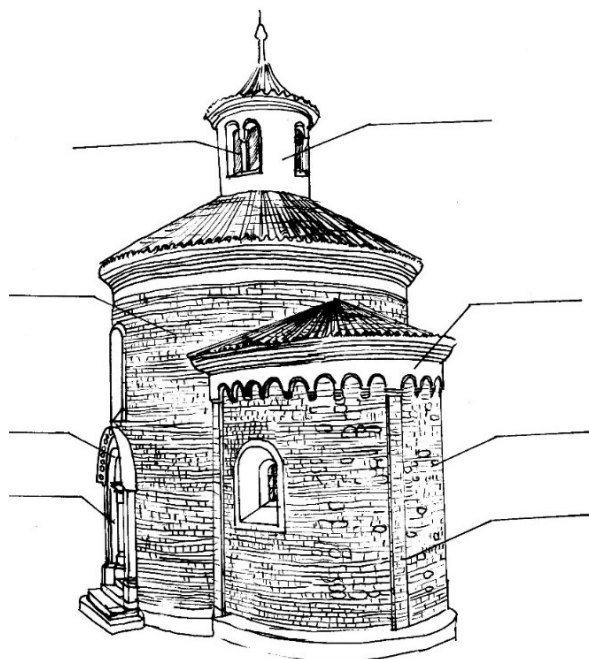
1. Věžičkovitý útvar na střeše rotundy, který přivádí světlo do prostoru rotundy se nazývá.....
2. Vertikální plochý architektonický prvek, který nemá patku ani hlavici, je provedený v omítce nebo ve zdivu a jen mírně předstupuje před fasádu rotundy se nazývá.....
3. Půlválcový útvar, který byl přistavěn k hlavní lodi rotundy, byl postaven zpravidla na půlkruhovém půdoryse a sloužil jako kněžiště se nazývá
4. Architektonicky a plasticky pojednané orámování dveřního otvoru nebo otvoru vrat se nazývá.....
5. Vnitřní plasticky pojednaná plocha horní části portálu, ohraničená shora archivoltou a zdola nadpražním překladem se nazývá.....
6. Soubor plasticky pojednaných a do hloubky ustupujících oblouků portálu se nazývá.....
7. Seskupení dvou a více oken rozdělených meziokenními sloupky se nazývá.....
8. Otvor ve svrchní části kupole, který přivádí světlo do prostoru hlavní lodi rotundy, se nazývá
9. Plastický pás s motivem zdola otevřených obloučků, zdobící podstřeší rotundy se nazývá

TYPICKÉ ZNAKY ROMÁNSKÉHO SLOHU

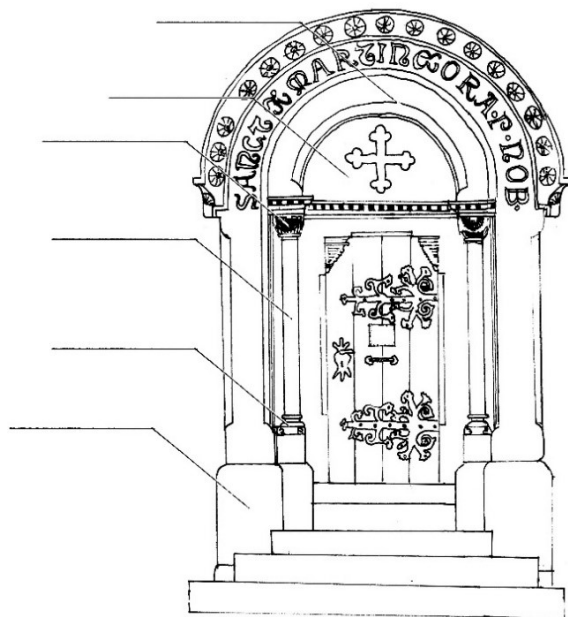


Lišta č. 2

ÚKOL Č. 3 Popiš jednotlivé architektonické prvky rotundy a ústupkového portálu.

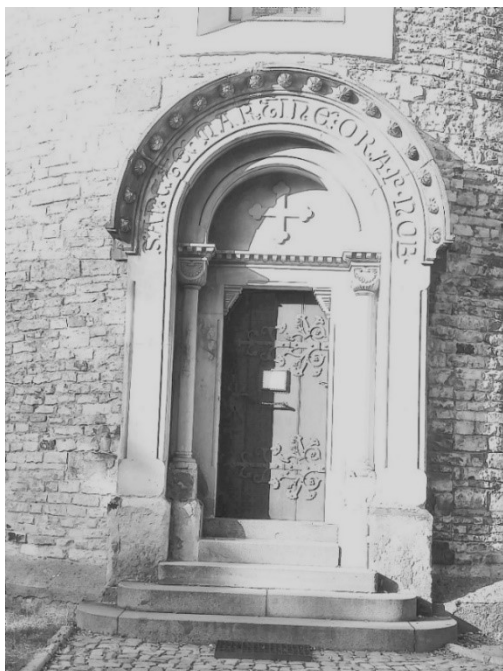


Obrázek č. 7 Rotunda sv. Martina
(vlastní tvorba)

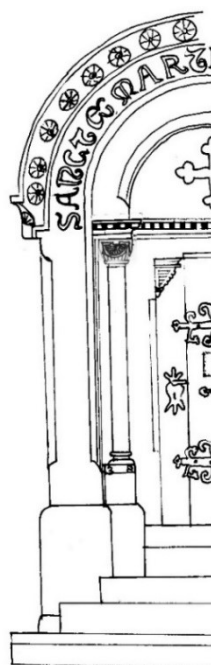


Obrázek č. 8 Novorománský portál rotundy sv. Martina
(vlastní tvorba)

ÚKOL Č. 4 Dokresli druhou polovinu novorománského ústupkového portálu podle reálné předlohy v pléněru. V další fázi nakreslete stíny podle předlohy na obrázku. Výkres dostane plasticitu.



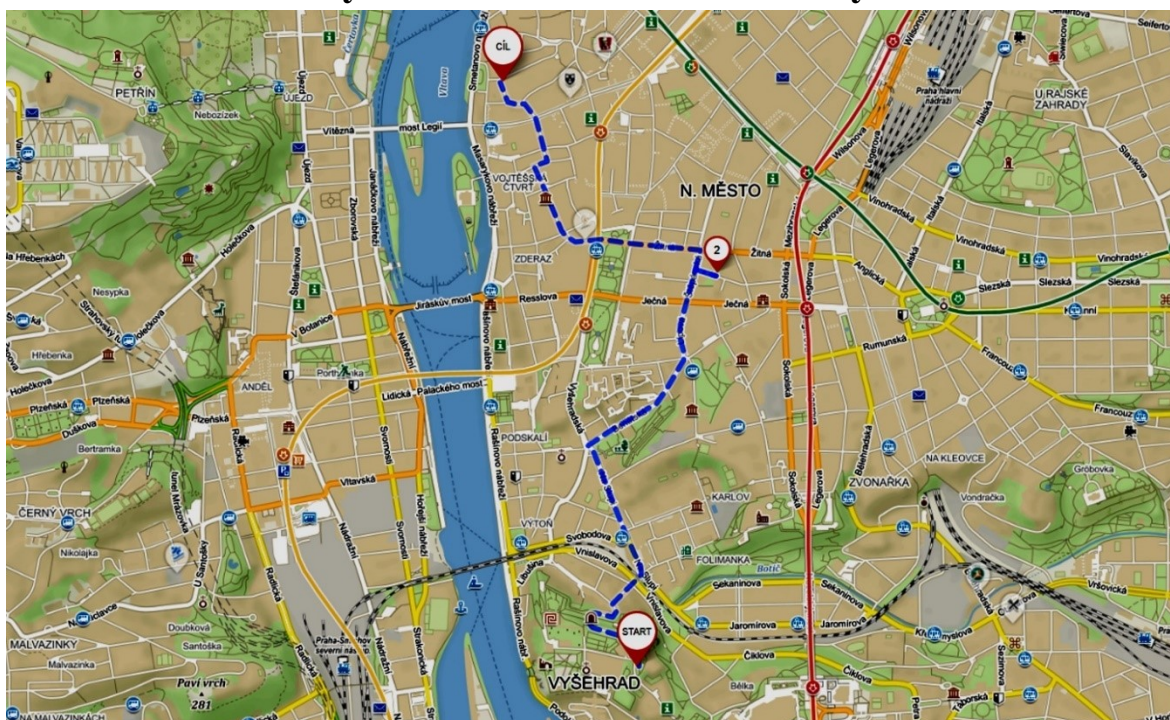
Obr. č. 9 Portál rotundy sv. Martina
(vlastní zpracování)



Obrázek č. 10 Portál rotundy sv. Martina
část obrázku, (vlastní tvorba)

4.2 Manuál pro učitele

Vycházka – románské rotundy



Obrázek č. 11 Trasa vycházky po románských rotundách

[zdroj: www.mapy.cz]

Dopravní dostupnost: První vycházka po pražských rotundách začíná na Vyšehradě. K rotundě sv. Martina je nutno dojít pěšky ze zastávky Vyšehrad (metro C) nebo z tramvajové zastávky Albertov. K rotundě sv. Longina se jde pěšky až do ulice Na Rybníčku. Dále se jde opět pěšky k rotundě sv. Kříže na křižovatce ulic Karolíny Světlé a Konviktské.

Průběh akce: U každé rotundy proběhne výklad. Rotunda sv. Martina má v rámci vycházky speciální význam, protože u ní proběhne i kresba v plenéru a pobyt u ní bude nejdelší. Cílem pracovního listu č. 1 je na příkladu rotundy sv. Martina naučit žáky základní terminologii, týkající se románských rotund včetně terminologie všech architektonických detailů románských rotund. Na základě výkladu si osvojí svůj architektonický slovník, který si zapíší do pracovního listu. Vrcholem a nejtěžším úkolem bude dokreslení poloviny portálu podle předlohy. V pracovních listech je první polovina předkreslena, aby byli všichni žáci, kteří mají různé schopnosti grafického projevu schopni portál namalovat a podle předlohy ho i vystínovat. Cílem úkolu je radost a uspokojení z architektonické kresby, z plasticity a hravosti stínů portálu. Žáci se zároveň učí základy architektonické kresby v ortogonálním průmětu – pohledu (en face). A základy techniky stínování, včetně techniky vlastního a vrženého stínu.

Seznam věcí, které mají mít žáci sebou na vycházku: pracovní listy, pevné desky jako podložku pro kreslení, tužku, propisku, případně černý mikrofix. Celková doba vycházky je 3 hodiny. Vycházka lze flexibilně ukončit i u rotundy sv. Longina, vycházka bude potom trvat dvě vyučovací hodiny.

Žáci budou vyplňovat v pracovních listech čtyři úkoly. V těchto manuálech pro učitele jsou identické úkoly již vyplněné, pro snadnou kontrolu.

Úkolem č. 1 pracovního listu je poslouchat následující výklad a doplnit do mezer v textu chybějící informace, které jsou zde psány tiskacím písmem (čísla jsou podtržena):

Výklad:

Do dnešní doby se dochovaly v Praze tři malé rotundy z 11. století, které patří mezi nejstarší pražské církevní stavby. Jsou to drobné centrální stavby s válcovou lodí, k níž je přistavěna APSIDA neboli kněžiště. Hlavní loď na půdoryse kruhu má obvykle 5–6 metrů. Apsida má půdorys půlkruhu nebo podkovy. Hlavní loď je zaklenuta KUPOLÍ, apside je zaklenuta čtvrtkupolí – KONCHOU. Stavba je kryta kuželovitou střechou, na níž je lucerna se jednoduchými nebo sdruženými – podvojnými okny. Rotundy bývaly vyzděny kvádríkovým řádkovým zdívem z materiálu OPUKY. Někdy bývá apside členěna zvnějšku lizénami, které v podstřeší přecházejí v obloučkový vlys. Stavby působí dojmem tíhy, klenby jsou těžké a redukují šířku prostorů. Zevnitř byly rotundy omítané a s malbami, zvnějšku byly ponechávány rezné.

Rotunda sv. Martina



Rotundu nechal s největší pravděpodobností postavit král Vratislav II. ve druhé polovině 11. století. Hlavní loď na kruhovém půdoryse je zaklenuta kupolí. Apsida na půdoryse parabolické podkovy je zaklenuta konchou. Rotunda je vyzděna kvádríkovým zdívem. Apsida je členěna zvnějšku lizénami, které v podstřeší přecházejí v obloučkový vlys. Jižní portál byl přistavěn v 19. století v novorománském slohu podle motivů z Vyšehradského kodexu. Rotunda byla několikrát poničena. Její současný stav je výsledkem mnoha přestaveb. Roku 1878 byla rotunda přestavěna v puristickém slohu podle návrhu Antonína Bauma. Portál je v novorománském stylu. Interiér je bohatě zdoben nástropními a nástěnnými malbami.

Obrázek č. 4 Rotunda sv. Martina
(zdroj: vlastní zpracování)

Rotunda sv. Longina

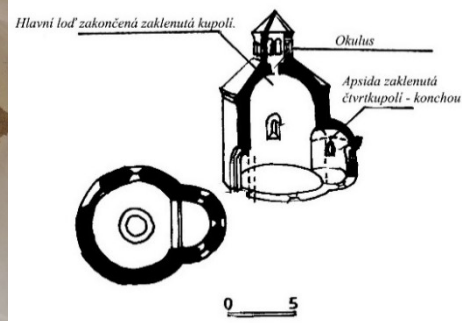
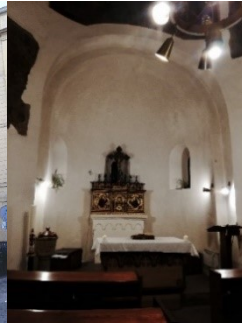


Rotunda se nachází u kostela sv. Štěpána na Novém Městě. Byla postavena na konci 11. století a sloužila jako farní kostelík osady na Rybníčku. Byla zasvěcena sv. Štěpánovi. Po vystavění blízkého gotického kostela sv. Štěpána v roce 1351 bylo změněno její zasvěcení na sv. Longina. Sám Karel IV. k této příležitosti přivezl z Itálie kopí sv. Longina. Sv. Longin byl římský voják, který po smrti Ježíše píchl do jeho boku svým kopím. Později uvěřil v Boha, stal se křesťanem a svého činu hluboce litoval. Stal se poustevníkem a pro svoji víru byl později popraven.

Rotunda je postavena na půdoryse kruhu o průměru 5 m. Hlavní loď je zaklenuta kupolí. Kuželová střecha nese barokní lucernu. Apsida je neobvykle strohá (bez vlysu a lizén). Osvětluje ji pozdější gotické okno. V polovině 19. století měla být při zřizování ulice na Rybníčku zbořena. Rotundu zachránila před demolicí Společnost Národního muzea včele s Františkem Palackým. V letech 1929-1935 byla důkladně zrekonstruována.

Obrázek č. 5 Rotunda sv. Longina
(vlastní zpracování)

Rotunda sv. Kříže



Obrázek č. 6

*Exteriér rotundy
(vlastní zpracování)*

Obrázek č. 12

*Apsida s konchou
(vlastní zpracování)*

Obrázek č. 13

*Okulus
(vlastní zpracování)*

Obrázek č. 14

*Půdorys a řez rotundy sv. Kříže
(Staňková, Štursa, Voděra, 1990)*

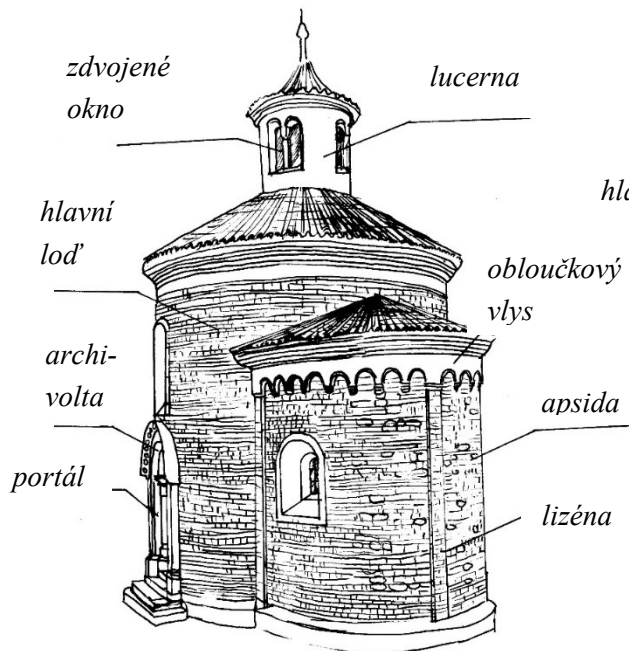
Rotunda sv. Kříže se nachází na křižovatce Konviktské a Karolíny Světlé. Je zasvěcena relikvii svatého kříže, což je kříž, na kterém byl ukřižován Ježíš Kristus. Je typickým příkladem románské rotundy. Hlavní loď na půdoryse kruhu je zaklenuta kupolí. Kupole má ve vrchní části otvor – okulus, jímž prochází do prostoru kaple světlo. Apsida je zaklenuta čtvrtkulovou klenbou – konchou. Přílehlá apsida je členěna lizénami, které v podstřeší přecházejí v obloučkový vlys. Stavba je kryta kuželovitou střechou, na níž je lucerna se sdruženými – podvojnými okny. V kapli se zachovaly gotické malby ze 14. století. V 19. století chátrala a hrozil její zánik, ujala se jí však Umělecká beseda. Její přestavbu do dnešní podoby realizoval Vojtěch Ignác Ullman. Její nynější litinový plot navrhol Josef Mánes. Dominantní freska kaple je od Petra Maixnera.

Úkolem č. 2 je doplnit názvy architektonických prvků, který se hodí pro popis ve větách, uvedených níže.

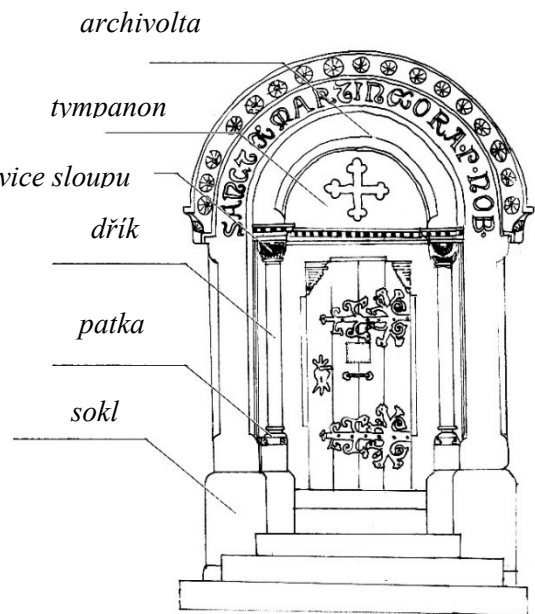
1. Věžičkovitý útvar na střeše rotundy, který přivádí světlo do prostoru rotundy se nazývá LUCERNA.
2. Vertikální plochý architektonický prvek, který nemá patku ani hlavicí, je provedený v omítce nebo ve zdivu a jen mírně předstupuje před fasádu rotundy se nazývá LIZÉNA.
3. Půlválcový útvar, který byl přistavěn k hlavní lodi rotundy, byl postaven zpravidla na půlkruhovém půdoryse a sloužil jako kněžiště se nazývá APSIDA.
4. Architektonicky a plasticky pojednané orámování dveřního otvoru nebo otvoru vrat se nazývá PORTÁL.
5. Vnitřní plasticky pojednaná plocha horní části portálu, ohraničená shora archivoltou a zdola nadpražním překladem se nazývá TYMPANON.
6. Soubor plasticky pojednaných a do hloubky ustupujících oblouků portálu se nazývá ARCHIVOLTA.
7. Seskupení dvou a více oken rozdělených meziokenními sloupky se nazývá SDRUŽENÉ OKNO.
8. Otvor ve svrchní části kupole, který přivádí světlo do prostoru hlavní lodi rotundy, se nazývá OKULUS.

9. Plastický pás s motivem zdola otevřených obloučků, zdobící podstřeší rotundy se nazývá **OBLOUČKOVÝ VLYS**.

Úkolem č. 3 je popsat jednotlivé architektonické prvky rotundy a ústupkového portálu.



Obrázek č. 7 Rotunda sv. Martina
(vlastní tvorba)

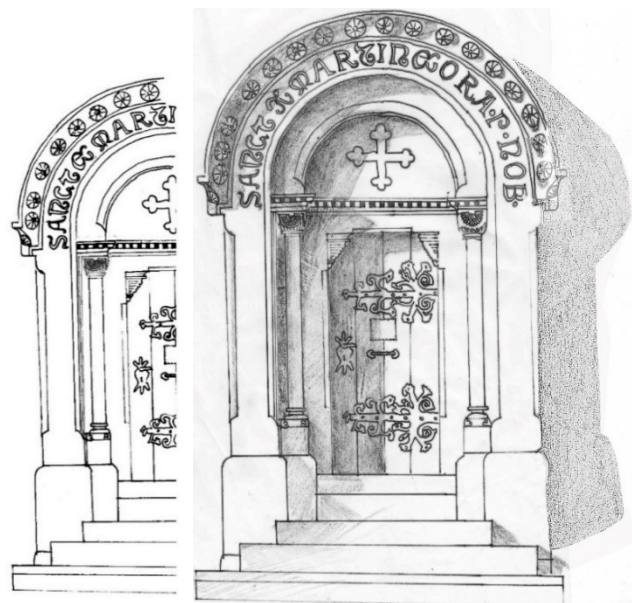


Obrázek č. 8 Novorománský portál rotundy sv. Martina
(vlastní tvorba)

Úkolem č. 4 je dokreslit druhou polovinu novorománského ústupkového portálu podle reálné předlohy v plenéru a v další fázi se pokusit nakreslit stíny. V případě špatných světelných podmínek je možno použít pro určení hranice stínů fotografií. Výkres má dostat plasticitu.



Obr. č. 9 portál rotundy sv. Martina
(vlastní tvorba)



Obr. č. 10 Výsledek úkolu – dokreslený vystínovaný portál
(vlastní tvorba)

4.3 Pracovní list

Vycházka Vyšehrad – bazilika sv. Petra a Pavla, Slavín

ÚKOL Č. 1 Pozorně poslouchejte výklad a doplňte chybějící údaje:



Obrázek č. 15
Bazilika sv. Petra a Pavla
(vlastní zpracování)

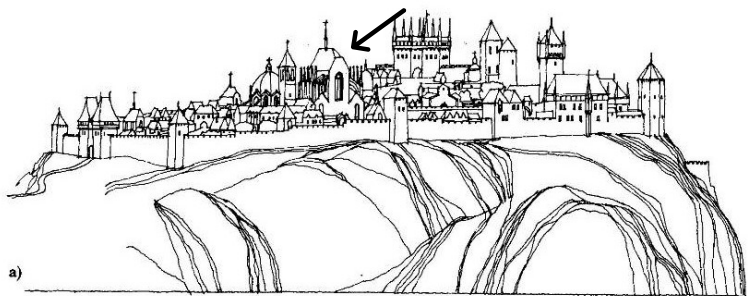
Bazilika sv. Petra a Pavla na Vyšehradě byla založena prvním českým králem okolo roku 1070. Podle archeologických výzkumů byl chrám koncipován jako trojlodní románská bazilika o půdoryse 53 x 17 m. V období vrcholné gotiky byla zahájena přestavba iniciovaná Katedrála o délce 110 m se stala největší církevní stavbou tehdejší Prahy. V roce 1420 byl chrám zničen během V období renesanci i baroka byl chrám opět přestavěn. Poslední dochovaná přestavba je z období novogotiky Byla provedena podle plánů architekta v letech 1885 – 1903, který byl představitelem.....směru.

Jeden chrám v průběhu staletí:



Obrázek č. 16 Románská podoba baziliky
[zdroj: casopisstavebnictvi.cz, ze dne 10.10.2019]

Vyšehrad doby Karlovy



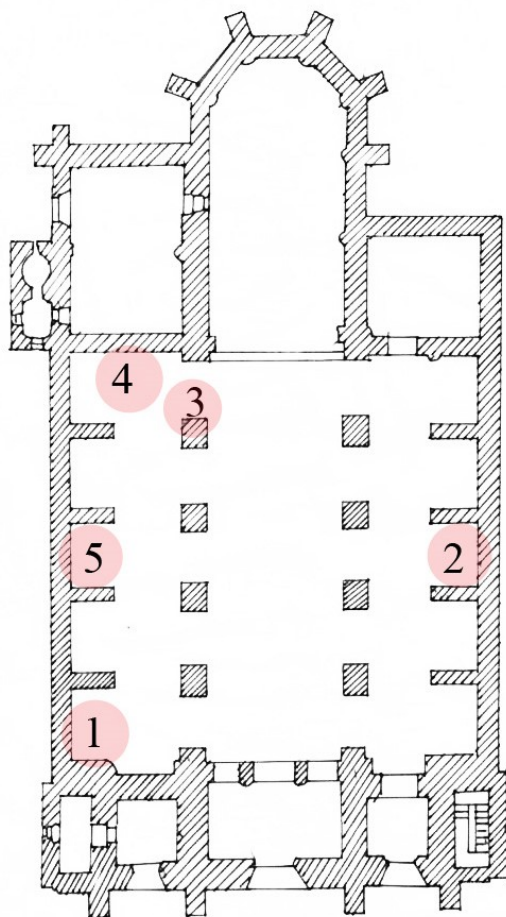
Obrázek č. 17 Gotická podoba Vyšehradu za Karla IV. Rekonstrukce Ing. Arch. Pisch
[zdroj: Staňková, Štursa, Voděra, 1990]



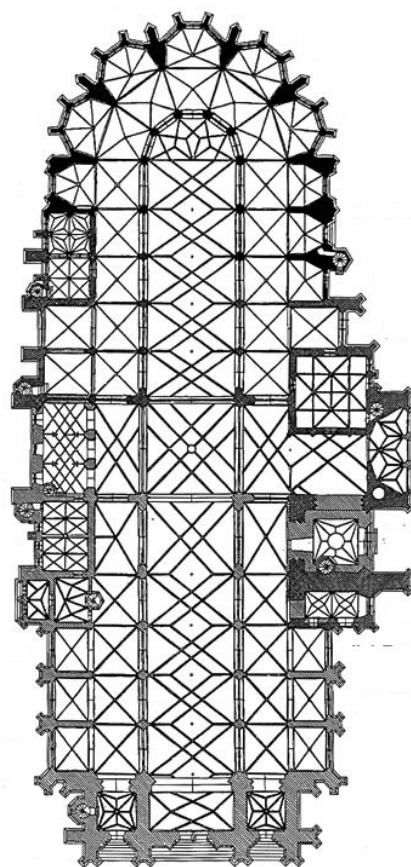
Obrázek č. 18 Gotická přestavba baziliky s renesanční úpravou, výřez z rytiny autora Folperta van Ouden-Allena (1685)
[zdroj: Archaeologia historica, 41,2, 2016]



Obrázek č. 19 Barokní přestavba baziliky, podle návrhu Jana Blažeje Santiniho Aichla, kresba Boh. Roubalík, 1. pol. 19. století,
[zdroj: www.kkvys.cz, ze dne 5.10.2019]



Obrázek č. 20 Půdorys baziliky sv. Petra a Pavla
(vlastní tvorba)



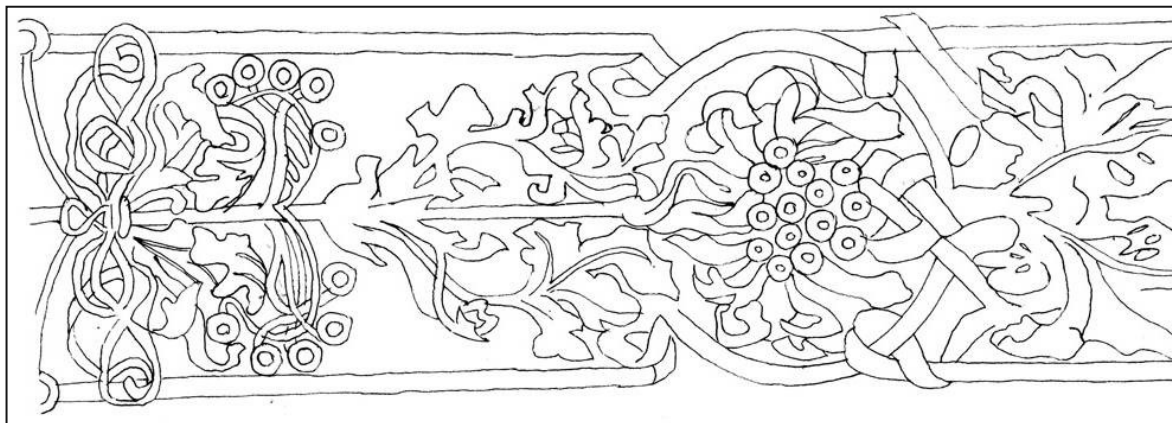
Obrázek č. 21 Půdorys svatovítské katedrály
[zdroj: katedralasvatehovita.cz, ze dne 15.11.2019]

ÚKOL Č. 2 Srovnej půdorys novogotické baziliky sv. Petra a Pavla a katedrály sv. Víta. Čím se tyto dva konstrukční systémy liší?

ÚKOL Č. 3 pojmenujte autory soch v kapli č. 1 a v kapli č. 5. V čem jsou si sochy podobné a v čem se odlišují? Jak se nazývá ikonografické zobrazení, které je shodné oběma sochám?

ÚKOL Č. 4 Na stanovišti č. 2 objevíte vzácný deskový obraz. Ze kterého slohového období pochází?

ÚKOL č. 5 Na pilíři na stanovišti č. 3 je namalován romantický květinový motiv. Z jakého slohového období pochází tento romantický květinový motiv a potažmo celá výmalba kostela? Pokud chcete, můžete si vybarvit obrys tohoto dekoru v tomto pracovním listě (viz. výše) barvami podle reálné předlohy na pilíři.



Obrázek č. 22 Obrys secesního dekoru na pilíři č. 3 v kostele sv. Petra a Pavla
(vlastní tvorba)

ÚKOL č. 6 Na stanovišti č. 4 je namalovaný výjev na zdi, který zobrazuje pověst, o které jsme již slyšeli ve výkladu. Jak se pověst jmenuje? Který kostel je namalovaný na výjevu na zdi? Jak se jmenuje malířská technika, kterou je výjev na zdi namalován?

ÚKOL č. 7 Odpovězte na otázky:

Kdo založil baziliku sv. Petra a Pavla?

Jak se jmenuje architekt, který navrhl její novogotickou podobu?

Jak se jmenuje směr v rámci historizujících slohů, jejímž představitelem je Josef Mocker?

Kdo je to Josef Václav Myslbek?

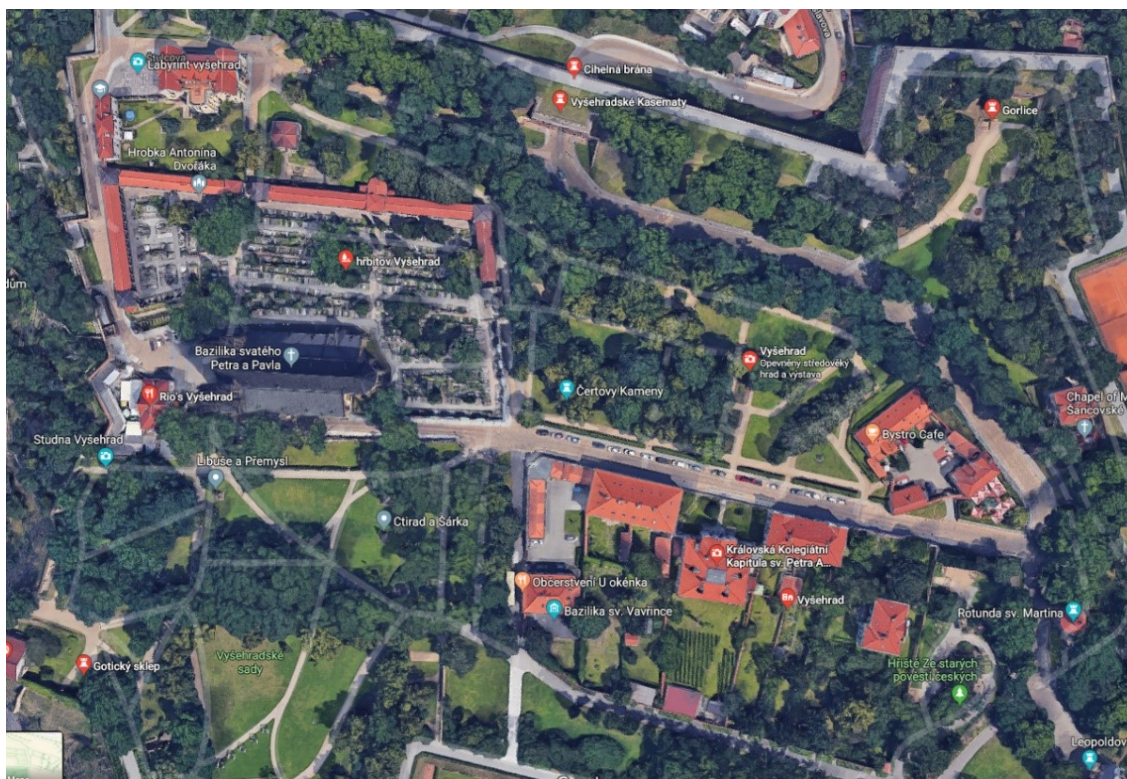
Jaké další sochy od J. V. Myslbeka znáš?

Co je to vitraj?

ÚKOL Č. 8 Projděte si Slavín a najděte zde hrob, alespoň pěti významných Čechů, jenž jsou zde pohřbeni.

4.4 Manuál k pracovnímu listu

Vycházka po Vyšehradě – bazilika sv. Petra a Pavla a Slavín



Obrázek č. 23 Akropole Vyšehradu
[zdroj: www.google.maps.com]

Dopravní dostupnost: Adresa vyšehradské akropole je V Pevnosti 159/5b, 128 00 Praha 2-Vyšehrad. Na Vyšehrad se dá dojít pěšky ze zastávky Albertov. Na Albertově zastavují tramvaje č. 2, 3, 4, 7, 14, 16, 17, 21. Nebo ze zastávky Metra C – Vyšehrad.

Průběh akce: Architektonická vycházka proběhne na Vyšehradě a bude věnována historickému vývoji novogotické baziliky sv. Petra a Pavla. Žáci dostanou půdorys baziliky, kde jsou přesně označena místa, kde je potřeba splnit úkol. Půdorys jim bude sloužit jako mapa úkolů. Z popisek uměleckých děl uvnitř baziliky budou muset zjistit správné odpovědi na otázky. V rámci vycházky se mimo jiné seznámí s gotickým sochařstvím, se sochami J. V. Myslbeka, s technikou fresky, se secesní ornamentikou a podívají se na Slavín.

Pomůcky žáků: barevné pastelky, propiska, pracovní list, desky jako podložka pod výkres.

Úkolem č. 1 pracovního listu je na základě poslechu výkladu doplnit do mezer v textu chybějící informace, které jsou zde psány tiskacím písmem:

Výklad:

Bazilika sv. Petra a Pavla

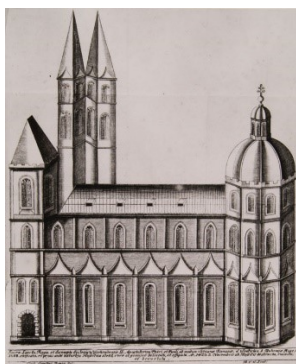


Bazilika sv. Petra a Pavla na Vyšehradě byla založena prvním českým králem VRATISLAVEM II. okolo roku 1070. Podle archeologických výzkumů byl chrám koncipován jako trojlodní románská bazilika o půdoryse 53 x 17 m. V období vrcholné gotiky byla zahájena přestavba iniciovaná KARLEM IV. Katedrála o délce 110 m se stala největší církevní stavbou tehdejší Prahy. V roce 1420 byl chrám zničen během HUSITSKÝCH VÁLEK. V období renesance i baroka byl chrám opět přestavěn.

Obrázek č. 15 *Bazilika sv. Petra a Pavla*
(vlastní zpracování)

Poslední dochovaná přestavba je z období novogotiky. Byla provedena podle plánů JOSEFA MOCKERA v letech 1885 – 1903. Josef Mocker byl představitelem PURISTICKÉHO SMĚRU v historizující architektuře. Představitelé purismu se vyznačovali necitlivým přístupem k rekonstrukci architektonických památek. Jejich přístup byl založený na pečlivě prostudovaném slohu středověkých památek, který pomocí univerzálního vzorníku jednotlivých architektonických prvků aplikovali při výstavbě. V tomto případě byla přestavbou zničena jiná architektonická památka – barokní podoba kostela sv. Petra a Pavla. Interiér vnitřku novogotického kostela je secesně vymalován. Malby světců a secesní výzdoby na sloupech jsou dílem Marie a Františka Urbanových.

Jeden chrám v průběhu staletí



Obrázek č. 16 *Románská podoba baziliky sv. Petra a Pavla*, založena prvním českým králem Vratislavem II.

[zdroj: casopisstavbnictvi.cz, ze dne 10.10.2019]

Vyšehrad doby Karlovy



Obrázek č. 17 *Gotická podoba akropole Vyšehradu* za Karla IV, rekonstrukce - Ing. Arch. Pisch

[zdroj: Staňková, Štursa, Voděra, 1990]



Obrázek č. 18 *Gotická přestavba s renesanční úpravou*, výřez na Rytině autora Folperta van Ouden-Allena z roku 1685,
[zdroj: *Archaeologia historica*, 41/2, 2016]



Obrázek č. 19 *Barokní přestavba baziliky*, podle návrhu Jana Blažeje Santiniho Aichla, kresba Boh. Roubalík, 1. pol. 19. století
[zdroj: www.kkvys.cz, ze dne 5.10.2019]

Prvním archeologický nálezem je denár z mincovny Boleslava II. a předrománská tetrakonchální stavba na půdoryse kříže z konce 10. století, pod již neexistující románskou bazilikou sv. Vavřince.



Obrázek č. 24 *Boleslavský denár*
[zdroj: vysehadskej.cz, ze dne 10.11.2019]

V kostele sv. Petra a Pavla byli pohřbeni první známí Přemyslovci, první český král Vratislav II, jeho bratr a nástupce Konrád, Vratislavova třetí manželka Svatava, knížata Soběslav I. a Soběslav II. Potom sláva a význam Vyšehradu upadá a nový rozkvět zaznamenává Vyšehrad až s Vládou Karla IV., který chce upevnit moc a vládu v českých zemích a legitimizuje ji skrze své předky po matce. Z respektu ke svým předkům vybudoval na Vyšehradě rozlehlý palác s věžemi a branami. Jeho význam opět upadá po roce 1420, kdy byl husity Vyšehrad zničen.



Obrázek č. 25 Ruiny Vyšehradu,
Sadelerova rytina z roku 1607,
[zdroj: www.kkvys.cz, ze dne 5.9.2019]



Obrázek č. 26 Barokní freska,
zobrazení pověsti o čertových ka-
menech, datace kolem r. 1760,
umístění: nad vstupem do sakristie
kostelu sv. Petra a Pavla, od nezná-
mého autora

Obrázek č. 27
Čertovy kameny,
[zdroj: [pragueci-
tyline.cz](http://pragueci-
tyline.cz), ze dne
2.10.2019]

(vlastní zpracování)

Čertovy kameny:

Čertovy kameny se nacházejí v západní části Karlachových sadů za chórem kostela sv. Petra a Pavla. Pripomínají moderní sochařské dílo, přitom se jedná o tajemný a starobylý objekt, který je obestřen mýty a pověstmi. Jedna z pověstí, kterou roku 1700 poprvé publikuje vyšehradský kanovník J. F. Hammerschmidt, pojednává o člověku, jenž upsal duši ďáblu. Svatý Petr nechtěl nešťastníkovu duši vydat, a proto uzavřel s ďáblem sázku. Pokud se vrátí ďábel se sloupem ze Svatopetrského chrámu v Římě dříve než kanovník vykoná ve vyšehradském kostele mši, potom mu sv. Petr duši nešťastníka vydá. Ďábel vyrve sloup z chrámu sv. Petra a Pavla v Římě a letí nad mořem, kde mu ho v benátské zátoce ještě sv. Petr třikrát shodí do moře. Sázku ďábel prohraje a ze vzteku prohodí sloup střechou kostelu sv. Petra a Pavla.⁴⁷

Archeolog Bořivoj Nechvátal se přiklání k tomu, že jde o dřívky sloupů z kostela sv. stětí Jana Křtitele, jehož zbytky se dochovaly v hradebním valu. Pověst může mít určitý nějaký předobraz v obléhání Vyšehradu husity v roce 1420. Bohuslav Balbín (17.st.) zmiňuje možnost, že obří sloupy byly katalpuly vrhány na kostel sv. Petra a Pavla hejtmanem, vedoucím střelbu jménem Čert.

S Vyšehradem jsou spojeny staré báje a pověsti o Kroku, Přemyslu Oráči a kněžně Libuši. Vyšehrad měl být jejich hradištěm, odkud měli vládnout českým zemím. To je však v rozporu se všemi archeologickými průzkumy. Nejstarší osídlení sahá do třetího tisíciletí před naším letopočtem. Jakákoli slovanská osídlení z doby před koncem 10. století se neprokázala. Podle nálezů Vyšehrad nebyl v té době obydlený. Nebyl osídlen ani Děvín, který se zmiňuje v pověsti o Dívčí válce.

⁴⁷ J. F. Hammerschmidt. *Pověst o čertovu sloupu*. Vyšehradská kapitula © 2012.

[online] [vid. 5. 9. 2019]. Dostupné z <http://www.kkvys.cz/certuv-sloup/>



Obr. č. 28 Ctírad a Šárka
(vlastní tvorba)

Obr. č. 29 Záboj a Slavoj
(vlastní tvorba)

Obr. č. 30 Přemysl a Libuše
(vlastní tvorba)

Obr. č. 31 Lumír a píseň (1888)
(vlastní tvorba)

Na Vyšehradě na trávníku před kostelem sv. Petra a Pavla jsou umístěna 4 pískovcová sousoší od nejvýznamějšího českého sochaře 19. století a počátku 20. století Josefa Václava Myslbeka, představitele monumentálního realismu a tvůrce výzdoby Národního divadla. Jedná se o sochy ovlivněné národním obrozením a znázorňující obrazy ze Starých českých pověstí od Aloise Jiráska.

Sousoší Libuše je inspirováno pověstí o Libuši. Pověst o Přemyslu a Libuši je zmíněna poprvé v 10. století ve Kristiánově legendě, dále se objevuje v Kosmově a Dalimilově kronice. Bájná Libuše byla soudkyní a věštkyní slovanského lidu. Její lid však nebyl spokojený s její vládou, proto Libuše vybrala nového knížete. Libuše řekla svému lidu, ať postaví hrad Prahu a tam přivedou svého nového knížete. Věštila jim, že ho najdou, kdesi v úhoru u Stadíc se dvěma voly. Libuše potom sama pojala Přemysla Oráče za manžela. Společně založili dle pověstí přemyslovský rod. Na sousoší je vidět, jak Libuše se zvednutou rukou, otočena k Hradčanům, věští Praze velkou budoucnost, „*Vidím město veliké, jehož sláva bude hvězd se dotýkati*“⁴⁸ Po smrti kněžny Libuše se odehrává pověst o dívčí válce. Ženy v čele s bohorovnou Vlastou nejsou spokojené s nadvládou mužů a rozhodnou se, že si postaví dívčí hrad na vrchu Děvín, (který se nachází na území Prahy 5 naproti Vyšehradu), kam nebudou moct muži a kde se budou učit boji. Ženám vadí, že jim vládnu muži a stýská se jim po dobách, kdy jim vládla žena. Mužové, které tento čin rozlítí, postaví si hrad Chrasten/hrad v chrastí na místě dnešního Vyšehradu. Později ženy přemůžou a podvolí si je.

Ctírad a Šárka je sousoší inspirované pověstí o Dívčí válce. Šárka je ženami z Děvína přivázána ke stromu, aby nalákala vladyku Ctírada do léčky snované Vlastou. Ctírad přeseká všechna její pouta a spolu se svými druhy k ní usedne. Jeho druhové usnou. V tom přijíždí Vlasta se svými družkami a všechny do jednoho je pobíjí. Posléze jedou na hrad Chrasten, aby ho dobyli. Muži z Vyšehradu však nad nimi zvítězí. Od té doby vládne Přemysl sám na Vyšehradě.

Poprvé se pověst zmiňuje v Kosmově kronice a jedná se o příběh s humorným charakterem, lidovou hru. Smělé dívky spolu nejprve bojují, později se usmíří a uspořádají hostinu. Spolu jí a popíjí dohromady tři dny. Nakonec si muži vyberou každý jednu dívku a unesou ji.

⁴⁸ 1 JIRÁSEK, Alois. *Staré pověsti české*. 3. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1959. s. 44-50.

Záboj a Slavoj: Sousoší je inspirováno postavami z eposu Rukopisu královédvorského, za jehož autora je považován Hanka. Záboj a Slavoj byli v eposu popisováni jako slovanští bojovníci, kteří v čele s Luděkem bojovali proti Frankům. Záboj a Slavoj tento boj vyhráli. Socha Lumíra a píseň je inspirována také Rukopisem královédvorským.

Lumír a jeho píseň: Sousoší je také inspirováno Rukopisem královédvorským. V tomto eposu je Lumír popisován, jako slovanský pěvec, který odmítne po poražení žen zahrát mužům vítěznou píseň. Sousoší Lumír a píseň je inspirováno Rukopisem královédvorským, který je připisován Václavu Hankovi a Josefu Lindovi.

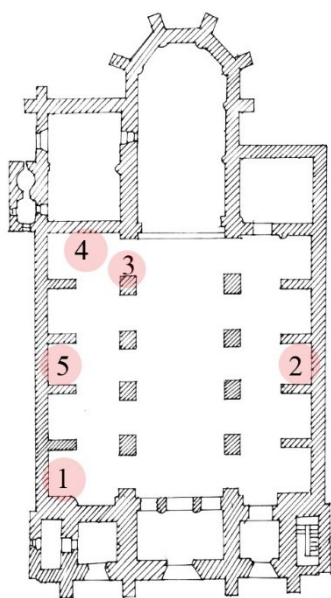


*Obrázek č. 32 Pomníky hrobek v arkádách Slavína
(vlastní zpracování)*

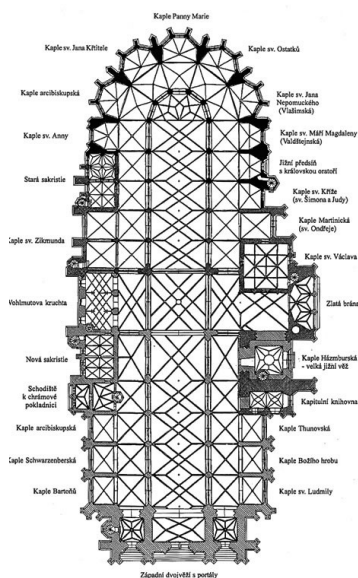
Slavín

Na vzniku Slavína má největší podíl spolek spisovatelů, označovaný jako SVATOBOR. Členové Svatoboru propagovali myšlenku zřízení hřbitova, kde by byli pohřbeni nejslavnější muži své doby. Návrh stavby provedl Antonín Wiehl a souchařskou výzdobu provedl Josef Maudr, který vytvořil krajní sochy. Hrobka Slavína je navržena jako podélný prostor s arkádami, zaklenutý křížovou klenbou.

Správné odpovědi k pracovnímu listu



Obrázek č. 20 Půdorys baziliky sv. Petra a Pavla (vlastní tvorba)



Obrázek č. 21 Půdorys svatovítské katedrály

[zdroj: katedralasvateho-vita.cz, ze dne 15.11.2019]

Úkolem č. 2 je srovnat rozdíly ve stavebních konstrukcích novogotické baziliky sv. Petra a Pavla a gotické katedrály sv. Víta podle půdorysů na obrázcích č. 20 č. 21.

Správná odpověď: Novogotická katedrála nemá na rozdíl od gotické katedrály chór kaplí a vnější opěrný systém. Novogotická bazilika má stěnový systém na rozdíl od gotické, která má skeletový konstrukční systém. Novogotická bazilika nemá transept.

Úkolem č. 3 je pojmenovat autory sousoší v kapli č. 1 a v kapli č. 5 v bazilice sv. Petra a Pavla (stanoviště kaplí jsou zakreslena do přiloženého půdorysu v pracovním listě). Dále je úkolem popsat v čem jsou soškulptury podobné a v čem se odlišují, a zjistit, jak se nazývá ikonografické zobrazení, které je shodné oběma sochám.

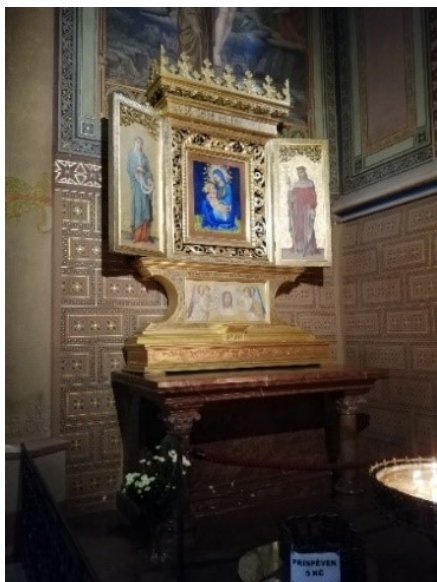


Obrázek č. 33 Novogotická pieta od Ferdinanda Stuplessera, je umístěna v kapli č. 1 baziliky sv. Petra a Pavla, z let 1898-1899 (vlastní zpracování)



Obrázek č. 34 Novodobá pieta od Miroslava Huďečka, je umístěna v kapli č. 5, z roku 1998 (vlastní zpracování)

Správná odpověď: Autorem novogotické piety (1898-1899) v kapli č. 1 je Ferdinand Stuplesser. Autorem novodobé piety (1998) v kapli č. 5 je Miroslav Hudeček. Odlišují se například v polychromním zpracování novogotické piety a v monochromním zpracování novodobé piety nebo náročností záhybu draperie. Jedná se o klasické ikonografické zobrazení piety. Pieta je klasický námět sochařství, kdy Ježíš, sejmутý z kříže, leží na klíně panny Marie.



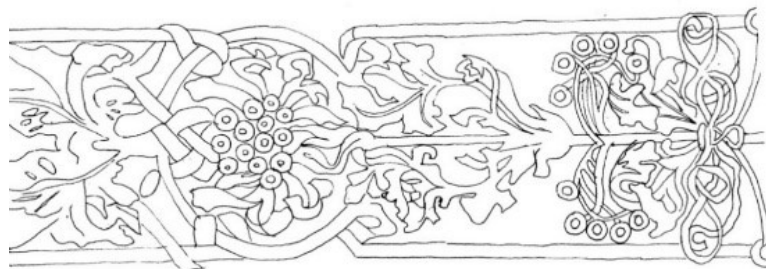
Obrázek č. 35: „Děšťová Madona“
(vlastní zpracování)

Úkolem č. 4 je najít na stanovišti č. 2 vzácný deskový obraz a zjistit z jakého období pochází.

Správná odpověď: Jedná se o obraz Panny Marie Vyšehradské. Obraz je významným představitelem gotické deskové malby. Na obraze je Marie kojící Ježíška na rozkvetlé louce. Má bohatě našasené roucho, tzv. draperii. Autorem je pomocník z dílny mistra Vyšebrodského oltáře. S obrazem je spojena pověst. V roce 1638 se konala pouť, při které pražští lidé prosili o déšť po období dlouhého sucha a při přenášení obrazu za této pouti se vydatný déšť spustil. Od té doby se obrazu říká „Děšťová Madona“. A od té doby se konaly procese v čele s obrazem pravidelně. V kapli se skrývá kopii, originál se skrývá v Národní galerii.

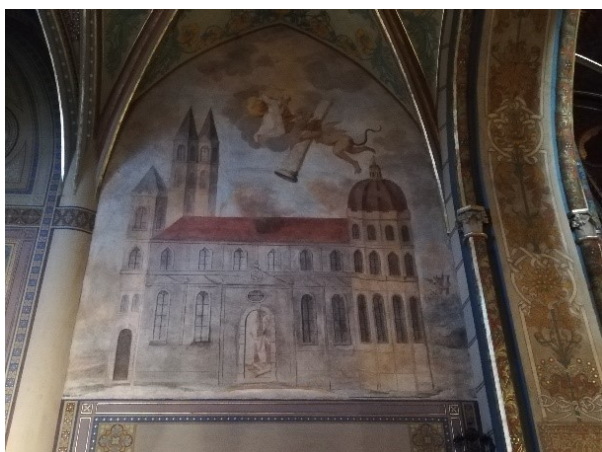
Úkolem č. 5 je určit z jakého slohového období pochází romantický květinový motiv na stanovišti č. 3. a potažmo celá výmalba kostela. Dílčím úkolem je vybarvení květů v obryse tohoto dekoru v pracovním listě podle reálné předlohy na pilíři.

Správná odpověď: Jedná se o secesní motiv, který se vyznačoval využitím dekorativních křivek z dílny Marie a Františka Urbanových, kteří se podíleli na celé secesní výmalbě kostela.



Obrázek č. 22 Obrys secesního dekoru na pilíři č. 3 v kostele sv. Petra a Pavla
(vlastní tvorba)

Úkolem č.6 je najít na stanovišti číslo 4 namalovaný výjev na zdi, který zobrazuje pověst, o které jsme již slyšeli ve výkladu. Jak se pověst jmenuje? Který kostel je namalovaný na výjevu na zdi? Jak se jmenuje malířská technika, kterou je výjev na zdi namalován?



Obrázek č. 26 Barokní freska,

zobrazení pověsti o čertových kamenech, datace kolem r. 1760, umístění: nad vstupem do sakristie kostelu sv. Petra a Pavla, od neznámého autora
(vlastní zpracování)

Správná odpověď: Jedná se o pověst o čertových kamenech na barokní fresce (z let kolem r. 1760), nad vstupem do sakristie kostelu sv. Petra a Pavla od neznámého autora. Na obraze je vyobrazena bazilika sv. Petra a Pavla v románském období (její romantická představa). Výjev je namalován technikou fresky. Freska je malba na stěnu nebo strop do vlhké omítky. Název freska pochází z italského (al fresco), což znamená čerstvý. Muselo se pracovat rychle, než omítka zaschla, aby se barvy spojily s vápnem vlhké omítky a její obraz byl trvalý.

Úkolem č. 7 je odpovědět na otázky:

Kdo založil baziliku sv. Petra a Pavla.?

Správná odpověď je Vratislav II

Jak se jmenuje architekt, který navrhl její novogotickou podobu?

Správná odpověď je Josef Mocker.

Jak se jmenuje směr v rámci historizujících slohů, jejímž představitelem je Josef Mocker?

Správná odpověď je purismus.

Kdo je to Josef Václav Myslbek?

Správná odpověď: J. V. Myslbek byl významný český sochař, jehož dílo spadá do slohového období monumentálního realismu.

Jaké další sochy od J. V. Myslbeka znáš?

Správná odpověď: Například socha sv. Václava na Václavském náměstí.

Co je to vitraj?

Správná odpověď: Jedná se o umělecké zasklení oken barevnými skly do olovňných pásků. V interiéru kostela vytvářejí barevné světlo a podílí se na atmosféře interiéru. Svého vrcholu došly v období gotiky.

Úkolem č. 8 je projít Slavín a najít zde hrob, alespoň pěti významných Čechů, jenž jsou zde pohřbeni.

Správná odpověď: Například Vlasta Burian, Jan Neruda, Josef Mocker, Milada Horáková, Max Švabinský

4.5 Pracovní list

Vycházka – gotická architektura a katedrála sv. Víta

ÚKOL Č. 1 Doplňte správně informace z výkladu učitele.

Katedrálu sv. Víta založil Karel IV. spolu se svým otcem Janem Lucemburským v roce Stavbu během Karlova života prováděli stavitelé a Petr Parlér nechal vzniknout novému stylu kružby v oknech. Stavba se mohla vypnout do výšky díky konstrukčnímu systému, který podpírá gotický..... V chóru katedrály se nachází pozoruhodná klenba.

ÚKOL Č. 2 Doplňte název architektonického prvku, který se hodí pro popis ve větách, uvedených níže.

1) Svislý dokončovací prvek, který se vyskytoval na opěrných pilířích, měl tvar štíhlého obelisku, po stranách byl posázen kraby, ukončen byl kytkou se jmenuje.....

2) Štíhlá věžička na hřebenu střechy kostela se zvonkem, se kterým se zvonilo při slavných mších Sanctus se jmenuje.....

3) Ochoz v katedrální dispozici v síle zdi, který byl otevřený do vnitřního prostoru hlavní lodi a umístěný pod okny hlavní lodi se nazývá.....

4) Souměrný obrazec, který vyplňuje nejčastěji oblouky oken a arkády v oknech, nesených pruty, se nazývá.....

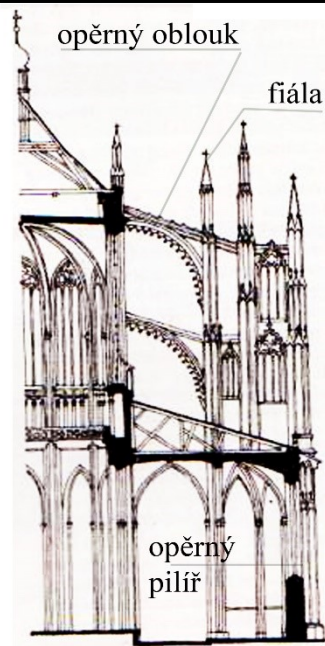
5) Zdobný prvek, umístovaný na hrany fiál nebo okraje štítů se nazývá.....

6) Architektonický prvek, umístěný při stěně nebo pilíři, podpírající gotická klenební žebra se nazývá.....

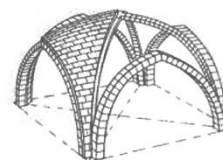
7) Hladký nebo reliéfně zdobený kámen ve vrcholu křížení klenby se nazývá.....

8) Prostor v chóru hlavní lodi katedrály s hlavním oltářem se česky nazývá neboli presbyterium.

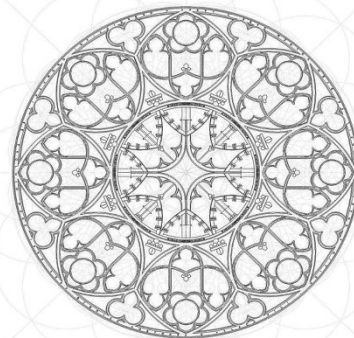
TYPICKÉ ZNAKY GOTICKÉHO SLOHU



Opěrný systém katedrály sv. Víta



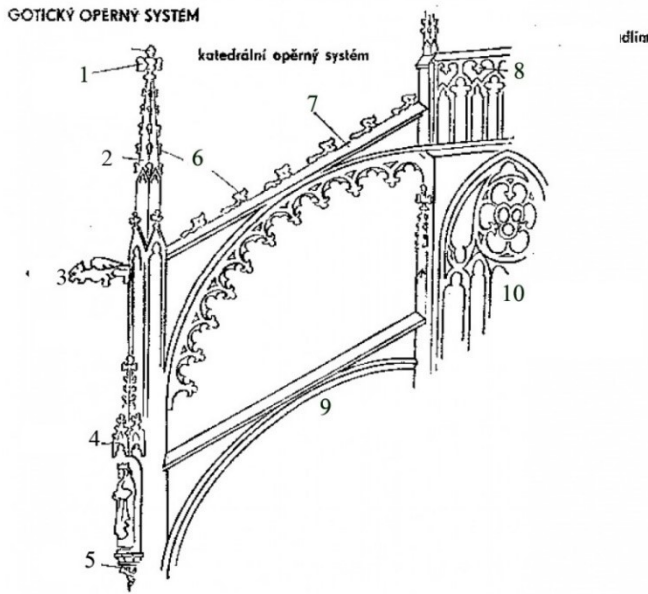
Křížová žebrová klenba



Rozeta kat. sv. Víta

Lišta č. 3

ÚKOL Č. 3 Přiřaď správná čísla k názvům gotického opěrného systému.



Obrázek č. 36 Gotický opěrný systém
[zdroj: Herout J. Prahou deseti staletí, 1972]

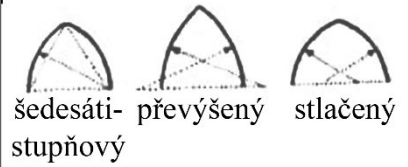
- | | |
|----------------------------------|----------------|
| Opěrný pilíř | Krab..... |
| Fíála..... | Baldachýn..... |
| Křížová kytičice..... | Chrlíč..... |
| Bazilikální okno..... | |
| Ochoz s kružbovým zábradlím..... | |
| Konzola..... | |

ÚKOL č. 4 Dokreslete kružbu okna podle svislé osy symetrie. Jedná se o unikátní plamínkovou kružbu, která se nachází v okně katedrály sv. Víta a navrhl ji Petr Parléř.

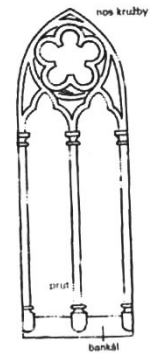


Obrázek č. 37 Plamínková parléřovská kružba
[zdroj: Staňková, Štursa, Voděra, 1990]

ZNAKY GOTICKÉHO SLOHU

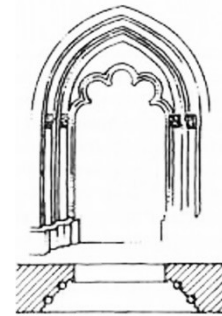


Tvary gotického oblouku



druhá polovina 13. stol.

Gotické okno



ÚSTUPKOVÝ PORTÁL

Ústupkový portál



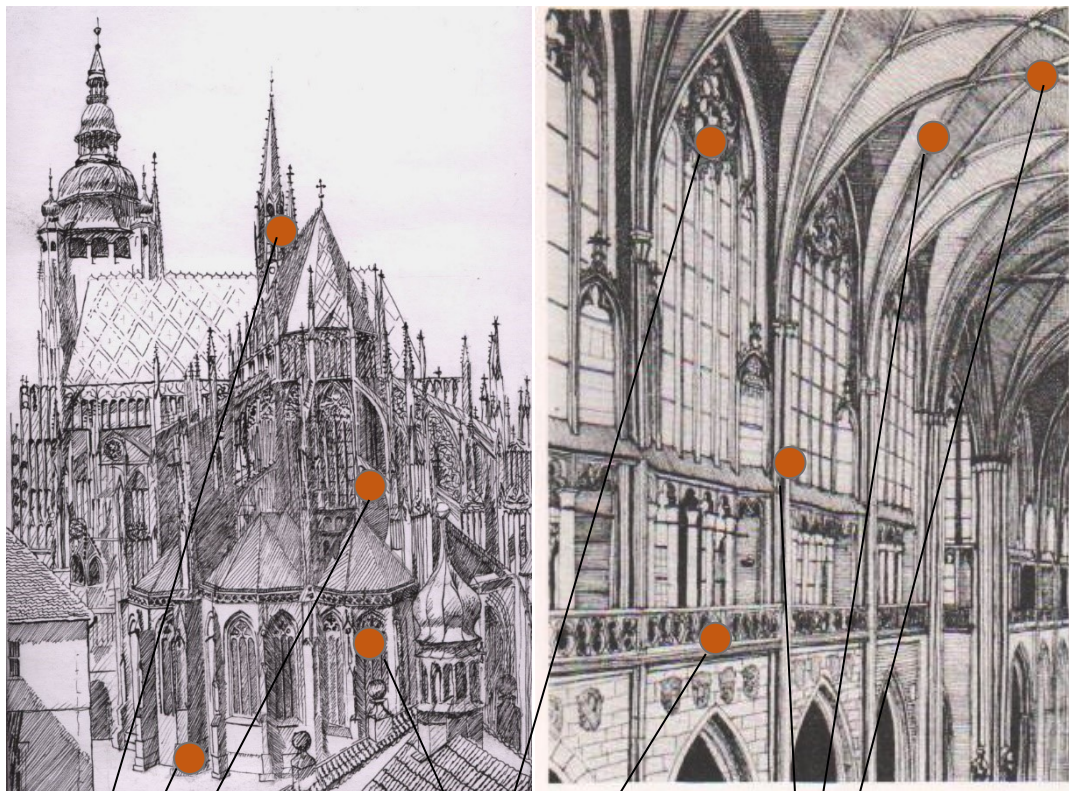
Kružbová konzola

Lišta č. 4

ÚKOL č. 5 Na obrázku chóru a interiéru chrámu sv. Víta správně pojmenuj jednotlivé prvky gotické katedrály.

*Obrázek č. 38 Chór katedrály sv. Víta
(vlastní tvorba)*

*Obrázek č. 39 Interiér chrámu sv. Víta
[zdroj: Staňková, Štursa, Voděra, 1990]*

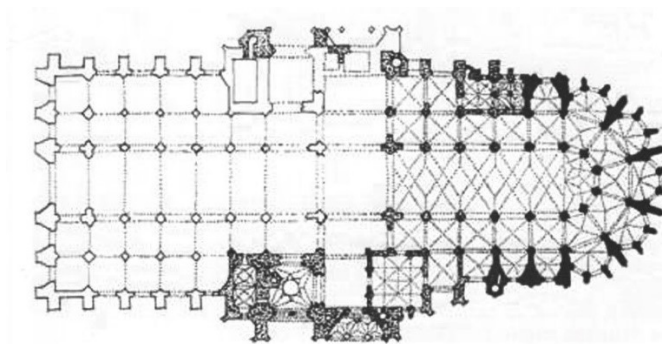


.....

.....

.....

ÚKOL Č. 6. Červeně vybarvi část katedrály sv. Víta, kterou stavěl Petr Parléř, modře vybarvi část katedrály, kterou stavěl Matyáš z Arrasu a žlutě vybarvi část katedrály, která se stavěla v 19. a 20. století.



*Obrázek č. 40, Půdorys katedrály sv. Víta
[zdroj: Syrový, B. Architektura svědectví dob. 1974]*

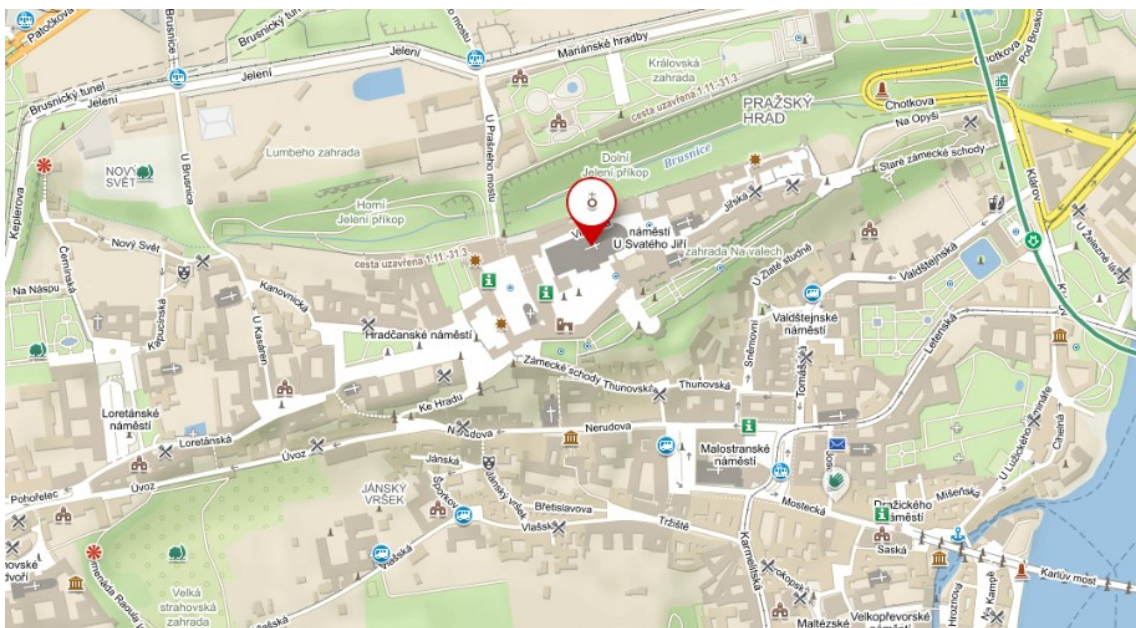
ÚKOL Č. 7

Označ v půdoryse hlavní, vedlejší loď, presbyterium, transept a věnec kaplí.

ÚKOL Č. 8

Označ v půdoryse, kde se nachází svato-václavská kaple od Petra Parléře?

4.6 Manuál pro učitele Vycházka - Gotika a katedrála sv. Víta



Obrázek č. 41 Mapa Pražského Hradu s katedrálou sv. Víta

[www.mapy.cz]

Dopravní dostupnost: Třetí vycházka se odehrává na Pražském Hradě. Areál se nachází v centru města a je dopravně dobře dostupný. Nejjednodušší je využít tramvaje číslo 22 a dojet na zastávku Pražský Hrad. Nebo využít cesty po Starých zámeckých schodech ze stanice metra A – Malostranské.

Průběh akce:

S žáky projdeme interiér a exteriér katedrály svatého Víta a prohlédneme se všechny kaple a naučíme se typické gotické architektonické prvky. Budeme se zabývat opěrným systémem, dispozičním řešením katedrály a historií stavby.

Seznam věcí, které mají mít žáci sebou na vycházku: pracovní listy, pevné desky jako podložku pro kreslení, tužku, propisku, pastelky. Celková doba vycházky je 2 hodiny.

Správné výsledky pracovního listu:

Úkolem č. 1 pracovního listu je na základě poslechu výkladu doplnit do mezer v textu chybějící informace, které jsou zde v manuálu psány tiskacím písmem (čísla jsou podtržena):

Výklad:

Chrám sv. Víta je nejvýznamnější stavbou v České republice. Jedná se o hrobku českých králů a pokladnici českých korunovačních klenotů. Katedrálu založil Karel IV. spolu se svým otcem Janem Lucemburským v roce 1344. Karel IV. svěřil stavbu katedrály nejprve MATYÁŠI Z ARRASU a po jeho smrti roku 1352 PETRU PARLÉŘOVI. Matyáš z Arrasu stihl zrealizovat závěr katedrály s kaplemi. Petr Parlér dokončil svatováclavskou kapli, která měla být místem posledního odpočinku

národního světce. Karel IV. nechal vyzvednout jeho ostatky z původní románské baziliky. Petr Parléř přichází s novým typem gotické PLAMÍNKOVÉ KRUŽBY oken, která se nachází v kapli sv. Kříže či v kapli sv. Ondřeje. Petr Parléř se podílel také na jižním průčelí se Zlatou bránou. Ve srovnání s jinými stavbami v Evropě vyniká katedrála bohatým VNĚJŠÍM OPĚRNÝM SYSTÉMEM. Stavba se mohla vypnout do výšky díky SKELETOVÉMU konstrukčnímu systému. V chóru katedrály se nachází pozoruhodná SÍŤOVÁ klenba.



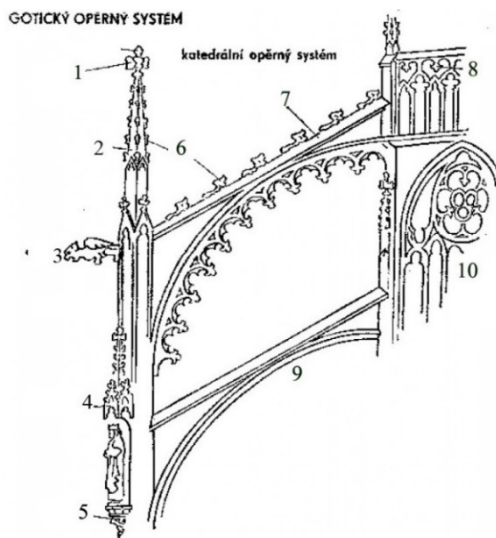
Obrázek č. 42 Svatovítská katedrála
(vlastní zpracování)

Obrázek č. 43 Kružba v průčelí svatovítské katedrály
(vlastní zpracování)

Úkolem č. 2 je doplnit název architektonického prvku, který se hodí pro popis ve větách, uvedených níže. Správné odpovědi jsou vyznačeny velkými písmeny.

- 1) Svislý dokončovací prvek, který se vyskytoval na opěrných pilířích, měl tvar štíhlého obelisku, po stranách byl posázen kraby, ukončen byl kytkou, se jmenuje FIÁLA.
- 2) Štíhlá věžička na hřebenu střechy kostela se zvonkem, se kterým se zvonilo při slavných mších Sanctus, se jmenuje SANKTUSNÍK.
- 3) Ochoz v katedrální dispozici v síle zdi, otevřený do vnitřního prostoru hlavní lodi, umístěný pod okny hlavní lodi, se nazývá TRIFORIUM.
- 4) Souměrný obrazec, který vyplňuje nejčastěji oblouky oken a arkád v oknech, nesených pruty, se nazývá KRUŽBA.
- 5) Zdobný prvek, umístěvaný na hrany fiál nebo okraje štítů se nazývá KRAB.
- 6) Architektonický prvek, umístěný při stěně nebo pilíři, podpírající gotická klenební žebra se nazývá PŘÍPORA
- 7) Hladký nebo reliéfně zdobený kámen ve vrcholu křížení klenby se nazývá SVORNÍK.
- 8) Prostor, oddělený triumfálním obloukem od hlavní lodi, je v něm umístěn hlavní oltář se nazývá KNĚŽIŠTĚ neboli presbyterium.

Úkolem č. 3 je přiřadit správná čísla k názvům gotického opěrného systému a jeho ozdobným prvkům.



idlin

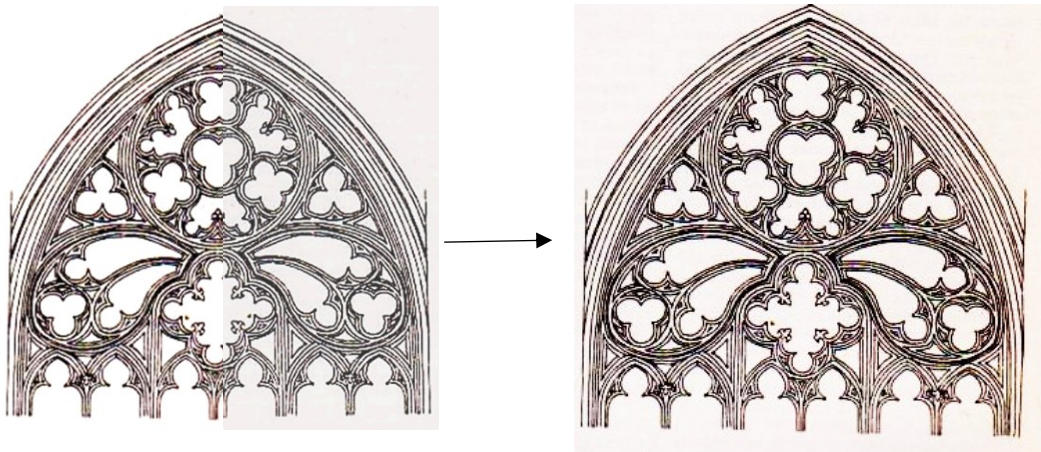
Správně přiřazená čísla:

- Opěrný pilíř9 a 7
- Krab.....6
- Fiála.....2
- Baldachýn.....4
- Křížová kytice..... 1
- Chrlič.....3
- Bazilikální okno.....10
- Ochoz s kružbovým zábradlím.....8
- Konzola..... 5

Obrázek č. 36 Gotický opěrný systém

[zdroj: Herout J. Prahou deseti staletí, 1972]

Úkolem č. 4 je podle svislé osy dokreslit chybějící polovinu plaménkové kružby od Petra Parléře, která se nachází v chrámu sv. Víta.



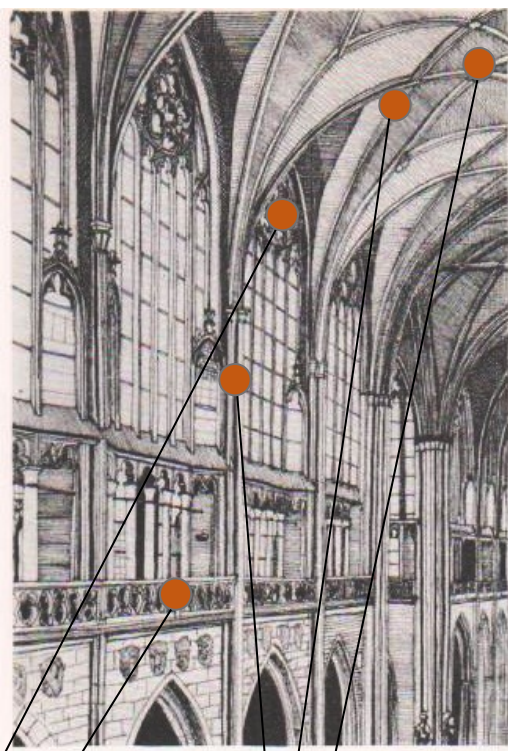
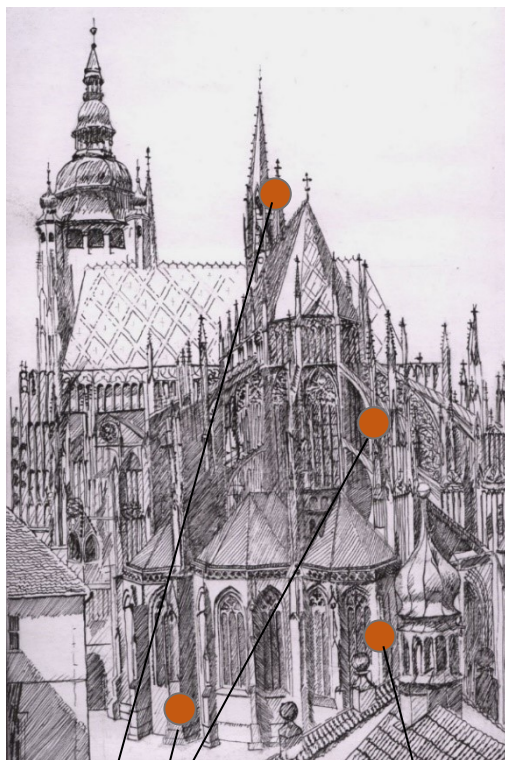
Obrázek č. 37 Plamínková parlěřovská kružba

[zdroj: Staňková, Štursa, Voděra, 1990]

Úkolem č. 5 je na obrázku chóru a interiéru chrámu sv. Víta správně pojmenovat jednotlivé prvky gotické katedrály.

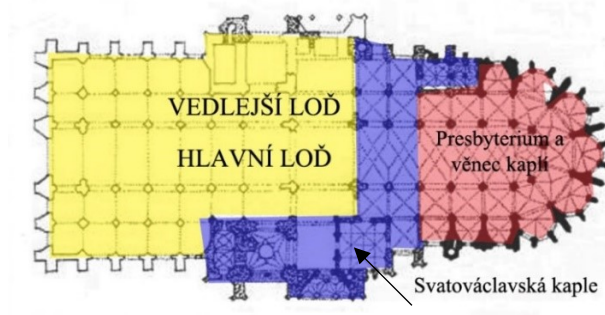
Obrázek č. 38 Chór katedrály sv. Víta
(vlastní tvorba)

Obrázek č. 39 Interiér chrámu sv. Víta
[zdroj: Staňková, Štursa, Voděra, 1990]



- | | | |
|-----------------------|---------------------|------------------------|
|SANKTUSNÍK ... |KAPLE..... | ...PŘÍPORA..... |
| ...OPĚRNÝ OBLOUK... |KRUŽBA..... | ...KLENEBNÍ ŽEBRO..... |
|OPĚRNÝ PILÍŘ.... |TRIFORIUM..... | ...SVORNÍK..... |

Úkolem č. 6 je vybarvit červeně část katedrály sv. Víta, kterou stavěl Petr Parléř, modře vybarvit část katedrály, kterou stavěl Matyáš z Arrasu a žlutě vybarvit část katedrály, která se stavěla v 19. a 20. století.



Úkolem č. 7 je označit v půdoryse hlavní loď, vedlejší loď, presbyterium a věnec kaplí.

Úkolem č. 8 je označit kde v půdoryse, se nachází Svatováclavská kaple od Petra Parléře?

Obrázek č. 40 Půdorys katedrály sv. Víta
[zdroj: Syrový, B. Architektura svědectví dob. 1974]

Závěr

Hotový produkt komplexní sady doprovodného materiálu pro tematické vycházky za architekturou, bude rozšířen a nabídnut středním odborným školám stavebním, ve kterých se vyučuje Architektura ve vysoké hodinové dotaci. Žáci třetích a čtvrtých ročníků budou moci osobně zažít kouzlo poznání architektonických památek během architektonických vycházek.

Školy ho mohou zařadit do tematických exkurzí během roku v rámci hodin Architektury. Architektonické vycházky mohou být prováděny v rámci rozvrhu nebo mohou být vypsány také jako volitelný předmět nebo kroužek po vyučování.

Produkt pracovních listů může sloužit jako podklad pro školní zájezd mimopražských středních škol do Prahy za památkami. Témata, zpracovaná v pracovních listech: Románské rotundy, Bazilika sv. Petra a Pavla na Vyšehradě a Pražský Hrad s katedrálou sv. Víta, by měla patřit do všeobecného přehledu každého žáka střední školy.

Seznam použité literatury

1. Autorský kolektiv: Collinová C., Grandová V., Benson N., Lazyanová M., Weeks M., Ginsburg, J. *Kniha psychologie*. Praha: Knižní klub, 2012. ISBN 978-80-242-4316-0
2. Biliánová Popelka: *Pověsti vyšehradské*. Praha: Dobrovský, 2013. ISBN 978-80-7390-095-3
3. Čapek, R. *Moderní didaktika, Lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada Publishings, a.s., 2015. ISBN 978-80-247-9935-3
4. Helus, Z. *Dítě v osobnostním pojetí*. Praha: Portál, s.r.o. 2004. ISBN 80-7178-888-0
5. Helus, Z. *Osobnost a její vývoj*. Praha: 2009. ISBN 978-80-7290-396-2
6. Herout, J. *slabikář návštěvníků památek*. Pardubice: TVORBA, s.r.o., 1994
7. Hrabal, V., Man F., Pavelková I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9
8. JIRÁSEK, Alois *Staré pověsti české*. 3. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1959. s. 44-50.
9. Mrázová, L. *Tvorba pracovních listů*. Brno: Moravské zemské muzeum, 2013. ISBN 978-80-7028-403-2
10. Nakonečný, M. *Motivace chování*. 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6
11. Pavelková, I. *Motivace žáků k učení: Perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2002. ISBN 80-7290-092-7
12. Skalková, J. *Obecná didaktika*. Praha: ISV Nakladatelství, 1999. ISBN 80-85866-33-1
13. Staňková, Štursa, Voděra. *Pražská architektura*. Praha: Tiskařské závody, s.p., 1990. ISBN 80-9000209-6-8
14. Srový, B. *Architektura svědectví dob*. Praha: SNTL, 1974. ISBN 04-720-74
15. Šmahaj, J., & Cakirpaloglu, P. (2015). *Pracovní motivace: teorie, praxe a nové výzkumné perspektivy a směřování*. E-psychologie, roč. 9, č. 4, str. 24-27. [vid. 20. 10. 2019] Dostupné z: https://e-psycholog.eu/pdf/smahaj_cakirpaloglu.pdf
16. Nechvátal. B. *Archeologické výzkumy v historickém areálu Vyšehradu*. Časopis stavebnictví [online]. 01/2010. [vid. 10. 10. 2019] Dostupné z: https://www.cas-pisstavebnictvi.cz/archeologicke-vyzkumy-v-historickem-arealu-vysehradu_N3018
17. Svoboda E., Bečková V., Švercl J. *Kapitoly z didaktiky odborných předmětů*. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2004. ISBN 80-01-02928-X

Další elektronické zdroje k tématu Vyšehrad:

18. Dále jsem čerpala z rozhovoru s archeologem B. Nechvátalem (narozen 4. ledna 1935) [vid 10. 10. 2019] Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10150778447-historie-cs/214452801400005/titulky>
19. Rozhovor s archeologem Ladislavem Varadzinem [vid 15. 10. 2019] Dostupné z: <https://vysehradskej.cz/ladislav-varadzin/>

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Základní proces motivace.....	4
Nakonečný, M. <i>Motivace chování</i> . 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 24)	
Obrázek č. 2 Charakteristika motivace	6
Nakonečný, M. <i>Motivace chování</i> . 3., přeprac. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6. (str. 38)	
Obrázek č. 3 Schéma výchovných stylů.....	11
Hrabal, V., Man F., Pavelková I. <i>Psychologické otázky motivace ve škole</i> . Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. ISBN 80-04-23487-9. (str. 41)	
Obrázek č. 4 Rotunda sv. Martina na Vyšehradě	35 a 39
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 5 Rotunda sv. Longina na Novém Městě v Praze.....	35 a 39
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 6 Rotunda sv. Kříže v Praze	36 a 40
<i>barevná, fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 7 Rotunda sv. Martina.....	37 a 41
<i>kresba mikrofixem, vlastní tvorba</i>	
Obrázek č. 8 Portál rotundy sv. Martina.....	37 a 41
<i>kresba mikrofixem, vlastní tvorba</i>	
Obrázek č. 9 Portál rotundy sv. Martina	37 a 41
<i>černobílá fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 10 Portál rotundy sv. Martina	37 a 41
<i>kresba mikrofixem, vlastní tvorba</i>	
Obrázek č. 11 Trasa vycházky po románských rotundách.....	38
<i>mapa [zdroj: www.mapy.cz]</i>	
Obrázek č. 12 Apsida s konchou.....	40
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 13 Okulus.....	40
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 14 Půdorys a řez rotundy sv. Kříže.....	40
Staňková, Štursa, Voděra. <i>Pražská architektura</i> . Praha: Tiskařské závody, s.p., 1990. ISBN 80-9000209-6-8 (str. 23)	
Obrázek č. 15 Bazilika sv. Petra a Pavla	42 a 45
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 16 Románská podoba baziliky sv. Petra a Pavla	42 a 46

Nechvátal, B. <i>Archeologické výzkumy v historickém areálu Vyšehradu</i> . Časopis stavebnictví [online]. 01/2010. [vid. 10. 10. 2019] Dostupné z: https://www.casopisstavebnictvi.cz/archeologicke-vyzkumy-v-historickem-arealu-vysehradu__N3018	
Obrázek č. 17 Gotická podoba akropole Vyšehradu	42 a 46
Staňková, Štursa, Voděra. <i>Pražská architektura</i> . Praha: Tiskařské závody, s.p., 1990. ISBN 80-9000209-6-8 (str. 51)	
Obrázek č. 18 Gotická přestavba baziliky s renesanční úpravou	42 a 47
Van Ouden-Allen, F. <i>Panorama Vyšehradu z roku 1685 [rytina]</i> In: Nechvátal, B. <i>Plány Vyšehradu v Národní knihovně v Paříži</i> . <i>Archaeologia historica</i> [online], roč. 41, č. 2, str. 233. [vid. 6. 11. 2019]. Dostupné z: https://docplayer.cz/44794773-Plany-vysehradu-v-narodni-knihovne-v-parizi.html	
Obrázek č. 19 Barokní přestavba baziliky.....	42 a 46
Roubalík, B. <i>Barokní podoba baziliky sv. Petra a Pavla [kresba]</i> . Vyšehradská kapitula © 2012 [online]. [vid. 5. 10. 2019]. Dostupné z http://www.kkvys.cz/vysehrad-na-starych-pohlednicich-a-vedutach-2/	
Obrázek č. 20 Půdorys baziliky sv. Petra a Pavla.....	43 a 51
<i>vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 21 Půdorys svatovítské katedrály.....	43 a 51
Dostupné dne 5.11.2019 z: https://katedralasvatehovita.cz/cs/prakticke-informace/pudorys-katedraly	
Obrázek č. 22 Obrys secesního dekoru na v kostele sv. Petra a Pavla.....	44 a 52
kresba mikrofixem, vlastní tvorba	
Obrázek č. 23 Mapa akropole Vyšehradu.....	45
<i>[zdroj: www.google.maps.com]</i>	
Obrázek č. 24 Boleslavský denár.....	47
Ladislav Varadzin. <i>Boleslavský denár [fotografie]</i> . <i>Vysehradskej.cz</i> [online], [vid. 10.11. 2019] Dostupné z: https://vysehradskej.cz/ladislav-varadzin/	
Obrázek č. 25 Ruiny Vyšehradu.....	48
Sadeler. <i>Ruiny Vyšehradu [rytina]</i> . Vyšehradská kapitula © 2012 [online] [vid. 5. 9. 2019]. Dostupné z http://www.kkvys.cz/vysehrad-na-starych-pohlednicich-a-vedutach-2/	
Obrázek č. 26 Barokní freska.....	48 a 53
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 27 Čertovy kameny.....	48
Polák, M. <i>Čertův sloup [fotografie]</i> . <i>Encyklopedie Prahy 2</i> [online]. [vid. 2. 10. 2019]. Dostupné z: https://encyklopedie.praha2.cz/plastika/398-certuv-sloup-karlachovy-sady	
Obrázek č. 28 Ctirad a Šárka	49
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 29 Záboj a Slavoj.....	49
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 30 Přemysl a Libuše	49
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 31 Lumír a píseň	49
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	

Obrázek č. 32 Pomníky hrodek v arkádách Slavína.....	50
<i>barevné fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 33 Novogotická pieta od Ferdinanda Stuplessera.....	51
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 34 Novodobá pieta od Miroslava Hudečka	51
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 35 Dešťová madona.....	52
<i>barevná fotografie, vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 36 Gotický opěrný systém	55 a 59
Herout, J. <i>Prahou deseti staletí: přehled stavebních slohů</i> . Praha: Orbis, 1972. Pragensia (Orbis)	
Obrázek č. 37 Plamínková parléřovská kružba	55 a 59
Staňková, Štursa, Voděra. <i>Pražská architektura</i> . Praha: Tiskařské závody, s.p., 1990. ISBN 80-9000209-6-8 (str. 77)	
Obrázek č. 38 Chór katedrály sv. Víta	56 a 60
<i>kresba tuší, vlastní tvorba</i>	
Obrázek č. 39 Interiér chrámu sv. Víta	56 a 60
Srový, B. <i>Architektura svědectví dob</i> . Praha: SNTL, 1974. ISBN 04-720-74 (str. 177)	
Obrázek č. 40 Půdorys katedrály sv. Víta	56 a 60
Srový, B. <i>Architektura svědectví dob</i> . Praha: SNTL, 1974. ISBN 04-720-74 (str. 177)	
Obrázek č. 41 Mapa Pražského Hradu s katedrálou sv. Víta	57
<i>mapa [zdroj: www.mapy.cz]</i>	
Obrázek č. 42 Svatovítská katedrála.....	58
<i>vlastní zpracování</i>	
Obrázek č. 43 Kružba v průčelí svatovítské katedrály	58
<i>vlastní zpracování</i>	

Lišta č. 1 vlastní tvorba

Herout, J. *Sabikář návštěvníků památek*. Pardubice: TVORBA, s.r.o., 1994z

Lišta č. 2 Herout, J. Slabikář návštěvníků památek. 1994

Staňková, Štursa, Voděra. *Pražská architektura*.1990

Lišta č. 3 Staňková, Štursa, Voděra. Pražská architektura.1990

Srový, B. *Architektura svědectví dob*. 1974

Kostorek, Bedřich. *Seminární práce z deskriptivní geometrie*. Fa ČVUT

Lišta č. 4 Herout, J. Slabikář návštěvníků památek. 1994

Srový, B. *Architektura svědectví dob*. 1974

Poznámka: Většina obrázků se objevuje v bakalářské práci dvakrát. Jednou v pracovním listu žáka, podruhé v manuálu učitele. Obrázky, které se objeví v textu poprvé, dostávají unikátní pořadové číslo do seznamu obrázků. Stejný obrázek, které se objeví v textu podruhé, již má stejné číslo, jako první obrázek.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Tabulka hodinové dotace Architektury na všech SOŠS v ČR.....	22
Tabulka č. 2 Srovnání hodinové dotace předmětu Architektura jednotlivých zaměření oboru Stavebnictví na středních odborných školách stavebních v Praze.....	25
Tabulka č. 3 Témata Architektury ve 2. ročníku zaměření: POS na SPŠS J. Gočára	26
Tabulka č. 4 Témata Architektury ve 3. ročníku zaměření: POS na SPŠS J. Gočára.....	26
Tabulka č. 5 Probíraná látka předmětu Architektura ve 3. ročníku zaměření AID na SPŠS J. Gočára	27
Tabulka č. 6 Probíraná látka předmětu Architektura a kompozice ve 3. ročníku zaměření SAR na SPŠS J. Gočára.....	27
Tabulka č. 7 Probíraná látka předmětu Architektura ve 2. ročníku zaměření: Stavební obnova na SOŠ Jarov.....	28
Tabulka č. 8 Probíraná látka předmětu Architektura ve 3. ročníku zaměření: Stavební obnova na SOŠ Jarov.....	28
Tabulka č. 9 Probíraná látka předmětu Architektura ve 3. a 4. ročníku na SPŠS Dušní zaměření: Architektura a stavitelství a Pozemní stavitelství.....	29

Dokladová část

ŠVP oboru Architektura a int. design na SPŠS J. Gočára.....	68
ŠVP oboru Stavitelství a architektura na SPŠS J. Gočára.....	73
Školní vzdělávací plán oboru Pozemní stavitelství na SPŠS J. Gočára.....	78
Tematický plán předmětu Architektura oboru Pozemní stavitelství	83
Školní vzdělávací plán oboru Stavební obnova na SOŠ Jarov.....	85
Školní vzdělávací plán předmětu Architektura na SPŠS Dušní.....	87

Školní vzdělávací plán oboru Architektura a interiérový design (AID) na SPŠS Josefa Gočára

Architektura

Obor: 36-47-M/01 Stavebnictví

týdně hodin za studium: 3

Forma vzdělávání: denní

Platnost: od 1. 9. 2017

Cíle vyučovacího předmětu

Předmět architektura tvoří nedílnou součást znalostí absolventa studijního oboru Stavebnictví. Jeho cílem je nejen formovat žáky v oblasti kulturní, pěstovat cit pro estetickou a výtvarnou stránku staveb, ale je tak důležité, aby v rámci tohoto předmětu absolventi získali takové dovednosti – klíčové kompetence (jako např. pracovat s počítačem, udělat fotodokumentaci stavby, vyhledat odborné informace – knihovna, internet, provést čitelný náčrtek, orientovat se ve stavebních slozích), které mohou použít především v praktickém životě.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- s jistotou ovládli jednotlivá slohová období a odborné názvy architektonických prvků, které je charakterizují;
- dovedli rozeznat a přiřadit stavby k architektonickému slohu;
- znali nejvýznamnější památky a architekty každého slohového období;
- dovedli naskicovat tvarosloví jednotlivých slohů;
- dovedli zpracovat architektonický detail;
- znali hlavní stavební materiály a postupy používané v jednotlivých obdobích;
- měli přehled o historických stavebních konstrukcích a způsobu jejich provádění;
- uměli rozpoznat estetickou, kulturní i uměleckou hodnotu stavebního díla;
- měli úctu k historickým stavbám a stavebnímu umění našich předků;
- znali hlavní zásady ochrany památek;
- měli základní orientaci v českých i světových dějinách;
- zdokonalili své základní dovednosti v používání počítačů;
- dovedli pracovat v kolektivu spolužáků.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu architektura navazuje na učivo všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů. Páteří předmětu je vývoj architektonických slohů a pochopení historického vývoje společnosti. Žáci získávají základní vědomosti o způsobu provádění historických stavebních konstrukcí, ochraně životního prostředí a seznamují se s problematikou památkové péče. Architektonická kompozice pomáhá rozvíjet tvůrčí činnost, využívá dosud získané teoretické vědomosti, grafické dovednosti a základní

počítačové znalosti. Učivo je strukturováno do tematických celků, jejichž řazení odpovídá vývoji stavitelství a architektonických slohů.

Rozdělení tematických celků do ročníku	
3. ročník	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod 2. Stavitelství pravěku 3. Architektura starověku 4. Středověká architektura 5. Architektura novověku (16. a 17. století) 6. Architektura konce 18. a 19. století 7. Architektura 20. století 8. Tvorba životního prostředí 9. Památková péče 10. Architektonická kompozice (cvičení)

Pojetí výuky

Výuka předmětu probíhá jak v klasických, tak především v multimediálních učebnách vybavených moderní technikou. Součástí výuky je promítání látky přes počítač a dataprojektor na plátno. Při výuce je výhodné využívat internet.

Ve výuce se uplatňují především tyto metody:

- slovní výklad vyučujícího doplněný konkrétními fotografiemi staveb, o kterých se hovoří;
- kresba základních tvarosloví na tabuli;
- pro názornost na konci tématu používání videokazet a DVD;
- zadání samostatné práce (vyfotografovat stavby v probíraném slohu a materiál odevzdat v digitální podobě, např. power point) ;
- odborné exkurze, výstavy

Hodnocení výsledků žáků

- Vyučující hodnotí nejen znalosti žáka, ale i jeho grafický projev v souladu s klasifikačním řádem.
- Ústní zkoušení – prověření znalostí slohu.
- Písemné zkoušení formou krátkých testů zaměřených na znalosti slohu a jeho charakteristických prvků.
- Grafické práce - cvičení architektonické kompozice a vedení šesti.
- Samostatné práce – fotografické zachycení architektonického detailu, sepsání historie zkoumané stavby - odevzdání v digitální podobě.

Přínos předmětu k realizaci průřezových témat

Člověk a životní prostředí: Znalost vývoje slohů, pochopení historických událostí, uvědomění si, že architektura vytváří prostor pro život člověka. To vše vede k zdůraznění významu přírody, životního prostředí a k odpovědnosti za jeho ochranu.

Člověk a svět práce: Vyučující může pomoci žákům při výběru oboru na vysoké škole podle zájmu a schopností žáka.

Informační a komunikační technologie: Předmět učí žáky orientovat se v současném světě informací a využívat k tomuto účelu moderní informační technologie. Při zpracování samostatných prací mohou žáci využívat Internet.

Občan v demokratické společnosti: Žáci jsou při výuce seznamováni nejen s jednotlivými slohovými znaky, ale i s dějinnými událostmi, rozdílnými kulturami, náboženskými zvyklostmi. To vše vede k pochopení historických souvislostí, vytvoření si vlastního názoru a uvědomění si možností, které jim dává současný život. Výuka architektury umožňuje pochopit, že je důležité uchovat demokratické principy i pro další generace.

Ročník: 3.	hodin týdně: 3,	34 týdnů,	celkem 102 hodin
-------------------	------------------------	------------------	-------------------------

1 Výsledky vzdělávání a kompetence

1. Úvod

Žák:

- *poznává základní architektonické pojmy ;*
- *uvědomuje si rozdíl mezi stavitelstvím a architekturou;*
- *seznámí se se základním časovým rozdělením vývoje lidské společnosti a slohovými epochami;*
- *uvědomí si základní požadavky na architekturu.*

Učivo:

- 1.1 Základní pojmy – architektura, sloh, stavitelství
 - 1.2 Časové uspořádání vývoje lidské společnosti od pravěku po současnost
 - 1.3 Vitruvius – Deset knih o architektuře
-

2. Stavitelství pravěku

Žák:

- *chápe události, které ovlivňují vývoj předdějinné společnosti;*
- *uveče a nakreslí příklady megalitických staveb.*

Učivo:

- 2.1 Stavitelství pravěku – časové rozdělení
 - 2.2 Druhy megalitických staveb
-

3. Architektura starověku

Žák:

- chápe vývoj společnosti;
- dovede nakreslit typické jednoduché objekty ;
- uvede příklady stavebních objektů, jejich konstrukcí a hlavní stavební materiál;
- dokáže vyhledat a zpracovat v odborné literatuře potřebné informace.

Učivo:

- 3.1 Architektura Mezopotámie, Egypta, Blízkého, Středního, Dálného východu a Ameriky
 - 3.2 Egejská kultura a antické Řecko
 - 3.3 Etruské a římské stavební umění
 - 3.4 Antický urbanismus
 - 3.5 Architektura Ameriky
-

4. Středověká architektura

Žák:

- chápe společenské události, které ovlivňují vývoj slohu;
- dovede nakreslit typické znaky jednotlivých slohů ;
- zná konstrukci a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady nejznámějších stavebních objektů a jména jejich stavitelů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 4.1 Starokřesťanská architektura
 - 4.2 Byzantská architektura
 - 4.3 Islámská architektura
 - 4.4 Staroruská architektura
 - 4.5 Předrománská architektura
 - 4.6 Románská architektura
 - 4.7 Gotická architektura
 - 4.8 Středověký urbanismus
-

5. Architektura novověku

Žák:

- chápe rozdíl mezi středověkem a novověkem;
- nakreslí základní typické prvky jednotlivých slohů;
- zná použité konstrukce a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady nejznámějších stavebních objektů a jména jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 5.1 Renaissance
 - 5.2 Baroko a rokoko
 - 5.3 Renesanční a barokní urbanismus
-

6. Architektura konce 18. a 19. století

Žák:

- chápe vývoj architektury z hlediska stavebního a historického ;

- rozezná a nakreslí typické prvky jednotlivých slohů;
- zná používané konstrukce a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady staveb a jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 6.1 Klasicismus, empír
 - 6.2 Romantismus
 - 6.3 Novorenesance, neoslohy
 - 6.4 Eklekticismus
-

7. Architektura 20.století

Žák:

- chápe vývoj architektury z hlediska stavebního a historického ;
- zná nově používané konstrukce a materiály;
- uvede příklady staveb a jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 7.1 Prameny moderní architektury
 - 7.2 Modern style, L Art Nouveau, Jugendstil, secese
 - 7.3 Individualistická moderna
 - 7.4 Kubismus jako národní styl
 - 7.5 Architektonická avantgarda (funkcionalismus, purismus, De Stijl, konstruktivismus, Bauhaus)
 - 7.6 Mezinárodní styl
 - 7.7 Architektura poválečná a arch. do konce 70. let
 - 7.8 Soudobá architektura a její vývoj
-

8. Tvorba životního prostředí

Žák:

- chápe architekturu jako tvorbu vytvářející prostor pro člověka;
- ovládá a uplatňuje principy jeho tvorby;
- uvědomuje si vliv člověka a jeho sídel na přírodu.

Učivo:

- 8.1 Tvorba životního slohu, K. Honzík
-

9. Památková péče

Žák:

- uvědomuje si význam kulturního dědictví;
- seznamuje se s problematikou památkové péče.

Učivo:

- 9.1 Význam památkové péče a ochrany přírody , její úkoly
- 9.2 Soudobé metody v ochraně a obnově stavebních památek

Školní vzdělávací plán zaměření Stavitelství a architektura (SAR) na SPŠS Josefa Gočára

Architektura a kompozice

Obor: 36-47-M/01 Stavebnictví

týdně hodin za studium: 4

Forma vzdělávání: denní

Platnost: od 1. 9. 2017

Cíle vyučovacího předmětu

Předmět architektura a kompozice tvoří nedílnou součást znalostí absolventa studijního oboru Stavitelství a architektura. Jeho cílem je nejen formovat žáky v oblasti kulturní, pěstovat cit pro estetickou a výtvarnou stránku staveb, ale je také důležité, aby v rámci tohoto předmětu absolventi získali takové dovednosti – klíčové kompetence (jako např. pracovat s počítačem, udělat fotodokumentaci stavby, vyhledat odborné informace – knihovna, internet, provést čitelný náčrtek, orientovat se ve stavebních slozích), které mohou použít především v praktickém životě. Dále se předmět zaměřuje na podstatnou část teorie architektury, kterou tvoří tzv. teorie architektonické kompozice. Hlavním cílem těchto dovedností je objasnit nejzákladnější zákonitosti, vztahy a zpětné vazby, které jsou základem pro tvorbu kulturního prostředí v životě člověka.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- s jistotou ovládli jednotlivá slohová období a odborné názvy architektonických prvků, které je charakterizují;
- dovedli rozeznat a přiřadit stavby k architektonickému slohu;
- znali nejvýznamnější památky a architekty každého slohového období;
- dovedli naskicovat tvarosloví jednotlivých slohů;
- dovedli zpracovat architektonický detail;
- znali hlavní stavební materiály a postupy používané v jednotlivých obdobích;
- měli přehled o historických stavebních konstrukcích a způsobu jejich provádění;
- uměli rozpoznat estetickou, kulturní i uměleckou hodnotu stavebního díla;
- měli úctu k historickým stavbám a stavebnímu umění našich předků;
- znali hlavní zásady architektonické kompozice;
- spojili činnost uměleckou a technickou;
- měli základní orientaci v českých i světových dějinách;
- zdokonalili své základní dovednosti v používání počítačů;
- dovedli pracovat v kolektivu spolužáků.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu architektura a kompozice navazuje na učivo všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů. Páteří předmětu je vývoj architektonických slohů, pochopení historického vývoje společnosti a uvědomění si, že architektonické dílo vzniká v konkrétním prostředí se specifickými podmínkami. Žáci získávají základní vědomosti o způsobu provádění historických stavebních konstrukcí, ochraně životního prostředí.

Architektonická kompozice seznamuje žáky se základními kompozičními požadavky v architektonické tvorbě, pomáhá rozvíjet tvůrčí činnost, využívá dosud získané teoretické vědomosti, grafické dovednosti a základní počítačové znalosti. Učivo je strukturováno do tematických celků, jejichž řazení odpovídá vývoji stavitelství a architektonických slohů.

Rozdělení tematických celků do ročníku	
3. ročník	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod 2. Stavitelství pravěku 3. Architektura starověku 4. Středověká architektura 5. Architektura novověku (16. a 17. století) 6. Architektura konce 18. a 19. století 7. Architektura 20. století 8. Tvorba životního prostředí 9. Architektonická kompozice

Pojetí výuky

Výuka předmětu probíhá jak v klasických, tak především v multimediálních učebnách vybavených moderní technikou. Součástí výuky je promítání látky přes počítač a dataprojektor na plátno. Při výuce je výhodné využívat internet.

Ve výuce se uplatňují především tyto metody:

- slovní výklad vyučujícího doplněný konkrétními fotografiemi staveb, o kterých se hovoří;
- kresba základních tvarosloví na tabuli;
- pro názornost na konci tématu používání CD a DVD;
- zadání samostatné práce (vyfotografovat stavby v probíraném slohu a materiál odevzdat v digitální podobě, např. power point);
- odborné exkurze, výstavy.

Hodnocení výsledků žáků

Vyučující hodnotí nejen znalosti žáka, ale i jeho grafický projev v souladu s klasifikačním řádem.

- ústní zkoušení – prověření znalostí slohu;
- písemné zkoušení formou krátkých testů zaměřených na znalosti slohu a jeho charakteristických prvků;
- grafické práce - cvičení architektonické kompozice a vedení šesti;
- samostatné práce – fotografické zachycení architektonického detailu, sepsání historie zkoumané stavby - odevzdání v digitální podobě.

Přínos předmětu k realizaci průřezových témat

Člověk a životní prostředí: Znalost vývoje slohů, pochopení historických událostí, uvědomění si, že architektura vytváří prostor pro život člověka. To vše vede k zdůraznění významu přírody, životního prostředí a k odpovědnosti za jeho ochranu.

Člověk a svět práce: Vyučující může pomoci žákům při výběru oboru na vysoké škole podle zájmu a schopností žáka.

Informační a komunikační technologie: Předmět učí žáky orientovat se v současném světě informací a využívat k tomuto účelu moderní informační technologie. Při zpracování samostatných prací mohou žáci využívat Internet.

Občan v demokratické společnosti: Žáci jsou při výuce seznamování nejen s jednotlivými slohovými znaky, ale i s dějinnými událostmi, rozdílnými kulturami, náboženskými zvyklostmi. To vše vede k pochopení historických souvislostí, vytvoření si vlastního názoru a uvědomění si možností, které jim dává současný život. Výuka architektury umožňuje pochopit, že je důležité uchovat demokratické principy i pro další generace.

Ročník: 3.	hodin týdně: 4,	34 týdnů,	celkem 136 hodin
-------------------	-----------------	-----------	------------------

Výsledky vzdělávání a kompetence

1. Úvod

Žák:

- poznává základní architektonické pojmy;
- uvědomuje si rozdíl mezi stavitelstvím a architekturou;
- seznámí se se základním časovým rozdělením vývoje lidské společnosti a slohovými epochami;
- uvědomí si základní požadavky na architekturu.

Učivo:

- 1.1 Základní pojmy – architektura, sloh, stavitelství
 - 1.2 Časové uspořádání vývoje lidské společnosti od pravěku po současnost
 - 1.3 Vitruvius – Deset knih o architektuře
-

2. Stavitelství pravěku

Žák:

- chápe události, které ovlivňují vývoj předdějinné společnosti;
- uvede a nakreslí příklady megalitických staveb.

Učivo:

- 2.1 Stavitelství pravěku – časové rozdělení
 - 2.2 Druhy megalitických staveb
-

3. Architektura starověku

Žák:

- chápe vývoj společnosti;
- dovede nakreslit typické jednoduché objekty;
- uvede příklady stavebních objektů, jejich konstrukcí a hlavní stavební materiál;

- dokáže vyhledat a zpracovat v odborné literatuře potřebné informace.

Učivo:

- 3.1 Architektura Mezopotámie, Egypta, Blízkého, Středního, Dálného východu a Ameriky
 - 3.2 Egejská kultura a antické Řecko
 - 3.3 Etruské a římské stavební umění
 - 3.4 Antický urbanismus
 - 3.5 Architektura Ameriky
-

4. Středověká architektura

Žák:

- chápe společenské události, které ovlivňují vývoj slohu;
- dovede nakreslit typické znaky jednotlivých slohů;
- zná konstrukci a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady nejznámějších stavebních objektů a jména jejich stavitelů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 4.1 Starokřesťanská architektura
 - 4.2 Byzantská architektura
 - 4.3 Islámská architektura
 - 4.4 Staroruská architektura
 - 4.5 Předrománská architektura
 - 4.6 Románská architektura
 - 4.7 Gotická architektura
 - 4.8 Středověký urbanismus
-

5. Architektura novověku

Žák:

- chápe rozdíl mezi středověkem a novověkem;
- nakreslí základní typické prvky jednotlivých slohů;
- zná použité konstrukce a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady nejznámějších stavebních objektů a jména jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 5.1 Renesance
 - 5.2 Baroko a rokoko
 - 5.3 Renesanční a barokní urbanismus
-

6. Architektura konce 18. a 19. století

Žák:

- chápe vývoj architektury z hlediska stavebního a historického;
- rozezná a nakreslí typické prvky jednotlivých slohů;
- zná používané konstrukce a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady staveb a jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 6.1 Klasicismus, empír
- 6.2 Romantismus
- 6.3 Novorenesance, neoslohy
- 6.4 Eklekticismus

7. Architektura konce 20. století

Žák:

- chápe vývoj architektury z hlediska stavebního a historického;
- zná nově používané konstrukce a materiály;
- uvede příklady staveb a jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 7.1 Prameny moderní architektury
 - 7.2 Modern style, L Art Nouveau, Jugendstil, secese
 - 7.3 Individualistická moderna
 - 7.4 Kubismus jako národní styl
 - 7.5 Architektonická avantgarda (funkcionalismus, purismus, De Stijl, konstruktivismus, Bauhaus)
 - 7.6 Mezinárodní styl
 - 7.7 Architektura poválečná a arch. do konce 70. let
 - 7.8 Soudobá architektura a její vývoj
-

8. Tvorba životního prostředí

Žák:

- chápe architekturu jako tvorbu vytvářející prostor pro člověka;
- ovládá a uplatňuje principy jeho tvorby;
- uvědomuje si vliv člověka a jeho sídel na přírodu.

Učivo:

- 8.1 Tvorba životního slohu, K. Honzík
-

9. Architektonická kompozice

Žák:

- chápe základní činitele určující architektonickou kompozici;
- rozumí obecným kompozičním požadavkům v architektonické tvorbě;
- zná kompoziční kategorie a principy, výrazové prostředky – prostředky harmonizace (symetrie, asymetrie, rytmus, gradace, měřítko, proporce, barva, struktura povrchů, tektonika, optické klamy a optické korekce);
- rozumí principům skladby architektonického prostoru a zná jeho prvky;
- vypracuje kompoziční rozbor reálného díla;
- aplikuje poznané kompoziční vztahy na vlastním návrhu;
- konzultuje s pedagogem zadanou práci;
- rozvíjí své estetické cítění a tvořivost.

Učivo:

- 9.1 Architektonická kompozice

Školní vzdělávací plán Oboru Pozemní stavitelství na SPŠS Josefa Gočára

Architektura

Obor: 36-47-M/01 Stavebnictví

týdně hodin za studium: 3

Forma vzdělávání: denní

Platnost: od 1. 9. 2017

Cíle vyučovacího předmětu

Předmět architektura tvoří nedílnou součást znalostí absolventa studijního oboru Pozemní stavitelství. Jeho cílem je nejen formovat žáky v oblasti kulturní, pěstovat cit pro estetickou a výtvarnou stránku staveb, ale je tak důležité, aby v rámci tohoto předmětu absolventi získali takové dovednosti – klíčové kompetence (jako např. pracovat s počítačem, udělat fotodokumentaci stavby, vyhledat odborné informace – knihovna, internet, provést čitelný náčrtek, orientovat se ve stavebních slozích), které mohou použít především v praktickém životě.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- s jistotou ovládli jednotlivá slohová období a odborné názvy architektonických prvků, které je charakterizují;
- dovedli rozeznat a přiřadit stavby k architektonickému slohu;
- znali nejvýznamnější památky a architekty každého slohového období;
- dovedli naskicovat tvarosloví jednotlivých slohů;
- dovedli zpracovat architektonický detail;
- znali hlavní stavební materiály a postupy používané v jednotlivých obdobích;
- měli přehled o historických stavebních konstrukcích a způsobu jejich provádění;
- uměli rozpoznat estetickou, kulturní i uměleckou hodnotu stavebního díla;
- měli úctu k historickým stavbám a stavebnímu umění našich předků;
- znali hlavní zásady ochrany památek;
- měli základní orientaci v českých i světových dějinách;
- zdokonalili své základní dovednosti v používání počítačů;
- dovedli pracovat v kolektivu spolužáků.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu architektura navazuje na učivo všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů. Páteří předmětu je vývoj architektonických slohů a pochopení historického vývoje společnosti. Žáci získávají základní vědomosti o způsobu provádění historických stavebních konstrukcí, ochraně životního prostředí a seznamují se s problematikou památkové péče. Architektonická kompozice pomáhá rozvíjet tvůrčí činnost, využívá dosud získané teoretické vědomosti, grafické dovednosti a základní počítačové znalosti. Učivo je strukturováno do tematických celků, jejichž řazení odpovídá vývoji stavitelství a architektonických slohů.

Rozdělení tematických celků do ročníků
--

2. ročník	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod 2. Stavitelství pravěku 3. Architektura starověku
3. ročník	<ol style="list-style-type: none"> 1. Středověká architektura 2. Architektura novověku (16. a 17. století) 3. Architektura konce 18. a 19. století 4. Architektura 20. století 5. Tvorba životního prostředí 6. Památková péče 7. Architektonická kompozice (cvičení)

Pojetí výuky

Výuka předmětu probíhá jak v klasických, tak především v multimediálních učebnách vybavených moderní technikou. Součástí výuky je promítání látky přes počítač a dataprojektor na plátno. Při výuce je výhodné využívat internet.

Ve výuce se uplatňují především tyto metody:

- slovní výklad vyučujícího doplněný konkrétními fotografiemi staveb, o kterých se hovoří;
- kresba základních tvarosloví na tabuli;
- pro názornost na konci tématu používání videokazet a DVD;
- zadání samostatné práce (vyfotografovat stavby v probíraném slohu a materiál odevzdat v digitální podobě, např. Power-point);
- odborné exkurze, výstavy.

Hodnocení výsledků žáků

Vyučující hodnotí nejen znalosti žáka, ale i jeho grafický projev v souladu s klasifikačním řádem.

- ústní zkoušení – prověření znalostí slohu;
- písemné zkoušení formou krátkých testů zaměřených na znalosti slohu a jeho charakteristických prvků;
- grafické práce - cvičení architektonické kompozice a vedení sešitu;
- samostatné práce – fotografické zachycení architektonického detailu, sepsání historie zkoumané stavby - odevzdání v digitální podobě.

Přínos předmětu k realizaci průřezových témat

Člověk a životní prostředí: Znalost vývoje slohů, pochopení historických událostí, uvědomění si, že architektura vytváří prostor pro život člověka. To vše vede k zdůraznění významu přírody, životního prostředí a k odpovědnosti za jeho ochranu.

Člověk a svět práce: Vyučující může pomoci žákům při výběru oboru na vysoké škole podle zájmu a schopností žáka.

Informační a komunikační technologie: Předmět učí žáky orientovat se v současném světě informací a využívat k tomuto účelu moderní informační technologie. Při zpracování samostatných prací mohou žáci využívat Internet.

Občan v demokratické společnosti: Žáci jsou při výuce seznamováni nejen s jednotlivými slohovými znaky, ale i s dějinnými událostmi, rozdílnými kulturami,

náboženskými zvyklostmi. To vše vede k pochopení historických souvislostí, vytvoření si vlastního názoru a uvědomění si možností, které jim dává současný život. Výuka architektury umožňuje pochopit, že je důležité uchovat demokratické principy i pro další generace.

Ročník: 2.

hodin týdně: 1, 34 týdnů, celkem 34 hodin

Výsledky vzdělávání a kompetence

10. Úvod

Žák:

- poznává základní architektonické pojmy;
- uvědomuje si rozdíl mezi stavitelstvím a architekturou;
- seznámí se se základním časovým rozdělením vývoje lidské společnosti a slohových epochami;
- uvědomí si základní požadavky na architekturu.

Učivo:

- 1.4 Základní pojmy – architektura, sloh, stavitelství
 - 1.5 Časové uspořádání vývoje lidské společnosti od pravěku po současnost
 - 1.6 Vitruvius – Deset knih o architektuře
-

11. Stavitelství pravěku

Žák:

- chápe události, které ovlivňují vývoj předdějinné společnosti;
- uvede a nakreslí příklady megalitických staveb.

Učivo:

- 2.3 Stavitelství pravěku – časové rozdělení
 - 2.4 Druhy megalitických staveb
-

12. Architektura starověku

Žák:

- chápe vývoj společnosti;
- dovede nakreslit typické jednoduché objekty;
- uvede příklady stavebních objektů, jejich konstrukcí a hlavní stavební materiál;
- dokáže vyhledat a zpracovat v odborné literatuře potřebné informace.

Učivo:

- 3.6 Architektura Mezopotámie
- 3.7 Architektura Egypta
- 3.8 Architektura Blízkého, Středního, Dálného východu
- 3.9 Egejská kultura a antické Řecko
- 3.10 Etruské a římské stavební umění
- 3.11 Antický urbanismus

Ročník: 3.

hodin týdně: 2, 34 týdnů, celkem 68 hodin

Výsledky vzdělávání a kompetence

1. Středověká architektura

Žák:

- chápe společenské události, které ovlivňují vývoj slohu;
- dovede nakreslit typické znaky jednotlivých slohů ;
- zná konstrukci a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady nejznámějších stavebních objektů a jména jejich stavitelů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 1.1 Starokřesťanská architektura
 - 1.2 Byzantská architektura
 - 1.3 Islámská architektura
 - 1.4 Staroruská architektura
 - 1.5 Předrománská architektura
 - 1.6 Románská architektura
 - 1.7 Gotická architektura
 - 1.8 Středověký urbanismus
-

2. Architektura novověku

Žák:

- chápe rozdíl mezi středověkem a novověkem;
- nakreslí základní typické prvky jednotlivých slohů;
- zná použité konstrukce a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady nejznámějších stavebních objektů a jména jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 2.1 Renesance
 - 2.2 Baroko a rokoko
 - 2.3 Renesanční a barokní urbanismus
-

3. Architektura konce 18. a 19. století

Žák:

- chápe vývoj architektury z hlediska stavebního a historického;
- rozezná a nakreslí typické prvky jednotlivých slohů;
- zná používané konstrukce a hlavní stavební materiál;
- uvede příklady staveb a jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 3.1 Klasicismus, empír
 - 3.2 Romantismus
 - 3.3 Novorenesance, neoslohy
 - 3.4 Eklekticismus
-

4. Architektura konce 20. století

Žák:

- chápe vývoj architektury z hlediska stavebního a historického;
- zná nově používané konstrukce a materiály;
- uvede příklady staveb a jejich autorů;
- dokáže zpracovat digitálně text a fotodokumentaci vybraného objektu.

Učivo:

- 4.1 Prameny moderní architektury
 - 4.2 Modern style, L Art Nouveau, Jugendstil, secese
 - 4.3 Individualistická moderna
 - 4.4 Kubismus jako národní styl
 - 4.5 Architektonická avantgarda (funkcionalismus, purismus, De Stijl, konstruktivismus, Bauhaus)
 - 4.6 Mezinárodní styl
 - 4.7 Architektura poválečná a arch. do konce 70. let
 - 4.8 Soudobá architektura a její vývoj
-

5. Tvorba životního prostředí

Žák:

- chápe architekturu jako tvorbu vytvářející prostor pro člověka;
- ovládá a uplatňuje principy jeho tvorby;
- uvědomuje si vliv člověka a jeho sídel na přírodu.

Učivo:

- 5.1 Tvorba životního slohu, K. Honzík
-

6. Památková péče

Žák:

- uvědomuje si význam kulturního dědictví;
- seznamuje se s problematikou památkové péče.

Učivo:

- 6.1 Význam památkové péče a ochrany přírody, její úkoly
 - 6.2 Soudobé metody v ochraně a obnově stavebních památek
 - 6.3 Lidová architektura
-

7. Architektonická kompozice

Žák:

- konzultuje s pedagogem zadanou práci;
- volí nejvhodnější materiál;
- rozvíjí své estetické cítění a tvořivost.

Učivo:

- 7.1 Plošná kompozice
- 7.2 Mříž, výplň otvorů
- 7.3 Studie průčelí

Tematický plán předmětu Architektura oboru Pozemní stavitelství na SPŠS J. Gočára

Tematický plán předmětu: ARCHITEKURA

Počet vyučovacích hodin: 2 hodiny týdně – 68 hod.

Třída: 3.C

Šk.r. : 2013/14

Měsíc	Součet hodin	Tematický celek	Počet hodin
září /8/	8	1.Úvod	1
říjen /8/	16	1.1 Pomůcky, cíle, temat. plán	
listopad/8/	24	.	
prosinec /6/	30	3.Středověká architektura	22/23/
leden /8/	38	3.1 Starokřesťanská architektura	
		3.2 Byzantská architektura	
		3.3 Staroruská “	
		3.4 Islámská “	
		3.5 Předrománská architektura (umění doby karolínské, otonské, architektura Velkomoravské říše)	
		3.6 Románská architektura (vznik románské architektury, stavební technika, stavební druhy, naše země v době románské)	
		3.7 Gotická architektura (počátky gotické tvorby, stavební technika, stavební druhy, naše země v době gotické, středověký urbanismus).	
		Samostatná práce – po konzultaci s vyučujícím vyhledat v Praze tři románské a tři gotické stavby. Zpracovat fotodokumentaci včetně detailu + krátký text. Odevzdání na CD, nebo poslat na e-mail.	
únor /6/	44	4.Architektura novověku	16/39/
		4.1 Renesance – podmínky vzniku (stavební technika, Itálie a její vývojová období, Evropa v době renesance, naše země, urbanismus, renesanční město)	
		4.2 Barok a rokoko (zrod barokní tvorby, stavební technika)	
		základní směry vývoje	
		- barok dynamický	
		- barok klasicizující	
		- rokoko	
		Samostatná práce – po konzultaci s vyučujícím vyhledat v Praze tři renesanční a tři barokní stavby. Zpracovat fotodokumentaci včetně detailu + krátký text. Odevzdání na CD, nebo poslat na e-mail.	
březen /8/	52	5.Architektura 18.a 19. století	12/51/
duben /8/	60	(doba a její představy, nové techniky stavění, směry vývoje v Evropě a v Americe)	
		5.1 Klasicismus	
		(vliv antiky a filosofie racionalismu, počátky železných konstrukcí, empír, pozdní klasicismus	
		5.2 Romantismus	

(podmínky vzniku, nové materiály, památkové hnutí, slohový purismus, tvorba krajiny, park)
5.3 Historismus druhé poloviny 19. Století
 (teoretický koncept architektury, novorenesance, neoslohy, eklektismus, odklon od historizujících slohů koncem 19. stol., urbanismus

Domácí úkol- vyhledat na internetu tři stavby, vytisknout a vložit do sešitu (včetně textu)

6. Architektura 20. Století **10/61/**

- 6.1 Prameny moderní architektury
(rozvoj výškových staveb, nové konstrukce a technologie, rozvoj stavební teorie)
- 6.2 Modern style, L' Art Nouveau, Jugendstil, secese
(vývoj v jednotlivých zemích, památky, Antonio Gaudí)
- 6.3 Individualistická moderna
- 6.4 Výtvarné směry ve 20. letech u nás
- 6.5 Architektonická avantgarda
(purismus, De Stijl, konstruktivismus, Bauhaus, funkcionalismus, organická architektura)
- 6.6 Mezinárodní styl
- 6.7 Architektura poválečná a arch. do konce 70 let
- 6.8 Soudobá architektura a její vývoj (Tendence souč.arch. Čejka)
- 6.9 Urbanismus

Samostatná práce- referát –moderní architektura

7. Tvorba životního prostředí **1/62/**

(Tvorba životního slohu, vývoj (K. Honzík)

8.Památková péče, metody **2/64/**

(exkurze- architektura Prahy)

9.Základy architektonické kompozice **2**

květen /5/ 65

10. Architektonická kompozice (cvičení) **2 /68/**

(domácí úkol na volné téma)

červen /2/ 67

Vyučující:

Schválil dne:

Ředitel:

Školní vzdělávací plán, zaměření Stavební obnova na SOŠ Jarov



Střední odborná škola stavební a zahradnická
190 00 Praha 9, Učňovská 1



Předmět: **Architektura**

Celková hodinová dotace / počet hodin týdně za studium: 99 / 3

Pojetí vyučovacího předmětu:

1. Obecný cíl vyučovacího předmětu

Předmět architektura rozšiřuje odbornou úroveň absolventa. Formuje žáka mravně, společensky, kulturně, pěstuje cit pro estetickou a výtvarnou stránku staveb. Pomáhá vytvářet vztah k národnímu kulturnímu dědictví. Pomůže při orientaci ve vývoji architektury, v péči o památky.

2. Charakteristika učiva

Základem učiva je vývoj architektonických slohů, a proto navazuje na odborné i všeobecně vzdělávací předměty. Vede žáky ke kultivovanému projevu a k chápání historického vývoje společnosti. Žáci získávají vědomosti o vztahu stavebních činností a životního prostředí.

Architektonická kompozice při využívání teoretických vědomostí a grafických dovedností rozvíjí tvůrčí činnost. Učivo je řazeno do tematických celků podle časového vývoje životního slohu.

2. ročník: Učivo poskytuje žákům přehled o vývoji architektury od předdějinného období až po architekturu novověku.

3. ročník: Učivo navazuje na druhý ročník. Žáci jsou seznamováni s architekturou 20. století. Dále je část hodin věnována grafickým pracím žáků. Na závěr je zařazeno učivo o lidové architektuře.

3. Cíle vzdělávání

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- chápali historický vývoj slohů, jejich vazby na vývoj společnosti
- rozlišili charakteristické znaky architektonických slohů
- znali nejdůležitější památky každého slohového období
- dovedli naskicovat základní konstrukce, typické znaky jednotlivých slohů
- dovedli zpracovat architektonický detail

4. Pojetí výuky

Výuka probíhá dvě hodiny týdně ve druhém ročníku a hodinu týdně ve třetím ročníku.

Ve výuce budou použity klasické i moderní metody a formy práce:

- výklad učitele, řízený dialog
- samostatná práce individuální i skupinová
- samostatná práce domácí
- ukázky staveb na fotografiích, videu, DVD, PC
- prokreslování tvarosloví architektonických slohů
- exkurze, výstavy, návštěvy památek



3. ročník 33 hodin

Výsledky vzdělávání a kompetence	Tematické celky	Hodinová dotace
Žák: - má přehled o vývoji architektury ze stavebního i historického hlediska - uvědomuje si vliv životního prostředí a nových materiálů	1. Architektura 20. století - prameny moderní architektury - secese, Art nouveau, Jugendstil, Arts and Crafts - umělecké směry 20. let v evropské architektuře - architektonická avantgarda - mezinárodní styl - architektura poválečná a až do konce 70. let - soudobá architektura a její vývoj	19
- ověřuje si vhodnost materiálu - rozvíjí své estetické cítění	2. Architektonická kompozice - plošná kompozice- návrh průčelí - vitráž, mříž - dlažba - návrh interiéru - začlenění stavby do okolí	8
- uvědomuje si význam lidové architektury a její ochrany - rozliší stavební konstrukce	3. Lidová architektura - lidová architektura - regionální typy lidové architektury v České republice	6

Školní vzdělávací plán SPŠS Dušní

3.4.7. ARCHITEKTURA A DĚJINY UMĚNÍ

Architektura – ADU

Obor: 36-47—M/01 Stavebnictví

Týdně hodin za studium: 4 hodiny

Forma vzdělávání: denní studium

Platnost: od 1. 9. 2016

Cíle vyučovacího předmětu

Učivo předmětu seznamuje žáky s disciplínou, která je významnou součástí návrhu a realizace každé stavby. Architektura podstatně ovlivňuje celkovou užitnou hodnotu a kulturní úroveň stavebního díla, podílí se na tvorbě životního slohu a ovlivňuje pozitivním způsobem rozvoj materiálního světa. Žáci jsou informováni o historickém vývoji, o určujících faktorech a principech architektonického řešení staveb a jsou vedeni ke schopnosti samostatně hodnotit celkovou úroveň návrhu a řešení.

Významové kontexty architektury s ostatními stavebními disciplínami (materiály, stavební konstrukce, stavební fyzika atp.) obohacují spolu s propojením na estetickou a výtvarnou stránku staveb odbornou úroveň absolventa.

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- získal přehled a osvojil si základní pojmy, ovlivňující faktory a principy vývoje architektonického řešení staveb;
- uvědomoval si souvislosti a nutnou jednotu mezi architektonickým a technickým řešením staveb nejen u současných staveb;
- dokázal strukturovat a analyzovat problematiku architektonického řešení stavby a diskutovat historické a kulturní kontexty;
- chápal a měl znalosti o historickém vývoji kulturních formací a slohů, aby uměl rozlišit jejich charakteristické znaky a tvarosloví a ovládal a uplatňoval odborné pojmy;
- prokázal znalosti reprezentativních památek každého slohového období a významných tvůrců, uměl prakticky klasifikovat a rozlišit určující slohová období realizovaných staveb;
- orientoval se v časové ose vývoje architektury ve smyslu všeobecné kulturní konvence;

- byl informován o hlavních zásadách ochrany památek (při stavební činnosti);
- dovedl formulovat a doporučit postup pro zpracování architektonického návrhu nebo detailu;
- získal přehled o hlavních složkách architektonické kompozice, uměl rozlišovat základní kategorie formy, které se vyvíjely od pravěku po současnost a chápal jejich uplatnění;
- získal přehled o uplatnění dalších uměleckých oborů (sochařství a malířství) v rámci architektonického řešení staveb;
- prohloubil si znalosti o vynikajících dílech a tvůrcích ve všech slohových obdobích od antiky až po kubismus a poučil se na jejich analýzách a komplexním hodnocení jejich přínosů kulturnímu rozvoji;
- získal a osvojil si podrobnější informace a přehled o reprezentativních stavbách architektury ve 20. století vč. rozboru a hodnocení kvality a přínosů;
- získal informace a prohloubil si vědomosti o soudobé architektonické tvorbě a tendencích vývoje;
- měl možnost diskutovat a hodnotit současné stavby v rámci tematické exkurze;
- seznámil se s problematikou a aktuálními otázkami a úkoly ochrany jednotlivých památek a městských souborů;

Z hlediska klíčových kompetencí je v předmětu kladen důraz na:

- získávání tematických informací, jejich strukturování a významové hodnocení;
- komunikativnost při výuce;
- schopnost diskutovat problematiku a orientovat se v souvislostech a vlivech návrhů staveb na životní prostředí.

Charakteristika učiva

Předmět se vyučuje ve 3. ročníku – dotace 2 hodiny týdně. Učivo je ve 3. ročníku rozčleněno do 4 tematických celků.

Učivo ve 4. ročníku - dotace 2 hodiny týdně. Učivo je ve 4. ročníku rozčleněno do 5 tematických celků.

Hlavní pozornost je zaměřena na získání interpretačních a praktických znalostí.

Ročník	Rozdělení tematických celků do ročníků
3. ročník	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod - podmínky vzniku a vývoje a rozvoje architektonického slohu 2. Dějiny architektury a umění v pravěku a starověku 3. Dějiny architektury a umění ve středověku 4. Umění a architektura novověku
4. ročník	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod – opakování architektonických slohů a umění od pravěku po novověk 2. Romantismus, umění a architektura 19. století 3. Sledování vývoje architektury – hodnocení technické, umělecké a tektonické stránky staveb a architektury 20. Století. 4. Současná architektura 5. Ochrana památek a principy památkové péče

Pojetí výuky

Výuka probíhá formou hromadného vyučování - ve 3. ročníku 2 hodiny týdně, ve 4. ročníku je předmět vyučován také 2 hodiny týdně. Optimální je dvouhodinový blok zajištěný rozvrhem, který umožňuje efektivní využití času při odborných exkurzích a při řešení cvičných interpretačních úkolů.

Žáci jsou vedeni k věcné argumentaci v rámci tematických diskusí a k jasnému hodnocení při tematických exkurzích.

Ve výuce jsou uplatňovány metody:

- slovní výklad vyučujícího s názornými ilustracemi;
- řízená tematická diskuse;
- práce s učebnicí a obrazovou dokumentací, videokazety, audiovizuální programy školy;
- prokreslování tvarosloví architektonických slohů;

- samostatné řešení zadaných úkolů vč. individuálních konzultací problematiky;
- odborné exkurze ke všem hlavním tematickým celkům.
- odevzdávání grafických prací

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se školním klasifikačním řádem a pracuje především s nástroji:

- ústní a písemné (krátké) zkoušení – hodnocena je především úroveň použité odborné terminologie, strukturování problematiky a rozsah znalostí;
- hodnocení obsahové a grafické úrovně vedení sešitů (struktura poznatků a zakreslování tvarosloví) ve 3. i 4. ročníku;

Přínos předmětu k realizaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti: Poznatky o kulturních hodnotách světových i národních a orientace v historických souvislostech i jejich vývoje kultivují celkově hodnotové soudy žáka a pomáhají mu v hledání soudobého a pozitivního životního slohu. Celkově pak napomáhají pochopit význam materiálních a duchovních hodnot. V odborné diskusi o připravovaných a realizovaných stavbách napomáhá předmět žákům zkvalitnit úroveň subjektivního hodnocení a orientovat se v rámci kontroverzních názorů.

Člověk a svět práce: Předmět napomáhá žákům pochopit složitost komplexního řešení staveb a respektovat roli a argumenty pracovníků spolupracujících profesí. Současně umožňuje žákům pochopit nutnost precizních znalostí a argumentace při obhajobě vlastního návrhu a zvládnout nároky skupinového pracovního procesu.

Člověk a životní prostředí: Přehled o celkovém kulturním rozvoji lidstva umožňuje žákům blíže pochopit vlivy působení člověka na přírodu a životní prostředí, které je žádoucí uchovat pro budoucí generace. Ochrana přírody a památková péče posilují národní hrdost a úctu žáků ke kulturnímu dědictví.

Výsledky RVP	Výsledky ŠVP	Učivo
3. ročník		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe historický vývoj architektonických slohů a jejich vazbu na rozvoj lidské společnosti a na tvorbu životního slohu; 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si určující vnější vlivy materiálního prostředí, vliv úrovně techniky a technologie ve stavebnictví; 	<p>1. Úvod</p> <p>1.1. Podmínky a určující faktory vzniku a vývoje životního slohu, základní pojmy a kontexty, vztah k technice a umění, tvorba životního prostředí</p>

<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v časové ose rozvoje architektury a stavební techniky a uvědomuje si funkční a věcné souvislosti, a právě tak estetické hledisko. 	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si vztahy člověka a staveb k prostředí; • na názorných příkladech vysvětlí probrané pojmy a kontexty; • chápe a rozlišuje souvztažnosti architektury s technikou a uměním; • rozumí vztahům mezi funkčním obsahem a formou stavby; • dokáže popsat architektonické požadavky na typologii staveb a chápe jejich uplatnění; • ovládá a dokáže popsat časovou osu rozvoje architektury a stavební techniky; • rozlišuje hlavní charakteristiky tematických celků, rozumí smyslu a uplatnění architektonické tvorby v rámci přípravy a realizace staveb. 	<p>1.2. Architektura jako odraz životního stylu – časová osa rozvoje architektury a stavení techniky</p>
--	---	--

Výsledky RVP	Výsledky ŠVP	Učivo
3. ročník		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základních slozích a technikách stavění; • pozná významné památky charakteristické pro určité období a zná nejvýznamnější osobnosti spojené s určitým slohovým obdobím; • pozná základní prvky významných architektonických slohů; • je schopen charakterizovat konstrukční principy a uplatnění techniky výstavby. 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe historický kontext a určující faktory rozvoje stavebního umění podle kulturních formací; • dokáže popsat typy staveb a vysvětlit jejich technické a materiálové řešení; • dovede nakreslit uspořádání typických staveb; • umí prezentovat vývojové typy pyramid; • rozlišuje pravou a nepravou klenbu a dokáže popsat jejich uplatnění; • ovládá celkovou koncepci a řešení architrávnové soustavy a soustavy archivoltové; • umí popsat (při užití správné terminologie) a nakreslit části a prvky jednotlivých slohů řecké architektury; • uvede a popíše příklady významných staveb a památek; • prokreslováním architektury starověku rozvíjí svoje zobrazovací schopnosti a estetické citění 	<p>2. Dějiny architektury a umění pravěku a starověku v přehledu</p> <p>2.1. Nejstarší projevy stavební činnosti</p> <p>2.2. Starověký Egypt a Mezopotámie</p> <p>2.3. Egejská kultura a antické Řecko</p> <p>2.4. Odevzdání grafické práce</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • popíše určující vlivy, celkovou koncepci a technické souvislosti rozvoje; • popíše charakteristické prvky, typy, uspořádání a materiálové řešení staveb podle slohových období; • umí nakreslit základní tvarosloví jednotlivých slohů; • uvede a popíše významná stavební díla tuzemská i zahraniční; • prokreslováním architektury středověku rozvíjí zobrazovací schopnosti a získává další zkušenosti z estetiky; 	<p>3. Dějiny architektury a umění starověku a středověku</p> <p>3.1. Etruská kultura a antický Řím</p> <p>3.2. Architektonické sloupové řády v antickém Řecku a Římě</p> <p>3.3. Odevzdání grafické práce č.2</p> <p>3.4. Předrománská křesťanská architektura</p> <p>3.5. Karolinská a Otónská renesance</p> <p>3.6. Románská architektura</p>

Výsledky RVP	Výsledky ŠVP	Učivo
3. ročník		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v památkách středověku; • orientuje se v památkách novověku; • orientuje se v základních směrech rozvoje architektury 18. století; 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovede popsat určující vlivy, ideovou koncepci a technické podmínky rozvoje; • rozlišuje charakteristické prvky, typy a konstrukční uspořádání staveb konkrétních slohů; • umí nakreslit základní tvarosloví jednotlivých slohů; • popíše nové materiály a konstrukce; • uvede reprezentativní a vrcholná stavební díla v Evropě a v Čechách; • tematická exkurze umožní poznání významných slohových památek v Praze. 	<p>3.7. Dějiny architektury a umění ve středověku - Gotika</p> <p>3.8. Vývoj Gotiky ve Francii, gotické katedrály</p> <p>3.9. Klášterní architektura</p> <p>3.10. Petr Parléř a Praha Karla IV. – vývoj města</p> <p>3.11. Odevzdání grafické práce č.3</p> <p>3.12. Tematická exkurze</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • chápe kombinovaný vliv řecké a římské antiky na novověkou architekturu; • dokáže rozlišit ranou fázi a vrcholnou fázi slohových období (klasicizující barok – dynamický barok – rokoko); • uvede reprezentativní a vrcholná stavební díla v Evropě a v Čechách; • v tematické exkurzi získá další poznatky o významných památkách v Praze; 	<p>4. Umění a architektura Novověku</p> <p>4.1. Renesance – podmínky vzniku</p> <p>4.1.1 Evropská renesance</p> <p>4.1.2 Renesance na našem území</p> <p>4.2. Baroko – podmínky vzniku</p> <p>4.2.1 Klasicistní baroko v Evropě</p> <p>4.2.2 Dynamické a gotické baroko na našem území</p> <p>4.3. Rokoko</p> <p>4.4. Zadání pololetní práce</p> <p>4.5. Průmyslová revoluce – nové techniky stavění (průmyslové a technické stavby)</p> <p>4.6. Klasicismus – filosofie racionalismu</p> <p>4.6.1 Empír</p> <p>4.7. Tematická exkurze</p> <p>4.8. Odevzdání pololetních prací</p>

Výsledky RVP	Výsledky ŠVP	Učivo
4. ročník		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základech architektonické kompozice, rámcově uvede kategorie formy a chápe jejich možnosti a uplatnění; je informován o nových rozvojových trendech soudobé architektury a stavební techniky, dokáže uvést příklady realizovaných objektů moderní architektury a sleduje rozvojové trendy. na základě vybraných statí, které opakují historický vývoj architektonických slohů, a doplňujících rozborů a hodnocení reprezentativních staveb, jsou upevněny teoretické i praktické poznatky učiva z 3. ročníku, navíc je osvojena schopnost samostatného rozboru a hodnocení architektury a technického řešení staveb; 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> získává širší a podrobnější informace o vývoji a programu historických slohů podle vybraných témat; v návaznosti na učivo realizované ve 3. ročníku má k dispozici důsledně komplexní obraz problematiky, tj. tektonickou, technickou, technologickou a uměleckou stránku vč. uplatnění uměleckých objektů v rámci architektury jednotlivých slohových období; v tematické exkurzi získá další poznatky o významných památkách v Praze; dokáže strukturovat a popsat historismus a eklektismus 19. století, uvede specifické postavení novorenesance; podle předložených ukázek významných reprezentativních staveb a jejich komplexního rozboru je získána a opakováním v následných tématech procvičena metoda posuzování a hodnocení architektury a provedení stavebních děl; účastní se tematické exkurze; 	<p>1. Úvod</p> <p>1.1. Opakování architektonických slohů od pravěku po klasicismus</p> <p>2. Romantismus, umění a architektura 19. století</p> <p>2.1. Světový romantismus v architektuře a umění</p> <p>2.2. Romantismus v Českých zemích</p> <p>2.3. Tematická exkurze</p> <p>2.4. Neostyl ve světě</p> <p>2.5. Stavby z období neostylů v Praze</p> <p>2.6. Eklekticismus</p> <p>2.7. Vývoj dispozice nájemních domů v Praze</p> <p>2.8. Tematická exkurze</p> <p>2.9. Grafická práce č.1</p> <p>2.10. Chicagská škola, raná tvorba F.L. Wrighta</p>
	<ul style="list-style-type: none"> v návaznosti na učivo realizované ve 3. ročníku má k dispozici důsledně komplexní obraz problematiky, tj. tektonickou, technickou, technologickou a uměleckou stránku vč. uplatnění uměleckých objektů v rámci architektury jednotlivých slohových období; dokáže strukturovat a popsat historismus a eklektismus 19. století, uvede specifické postavení novorenesance; podle předložených ukázek významných reprezentativních staveb a jejich komplexního rozboru je získána a opakováním v následných tématech procvičena metoda posuzování a hodnocení architektury a provedení stavebních děl; účastní se tematické exkurze; 	<p>3. Dějiny architektury a umění ve 20. století</p> <p>3.1. Secese, art nouveau, modern style, jegendestile</p> <p>3.2. Moderna na začátku 20. století</p> <p>3.3. Architektonická avantgarda 20. let</p> <p>3.4. Tematická exkurze</p> <p>3.5. Grafická práce č.2</p> <p>3.6. CIAM a Le Corbusier</p> <p>3.6.1 Meziválečná tvorba</p> <p>3.6.2 CIAM</p> <p>3.6.3 Athénská Charta</p> <p>3.7. Nové tradice a konzervativní architektura</p> <p>3.7.1 Nový tradicionalismus</p> <p>3.7.2 Konstruktivismus</p> <p>3.8. Mezinárodní styl</p>

		3.8.1 Architektonická moderna po roce 1945 3.8.2 Brutalismus, strukturalismus, dekonstruktivismus
--	--	--

Výsledky RVP	Výsledky ŠVP	Učivo
4. ročník		
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • získává nové poznatky a informace o komplexním hodnocení soudobé architektury a o dalších rozvojových trendech; • získává další informace o vývoji architektury v 21. století, struktura rozvoje je podstatně podrobnější a obsažnější. • získává další informace o ochraně památek v rámci aktuálních úkolů současnosti; 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá charakteristiky a kontexty posuzované architektury, používá vhodnou odbornou terminologii; • orientuje se v rozvojovém procesu 20. století, na které navazuje století 21. a dokáže rozlišit a specifikovat určující prostředky moderního pojetí staveb; • popíše koncepci, typy a řešení konstrukcí a prvků staveb podle slohových období; • získá zkušenost provádět rozbor a hodnocení významných staveb – analogicky podle rozborů předvedených k prezentovaným stavbám jednotlivých stylů; • tematická exkurze přinese prohloubení poznatků o realizovaných stavbách v Praze. • má přehled o významných stavebnících a chápe jejich přínosy soudobému rozvoji architektury a stavební techniky a je schopen diskutovat a hodnotit jejich celkovou úroveň; • má rozšířený přehled probráním většího počtu ukázek návrhů a realizací; • orientuje se v charakteristice a kontextech rozvoje soudobé architektury a je schopen používat aktuální terminologii; • účastní se tematické exkurze; 	<p>4. Současná architektura</p> <p>4.1. High - tech 4.2. Současní architekti a umělci 4.3. Tematická exkurze</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se a zná doporučená řešení hlavních problémů a úkolů zachování významného stavebního fondu; • uvede a popíše soudobé názory a poznatky o ochraně (údržbě) památek a ochraně životního prostředí; 	<p>5. Ochrana památek a principy památkové péče</p> <p>5.1. Základní pojmy památkové péče, seznámení s problematikou 5.2. Zákon o ochraně a rekonstrukci památek</p>

Evidence výpůjček

Prohlášení:

Dávám svolení k půjčování této bakalářské práce. Uživatel potvrzuje svým podpisem, že bude tuto práci řádně citovat v seznamu použité literatury.

Jméno a příjmení: Anna Švejdarová

V Praze dne: 25. 12. 2019

Podpis:

Jméno	Oddělení/ Pracoviště	Datum	Podpis